Vegdirektoratet 2014
Faglig innhold 2012

Statens vegvesen

Trafikkskilt

Del 3 Forbudsskilt, påbudsskilt, opplysningsskilt og skilt med trafikksikkerhetsinformasjon

NORMAL

Håndbok N300

Statens vegvesens håndbokserie får nye nummer fra 1. juni 2014.

Håndbøkene i Statens vegvesen er fra juni 2014 inndelt i 10 hovedtema der hvert tema får sin unike 100-nummerserie. Under hvert hovedtema er håndbøkene, som før, gruppert etter normaler, retningslinjer og veiledninger. Håndbøkene får oppdaterte kryssreferanser til de andre håndbøkene i samsvar med det nye nummereringssystemet.

Se håndboksidene (www.vegvesen.no/Fag/Publikasjoner/Handboker) for mer informasjon om det nye nummereringssystemet og dokument-speil som viser oversikt over nye og gamle nummer.

Det faglige innholdet er uendret. Det er kun håndboknummeret på forsiden og kryssreferanser som er endret. Nye håndboknummer influerer ikke på gyldigheten av separate kravdokumenter, som for eksempel rundskriv, som er tilknyttet håndbøkene med den gamle nummerserien.

Denne håndboken erstatter etter omnummereringen
håndbok 050, Trafikkskilt Del 3 Forbudskilt, påbudskilt, opplysningsskilt og skilt med trafikksikkerhetsinformasjon

Vegdirektoratet, juni 2014

Trafikkskilt

Tekniske bestemmelser og retningslinjer
for anvendelse og utforming (skiltnormal)

Del 3

Forbudsskilt
Påbudsskilt
Opplysningsskilt
Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon

Håndbøker i Statens vegvesen

Dette er en håndbok i Statens vegvesens håndbokserie. Vegdirektoratet har ansvaret for utarbeidelse og ajourføring av håndbøkene.

Denne håndboka finnes kun digitalt (PDF) på Statens vegvesens nettsider, www.vegvesen.no.

Statens vegvesens håndbøker utgis på to nivåer:

Nivå 1: • **Oransje eller** • **grønn** fargekode på omslaget – omfatter *normal* (oransje farge) og *retningslinje* (grønn farge) godkjent av overordnet myndighet eller av Vegdirektoratet etter fullmakt.

Nivå 2: • **Blå** fargekode på omslaget **–** omfatter *veiledning* godkjent av den avdeling som har fått fullmakt til dette i Vegdirektoratet.

Trafikkskilt Del3 Forbudskilt, påbudskilt, opplysningsskilt og skilt med trafikksikkerhetsinformasjon
Nr. N300 i Statens vegvesens håndbokserie

ISBN 978-82-7207-668-8

Forord

Skiltnormalen inneholder tekniske bestemmelser og retningslinjer for anvendelse og utforming av offentlige trafikkskilt. Skiltnormalen fastsettes av Vegdirektoratet med hjemmel i skiltforskriften, og publiseres i Håndbok N300 i Statens vegvesens håndbokserie.

Bestemmelsene i skiltnormalen gjelder for all bruk av offentlige trafikkskilt, uavhengig av vegtype. Bestemmelsene skal følges av alle skiltmyndigheter, også kommunene og politiet.

Forskjellen mellom krav og anbefalinger, og hvem som har fraviksmyndighet, framgår av tabellen nedenfor. Før rette myndighet godtar å fravike kravene, skal konsekvensene vurderes.

Verb	Betydning	Fravik
Skal (eller tilsvarende formulering)	Krav	Bare Vegdirektoratet kan fravike krav. Søknad sendes direktoratet, og direktoratet skal begrunne avgjørelsen. Følgende krav/forhold kan ikke fravikes: • Bestemmelser som følger direkte av lov eller forskrift • Forhold som er av en slik karakter at de åpenbart ikke skal være gjenstand for diskusjon
Bør (eller tilsvarende formulering)	Anbefaling	Regionvegsjefen eller den som gis fullmakt kan godkjenne fravik. Dette gjelder også hvis politiet eller kommunene ønsker fravik. Fraviket skal begrunnes og Vegdirektoratet skal ha melding med mulighet for å omstøte avgjørelsen innen 3 uker fra saken er mottatt i direktoratet (6 uker i perioden 1. juni - 31. august).
Kan	Oppfordring	Kan fravikes av den som har myndighet til å godkjenne skiltplan eller skiltsøknad. Krever ikke at Vegdirektoratet blir informert.

Som grunnlag for senere revisjoner er det ønskelig at erfaringer og opplysninger av betydning for normalen, inklusive forslag til endringer, fortløpende sendes Vegdirektoratet.

Håndbok N300 Trafikkskilt er delt opp i følgende deler:
Del 1: Fellesbestemmelser
Del 2: Fareskilt, markeringsskilt, vikeplikt- og forkjørsskilt
Del 3: Forbudsskilt, påbudsskilt, opplysningsskilt og skilt med trafikksikkerhetsinformasjon
Del 4a: Vegvisningsskilt: Planlegging og anvendelse
Del 4b: Vegvisningsskilt: Detaljert utforming
Del 5: Serviceskilt og virksomhetsvisning

Dette er Del 3 av Håndbok N300. Denne delen av skiltnormalen inneholder bestemmelser om anvendelse og utforming av forbudsskilt, påbudsskilt, opplysningsskilt og under-skilt til disse skiltgruppene samt skilt med trafikksikkerhetsinformasjon.
Normalen er utarbeidet i samsvar med ny skiltforskrift fastsatt av Samferdselsdeparte-mentet 7. oktober 2005. Forskriften trådte i kraft 1. juni 2006, med visse unntak som er gitt i overgangsbestemmelser, jf. forskriften § 47.

Statens vegvesen Vegdirektoratet
Januar 2012

Innhold

Forord **3**
Innhold **4**
Figurliste **8**

3-1 Forbudsskilt **11**
3-1.0 Skiltmyndigheter 11
3-1.1 Anvendelse 11
3-1.2 Underskilt 12
3-1.3 Plassering 14
3-1.4 Størrelse og utforming 14
3-1.5 Bestemmelser for de enkelte forbudsskilt 15
302 Innkjøring forbudt 17
306 Trafikkforbud 19
306.0 Forbudt for alle kjøretøy 20
306.1 Forbudt for motorvogn 21
306.3 Forbudt for traktor og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t 23
306.4 Forbudt for motorsykkel og moped 24
306.5 Forbudt for lastebil og trekkbil 25
306.6 Forbudt for syklende 26
306.7 Forbudt for gående 27
306.8 Forbudt for gående og syklende 28
306.9 Forbudt for ridende 29
308 Forbudt for transport av farlig gods 30
310 Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt 31
312 Breddegrense 32
314 Høydegrense 33
316 Lengdegrense 36
318 Totalvektgrense 37
320 Aksellastgrense 38
322 Boggilastgrense 39
324 Stopp for angitt formål 40
326 Stopp for toll 41
330 Svingeforbud 42
332 Vendingsforbud 44
334 Forbikjøringsforbud 45
335 Forbikjøringsforbud for lastebil 46
336 Slutt på forbikjøringsforbud 47
337 Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil 48

Fartsgrenser – skiltene 362 - 368 49
362 Fartsgrense 52
364 Slutt på særskilt fartsgrense 59
366 Fartsgrensesone 61
368 Slutt på fartsgrensesone 63
Parkeringsregulerende skilt 64
370 Stans forbudt 69
372 Parkering forbudt 74
552 Parkering 80
376 Parkeringssone 88
378 Slutt på parkeringssone 90

3-2 Påbudsskilt 91
3-2.0 Skiltmyndigheter 91
3-2.1 Anvendelse 91
3-2.2 Underskilt 92
3-2.3 Plassering 92
3-2.4 Størrelse og utforming 93
3-2.5 Bestemmelser for de enkelte påbudsskilt 93
402 Påbudt kjøreretning 94
404 Påbudt kjørefelt 98
406 Påbudt rundkjøring 101

3-3 Opplysningsskilt 103
3-3.0 Skiltmyndigheter **103**
3-3.1 Anvendelse **103**
3-3.2 Underskilt 104
3-3.3 Plassering 105
3-3.4 Størrelse og utforming 105
3-3.5 Bestemmelser for de enkelte opplysningsskilt 107
502 Motorveg 108
503 Motortrafikkveg 111
504 Slutt på motorveg 115
505 Slutt på motortrafikkveg 117
508 Kollektivfelt 118
509 Sambruksfelt 120
510 Slutt på kollektivfelt 122
511 Slutt på sambruksfelt 123
512 Holdeplass for buss 124
513 Holdeplass for sporvogn 126
514 Holdeplass for drosje 127

516	Gangfelt	129
518	Gangveg	131
520	Sykkelveg	133
521	Sykkelfelt	135
522	Gang- og sykkelveg	136
524	Møteplass	138
526	Envegskjøring	139
527	Blindveg	143
528	Valgfritt kjørefelt	145
Skiltene 530 – 539 Fellesbestemmelser		147
530	Sammenfletting	150
531	Felt for fartsøkning	155
532	Kjørefelt slutter	158
534	Kjørefelt begynner	161
536	Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt	163
538	Kjørefeltinndeling	166
539	Endret kjøremønster	168
540	Gatetun	169
542	Slutt på gatetun	171
548	Gågate	172
550	Slutt på gågate	174
552	Parkering	175
555	Havarilomme	176
556	Automatisk trafikkontroll	178
558	Videokontroll/-overvåking	180
560	Opplysningstavle	181
560.1	Generelle fartsgrenser	186
560.2	Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg	187
560.3	Forvarsling om fartsmåling	188
570	Nødutgangsskilt for tunnel	191

3-4	**Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon 590**	**193**
3-4.0	Skiltmyndighet	193
3-4.1	Anvendelse	193
3-4.2	Underskilt	194
3-4.3	Plassering	194
3-4.4	Størrelse og utforming	195

3-5 Underskilt til forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt **196**
3-5.0 Generelt 196
3-5.1 Anvendelse 196
3-5.2 Plassering 197
3-5.3 Størrelse og utforming 197
3-5.4 Bestemmelser for de enkelte underskilt 198
802 Avstand 199
804 Utstrekning 202
806 Tid 204
807 Symbol 207
808 Tekst 210
810 Svingpil 217
828 Utstrekning av stans- og parkeringsregulering 218
829 Oppstilling av parkert kjøretøy 219
831 Parkeringsskive 220
834 Kombinert regulering 221

Vedlegg 1 Spesielle forhold nevnt i parkeringsforskriften 228

Figurliste

Figur 3-1.1	Forbudsskilt - oversikt over skiltmyndigheter	11
Figur 3-1.2	Forbudsskilt - størrelse og utforming	15
Figur 3-1.3	Eksempler på anvendelse av skilt 330	42
Figur 3-1.4	Eksempler på plassering av skilt 332	44
Figur 3-1.5	Eksempler på skilting av forbikjøringsforbud	45
Figur 3-1.6	Eksempel på skilting av fartsgrenser utenfor tettbygd strøk	57
Figur 3-1.7	Eksempler på skilting av fartsgrenser i tettbygd strøk	58
Figur 3-1.8	Opphevelse av fartsgrense	60
Figur 3-1.9	Eksempler på utstrekning av forbud med skilt 370	69
Figur 3-1.10	Eksempler på underskilt til skilt 370	73
Figur 3-1.11	Eksempler på utstrekning av parkeringsforbud med skilt 372	74
Figur 3-1.12	Eksempel på skilting for reservert av- og pålessing	75
Figur 3-1.13	Eksempler på underskilt til skilt 372	79
Figur 3-1.14	Eksempler på utstrekning av regulering med skilt 552	81
Figur 3-1.15	Eksempler på underskilt for reservert parkering	83
Figur 3-1.16	Eksempler på underskilt for begrenset parkeringstid	84
Figur 3-1.17	Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering	85
Figur 3-1.18	Eksempler på underskilt for kombinerte reguleringer	86
Figur 3-1.19	Eksempler på utforming av skilt 376	89
Figur 3-2.1	Påbudsskilt – oversikt over skiltmyndigheter	91
Figur 3-2.2	Påbudsskilt – størrelse og utforming	93
Figur 3-2.3	Eksempler på anvendelse av skilt 402	97
Figur 3-3.1	Opplysningsskilt – oversikt over skiltmyndigheter	103
Figur 3-3.2	Opplysningsskilt – størrelse og bordbredde	106
Figur 3-3.3	Eksempler på forvarsling og skilting av motorveg	110
Figur 3-3.4	Eksempler på forvarsling og skilting av motortrafikkveg	114
Figur 3-3.5	Skilting av overgang mellom motorveg og motortrafikkveg	116
Figur 3-3.6	Utforming av stedsnavnskilt med holdeplassnavn	125
Figur 3-3.7	Eksempel på anvendelse av skilt 526	139
Figur 3-3.8	Unntak for kjøring med sykkel mot envegsregulering	141
Figur 3-3.9	Standardsymboler for skiltene 530-538	147
Figur 3-3.10	Eksempler på symbolkombinasjoner for skiltene 530-538	149
Figur 3-3.11	Skilting av forbikjøringsfelt	152
Figur 3-3.12	Skilting av forbikjøringsfelt i motsatte retninger	153
Figur 3-3.13	Skilting av overgang mellom firefelts og tofelts veg (V ≥ 80 km/t)	154
Figur 3-3.14	Skilting av fartsøkningsfelt	157
Figur 3-3.15	Skilting av avslutning av vanlig kjørefelt og kollektivfelt	160
Figur 3-3.16	Eksempler på anvendelse av skilt 536	165
Figur 3-3.17	Eksempler på underskilt til skilt 548	173
Figur 3-3.18	Skilt 555 med serviceskilt 600.21H	176

Figur 3-3.19	Utforming av skilt 600.21H når det står sammen med skilt 555 i størrelse US	177
Figur 3-3.20	Utforming av skilt 560.2	187
Figur 3-3.21	Utforming av skilt 560.3	188
Figur 3-3.22	Utforming av skilt 570.2	191
Figur 3-4.1	Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon – oversikt over skiltmyndigheter	193
Figur 3-4.2	Skilt 590 Trafikksikkerhetsinformasjon	194
Figur 3-5.1	Underskilt med tekst - grunnform	198
Figur 3-5.2	Bredde av underskilt med tekst	198
Figur 3-5.3	Standardstørrelser for underskilt 802	200
Figur 3-5.4	Plassering av tekst på underskilt 802	200
Figur 3-5.5	Standardstørrelser for underskilt 804	203
Figur 3-5.6	Plassering av tekst på underskilt 804	203
Figur 3-5.7	Eksempler på bruk av underskilt 806	205
Figur 3-5.8	Standardstørrelser for underskilt 806	205
Figur 3-5.9	Plassering av tidsangivelser og tekst på underskilt 806	206
Figur 3-5.10	Eksempler på bruk av underskilt 807	208
Figur 3-5.11	Standardstørrelser for underskilt 807	209
Figur 3-5.12	Plassering av symbol og tekst på underskilt 807	209
Figur 3-5.13	Underskilt 808 for bestemte forbudsskilt	210
Figur 3-5.14	Underskilt 808 for bestemte påbudsskilt	211
Figur 3-5.15	Underskilt 808 for bestemte opplysningsskilt	211
Figur 3-5.16	Standardstørrelser for underskiltene 808.301-305, 808.339 og 808.343	212
Figur 3-5.17	Plassering av tekst på underskiltene 808.301-305, 808.339 og 808.343	213
Figur 3-5.18	Standardstørrelser for underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351	214
Figur 3-5.19	Plassering av tekst på underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351	214
Figur 3-5.20	Standardstørrelser for underskiltene 808.515-557	215
Figur 3-5.21	Plassering av tekst på underskiltene	216
Figur 3-5.22	Størrelse og utforming av underskilt 810	217
Figur 3-5.23	Eksempler på utforming av underskilt 829	219
Figur 3-5.24	Eksempel på bruk av 831 Parkeringsskive på underskilt 834 Kombinert regulering	220
Figur 3-5.25	Standardstørrelser for underskilt 831	220
Figur 3-5.26	Utforming av underskilt 831	220
Figur 3-5.27	Eksempler på underskilt 834 til skilt 370 og 372	222
Figur 3-5.28	Eksempler på underskilt 834 til skilt 552	223
Figur 3-5.29	Standardstørrelser for underskilt 834 når det brukes til skilt 370 og 372	224
Figur 3-5.30	Utforming av underskilt 834 når det brukes til skilt 370 og 372	225
Figur 3-5.31	Standardstørrelser for underskilt 834 når det brukes til skilt 552	226
Figur 3-5.32	Utforming av underskilt 834 når det brukes til skilt 552	227

3-1 Forbudsskilt

3-1.0 Skiltmyndigheter

Myndighet for oppsetting og nedtaking av forbudsskilt er fastsatt i skiltforskriften § 26 nr. 1 for fartsgrenseskilt og i § 28 nr. 1 for andre forbudsskilt. Oversikt over skiltmyndighetene er vist i figur 3-1.1.

Skilt	Skiltforskriften	Vegkategori	Skiltmyndighet
Forbudsskilt 362-368 Fartsgrense lavere enn de generelle, jf vegtr.loven. § 6	§ 26 nr. 1	Riksveg Fylkesveg Kommunal veg Privat veg	Regionvegkontoret Regionvegkontoret Kommunen [1)] Regionvegkontoret
Forbudsskilt 362-364 Fartsgrense høyere enn de generelle, jf vegtr.loven § 6	§ 26 nr. 1	Alle veger	Vegdirektoratet
Forbudsskilt 308	§ 27 nr. 2	Alle veger	Vegdirektoratet
Øvrige forbudsskilt (302-306, 310-337, 370-378)	§ 28 nr. 1	Alle veger	Politiet [2) 3)] Regionvegkontoret [3)]

1) Regionvegkontoret dersom sone også omfatter annen veg enn kommunal veg (§ 26 nr. 1).
2) I Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Drammen kommuner (§ 28 nr.1).
3) For kommunal veg kan vedtaksmyndigheten helt eller delvis delegeres til kommune med god trafikkteknisk kompetanse (§ 28 nr. 1). (Inntil Vegdirektoratet utarbeider retningslinjer for slik delegering, er det ikke adgang til å delegere myndighet til kommunene.)

Figur 3-1.1 Forbudsskilt - oversikt over skiltmyndigheter

Skiltmyndigheter og skiltvedtak er nærmere omtalt i Del 1, kapitlene 1-1.4 og 1-1.5.

3-1.1 Anvendelse

Generelle bestemmelser om anvendelsen av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapittel 1-2.

Skiltforskriften § 7 Alminnelige bestemmelser om forbudsskilt

1. *Forbudsskilt angir at det gjelder et forbud på vedkommende vegstrekning eller sted, eller at tidligere angitt forbud slutter å gjelde.*

2. *Forbudsskilt gjelder i kjøreretningen fra der skiltet er satt opp og fram til nærmeste vegkryss, dersom ikke annet er bestemt i § 8 for de enkelte skilt.*
3. *Forbudsskilt kan ha underskilt.*

Forbudsskilt har rettsvirkning for trafikantene. Det er derfor viktig at forbudsskilt bare anvendes når reguleringen
- er nødvendig for trafikksikkerhet, trafikkavvikling eller vegens omgivelser,
- blir forstått og respektert,
- kan håndheves

For enkelte situasjoner kan det være krav om oppsetting av forbudsskilt. Dette er angitt i normalbestemmelsene for de aktuelle skilt. For øvrig skal behovet for forbudsskilt vurderes nøye ut fra forholdene på stedet og de bestemmelser og retningslinjer som er gitt for anvendelsen av skiltet.

Før forbudsskilt settes opp, skal det vurderes om fysiske endringer eller andre tiltak kan fjerne eller redusere behovet for regulering.

Forbudsskilt kan også settes inn som symbol på vegvisningsskilt for å varsle om reguleringer på vegarmer i krysset eller på vegstrekning etter krysset. Nærmere bestemmelser er gitt under vegvisningsskiltene i Del 4.

Detaljbestemmelser for anvendelsen av de enkelte forbudsskilt er gitt i kapittel 3-1.5

Gyldighetsområde

Hovedregelen er at forbudsskilt gjelder i kjøreretningen fra der skiltet er satt opp og fram til nærmeste vegkryss (skiltforskriften § 7 nr. 2). Noen skilt gjelder imidlertid til de blir opphevet av andre skilt, og noen gjelder bare der de er plassert. Gyldighetsområde er nærmere beskrevet for de enkelte skilt i kapittel 3-1.5.

3-1.2 Underskilt

Soneskiltene 366/368 (fartsgrensesone) og 376/378 (parkeringssone) har ikke underskilt. De fleste andre forbudsskilt kan ha underskilt.

Underskilt brukes for å klargjøre forbudsskiltets betydning, eller for å utvide, utfylle, begrense eller gjøre unntak fra forbudet. Det kan herunder angis

- hvilken vegstrekning eller hvilket område eller kjørefelt forbudet omfatter,
- hvilken kjøremåte eller hvilket kjøreformål som forbudet gjelder for eller som er unntatt fra forbudet,
- hvilke kjøretøy- eller trafikantgrupper som forbudet gjelder for, eller som er unntatt fra forbudet,
- at forbudet eller unntak fra forbudet gjelder bare bestemt tid eller visse dager.

Underskilt som utvider hovedskiltets betydning skal bare anvendes etter godkjenning fra Vegdirektoratet.

Alminnelige underskilt for forbudsskilt er:

802 ”Avstand”
804 ”Utstrekning”
806 ”Tid”
807 ”Symbol”
808 ”Tekst
810 ”Svingpil”

I tillegg finnes fire spesielle underskilt for stans- og parkeringsskilt:

828 ”Utstrekning av stans- og parkeringsregulering”
829 ”Oppstilling av parkert kjøretøy”
831 ”Parkeringsskive”
834 ”Kombinert regulering”

Dersom det er nødvendig å forvarsle en regulering lenger framme, brukes underskilt 802 ”Avstand”. Nytt hovedskilt må da settes opp i den angitte avstand, og reguleringen gjelder fra dette skiltet.

Underskilt 810 “Svingpil” brukes for å forvarsle regulering på kryssende veg når dette er nødvendig for å unngå feilkjøring i krysset.

Bestemmelser om bruk av underskilt er gitt under de enkelte forbudsskilt i kapittel 3-1.5. Detaljbestemmelser for de enkelte underskilt er gitt i kapittel 3-5.

3-1.3 Plassering

Generelle bestemmelser om plassering er gitt i Del 1, kapittel 1-3.

Forbudsskilt er som regel sideplassert, og skal da stå på høyre side av vegen i forhold til kjøreretningen (unntak kan være gitt for enkelte skilt). I tillegg kan skilt settes opp på venstre side av vegen dersom særlige forhold gjør dette nødvendig. På veg med to eller flere kjørefelt i kjøreretningen bør forbudsskilt som hovedregel settes opp på begge sider av vegen eller kjørebanen.

Forbudsskilt kan plasseres over kjørebanen dersom det er vanskelig å få til en tilfredsstillende sideplassering, eller dersom en regulering bare skal gjelde et bestemt kjørefelt (se Del 1, kapittel 1-3.3).

Forbudsskilt kan i visse tilfeller plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om slike skiltkombinasjoner er gitt i Del 1, kapittel 1-3.2.

Horisontal og vertikal avstand fra vegbanen er gitt i Del 1, kapittel 1-3.3.

3-1.4 Størrelse og utforming

Generelle bestemmelser om størrelse og utforming er gitt i Del 1, kapittel 1-4.

Forbudsskilt er vanligvis sirkelformede og har vanligvis hvit bunn, rød bord og svart tekst eller symbol. Noen forbudsskilt har rød skråstrek. Symbolenes utforming, størrelse og plassering på skiltflaten er gitt ved skiltmønstre fastsatt av Vegdirektoratet (se Del 1, kapittel 1-4.2). Skiltmønstre kan lastes ned fra www.vegvesen.no.

De fleste forbudsskilt kan anvendes i tre størrelser – LS (liten), MS (middels) og SS (stor). Dimensjonene for hver størrelsesgruppe er gitt i figur 3-1.2.

Retningslinjer for valg av skiltstørrelse er gitt i Del 1, kapittel 1-4.1.

Enkelte skilt kan også anvendes i størrelse US (understørrelse) med diameter 400 mm. Dette er angitt under de aktuelle skilt i kapittel 3-1.5

Utformingen av soneskiltene 366, 368, 376 og 378 er gitt under de enkelte skilt i kapittel 3-1.5.

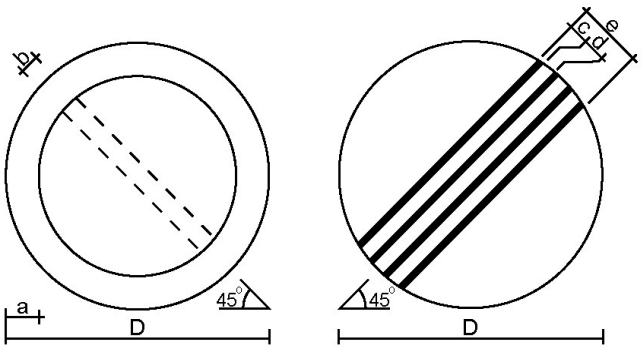

	D	a	b	c	d	e
US	400	50	23	10	20	100
LS	600	75	37	15	30	150
MS	800	100	50	20	40	200
SS	1000	125	62	25	50	250

Figur 3-1.2 Forbudsskilt - størrelse og utforming
(mål i mm)

3-1.5 Bestemmelser for de enkelte forbudsskilt

Skiltforskriften § 8 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte forbudsskilt. Disse bestemmelsene er gjengitt i dette kapitlet under de aktuelle skilt.

Videre er det gitt nærmere bestemmelser og retningslinjer for anvendelsen av hvert enkelt forbudsskilt. Det er også gitt bestemmelser om plassering og utforming der dette er nødvendig i forhold til bestemmelsene i kapitlene 3-1.3 og 3-1.4.

Noen forbudsskilt kan inngå i systemer med andre skilt, og det er da viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skilt i sammenheng.

302 Innkjøring forbudt

Anvendelse

Skilt 302 anvendes som obligatorisk del av skiltingen for envegsreguleringer, og kan anvendes som enkeltstående regulering i vegtverrsnitt (snittregulering).

Envegsregulering

Envegsreguleringer etableres med skilt 526 "Envegskjøring". Skilt 302 skal da alltid settes opp, for å hindre innkjøring mot kjøreretningen. Nærmere bestemmelser om skilting av envegsreguleringer er gitt under skilt 526.

Snittregulering

Skilt 302 kan anvendes for å forby passering av et vegtverrsnitt i én kjøreretning, uten at det er etablert envegskjøring med skilt 526 innenfor snittet. Formålet med slik skilting kan f.eks. være å hindre innkjøring på feil sted til et område med atskilte inn- og utkjøringsveger, eller å hindre utkjøring fra veg der dette er farlig eller ikke ønskelig av andre grunner.

I planskilte kryss skal skilt 302 settes opp for å hindre feilkjøringer i rampetilslutningene. På avkjøringsramper fra motorveg og motortrafikkveg til alminnelig veg kan skilt 306.8 "Forbudt for gående og syklende" settes opp sammen med skilt 302.

302

Skiltet angir forbud mot å kjøre forbi skiltet. Sykling på fortau kan likevel foregå i samsvar med trafikkreglene.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Underskilt

Syklende kan i visse tilfeller unntas fra skilt 302 med underskilt 807, se nærmere bestemmelser under skilt 526 ”Envegskjøring”.

Ingen andre kjøretøytyper skal unntas fra skilt 302, og ingen andre underskilt skal brukes.

Skilt 302 kan således ikke brukes til forvarsling med underskilt 802 ”Avstand” eller 810 ”Svingpil”. Dersom reguleringen ikke kan sees tidsnok til å hindre feil svingebevegelser fra kryssende eller tilsluttende veg, kan skiltingen suppleres med svingeforbud (skilt 330) eller påbudt kjøreretning (skilt 402).

Plassering

Skilt 302 plasseres i det vegtverrsnitt der innkjøring skal forbys, og bør settes opp på begge sider av vegen eller kjørebanen. På veg med kjørebanebredde under ca 4 m og lite trafikk kan skilt 302 settes opp på høyre side alene dersom skiltet er godt nok synlig fra kryssende eller tilsluttende veg.

På rampetilslutninger i planskilte kryss skal skilt 302 oppsettes på begge sider av kjørebanen.

306 Trafikkforbud

306.0
Forbudt for alle kjøretøy

306.1
Forbudt for motorvogn

306.3
Forbudt for traktor og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t

306.4
Forbudt for motorsykkel og moped

306.5
Forbudt for lastebil og trekkbil

306.6
Forbudt for syklende

306.7
Forbudt for gående

306.8
Forbudt for gående og syklende

306.9
Forbudt for ridende

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

306.0

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

306.0 Forbudt for alle kjøretøy

Anvendelse

Skilt 306.0 angir forbud mot all kjøring i begge kjøreretninger mellom skiltet og neste vegkryss. Forbudet gjelder ikke trilling av f.eks. sykkel og moped. Rytter og fører av kjøretøy trukket av dyr omfattes av forbudet.

Skilt 306.0 brukes når kjøring med alle typer kjøretøy skal forbys på en vegstrekning. Skiltet skal settes opp for begge kjøreretninger dersom vegen er gjennomgående.

På steder hvor veg er stengt ved hjelp av bom, skal skilt 306.0 ikke anvendes.

Til etablering av begrenset gjennomkjøring, kollektivgate o.l. skal skilt 306.1 "Forbudt for motorvogn" benyttes.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.0 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil", dersom dette er nødvendig for å hindre feilkjøring.

Skilt 306.0 skal ikke ha andre underskilt. Skiltet skal kun nyttes for å angi at veg er helt stengt for all kjøring.

306.1 Forbudt for motorvogn

306.1

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skilt 306.1 brukes for å forby eller begrense kjøring med motorvogn. Begrenset kjøring angis med unntak for kjøretøytyper eller kjøreformål på underskilt (se nedenfor).

Unntak skal brukes restriktivt og etter nøye vurdering av om reguleringen vil bli respektert og håndhevet. Mange eller omfattende unntak utvanner betydningen av hovedskiltet og svekker respekten for skilt 306.1 generelt.

På private veger skal 306.1 ikke benyttes. Der kjøring på privat veg ønskes forbudt, med unntak av visse transporter, skal dette løses ved hjelp av private skilt (tekstskilt).

Skilt 306.1 skal ikke brukes til etablering av gågater – se skilt 548 ”Gågate” og 550 ”Slutt på gågate”.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.1 og underskilt 802 ”Avstand”, eventuelt supplert med 810 ”Svingpil”, dersom dette er nødvendig for å hindre feilkjøring.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 “Tid”. Tiden angis i hele timer. Med unntak av rushtidsreguleringer bør tidsbegrensning ikke brukes slik at skiltet står uten gyldighet i store deler av dagtiden eller mesteparten av døgnet.

Forbudet kan begrenses til å gjelde gjennomgangstrafikk med underskilt 808.301 ”Gjelder gjennomkjøring”. Med gjennomkjøring menes her kjøring fram til neste vegkryss uten opphold underveis. Dersom kjøring skal være tillatt lenger enn til første vegkryss, brukes underskilt 808.303 ”Gjelder gjennomkjøring til (vegnavn)”.

Dersom det bare skal tillates kjøring til enkelt virksomhet på en vegstrekning, kan forbudet begrenses med underskilt 808.305 ”Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse)”.

Kjøring med moped kan unntas fra forbudet med underskilt 808.311 ”Gjelder ikke moped”. Andre motorvogner kan unntas med underskilt 807 ”Symbol” med tekst ”unntatt”, 808.307 ”Gjelder ikke varetransport”, eller ett av underskiltene 808.313-319 ”Gjelder ikke (motorvogntype)”. Alternativt kan forbudet begrenses til å gjelde bestemt type motorvogn med underskilt 807 ”Symbol” eller 808.321 ”Gjelder (motorvogntype)”. Som tekst kan bare angis motorvogntyper som er definert i kjøretøyforskriften.

306.3 Forbudt for traktor og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t

Anvendelse

Skilt 306.3 angir forbud mot all kjøring med traktor, uansett hvilken fart traktoren kan kjøres med. For motorredskap gjelder forbudet bare for kjøretøy som er konstruert for fart mindre enn 40 km/t.

Skilt 306.3 brukes når hensynet til trafikksikkerhet eller trafikkavvikling gjør det nødvendig å forby trafikk med traktor og saktegående motorredskap. Dette vil først og fremst være aktuelt på vegstrekninger med høyt fartsnivå og stor trafikk.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.3 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med 810 "Svingpil", dersom dette er nødvendig for å hindre feilkjøring.

306.3

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

306.4

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

306.4 Forbudt for motorsykkel og moped

Anvendelse

Skilt 306.4 brukes når trafikk med motorsykkel og moped skal forbys eller begrenses.

Underskilt

Forbudet kan begrenses til bare å gjelde lette og tunge motorsykler med underskilt 808.311 "Gjelder ikke moped".

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.4 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med 810 "Svingpil", dersom dette er nødvendig for å hindre feilkjøring.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 "Tid".

306.5 Forbudt for lastebil og trekkbil

306.5

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skilt 306.5 brukes når det er ønskelig å forby eller begrense trafikk med lastebil og trekkbil av andre årsaker enn bredde-, høyde-, lengde- og vektbegrensninger. For trafikkforbud på grunn av slike tekniske begrensninger brukes skiltene 312-320.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.5 og underskilt 802 ”Avstand”, eventuelt supplert med 810 ”Svingpil”, dersom dette er nødvendig for å hindre feilkjøring.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 “Tid”.

Forbudet kan begrenses til å gjelde gjennomgangstrafikk med underskilt 808.301 ”Gjelder gjennomkjøring”. Med gjennomkjøring menes her kjøring fram til neste vegkryss uten opphold underveis.

Dersom det er nødvendig å tillate kjøring til enkelt virksomhet på vegstrekningen, kan forbudet begrenses med 808.305 ”Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse)”.

306.6

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

306.6 Forbudt for syklende

Anvendelse

Skilt 306.6 brukes når det av trafikksikkerhetsmessige grunner er nødvendig å forby sykkeltrafikk på en vegstrekning. Dette vil typisk være større hovedveger med stor trafikk og høyt fartsnivå.

Ved innføring av slikt forbud skal det sikres at syklende har tilfredsstillende alternativ rute på strekningen, og ruten skal skiltes dersom det ikke er åpenbart hvor den går, se skiltene 751-757 i Del 4.

Skilt 306.6 brukes ikke der skilt 502 eller 503 er satt opp på rampe eller tilførselsveg til motorveg eller motortrafikkveg, se bestemmelsene for disse skiltene.

Der både gang- og sykkeltrafikk skal forbys, brukes skilt 306.8 "Forbudt for gående og syklende".

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.6 og underskilt 802 "Avstand" dersom dette er nødvendig for å hindre feilkjøring.

306.7 Forbudt for gående

306.7

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skilt 306.7 brukes når det av trafikksikkerhetsmessige grunner er nødvendig å forby gangtrafikk på en vegstrekning.

Ved innføring av slikt forbud skal det sikres at gående har tilfredsstillende alternativ rute på strekningen, og ruten skal skiltes dersom det ikke er åpenbart hvor den går, se skilt 749 "Vegviser for gangtrafikk" i Del 4.

Skilt 306.7 brukes ikke der skilt 502 eller 503 er satt opp på rampe eller tilførselsveg til motorveg eller motortrafikkveg, se bestemmelsene for disse skiltene.

Der både gang- og sykkeltrafikk skal forbys, brukes skilt 306.8 "Forbudt for gående og syklende".

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.7 og underskilt 802 "Avstand" dersom det er fare for at gående kan ledes inn mot forbudsstrekningen.

306.8

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

306.8 Forbudt for gående og syklende

Anvendelse

Skilt 306.8 brukes når det av trafikksikkerhetsmessige grunner er nødvendig å forby både gang- og sykkeltrafikk på en vegstrekning. Dette vil typisk være ved tunneler eller på større hovedveger med stor trafikk og høyt fartsnivå.

Ved innføring av slikt forbud skal det sikres at gående og syklende har tilfredsstillende alternativ rute på strekningen, og ruten skal skiltes dersom det ikke er åpenbart hvor den går, se skiltene 749 og 751-757 i Del 4.

Skilt 306.8 brukes ikke der skilt 502 eller 503 er satt opp på rampe eller tilførselsveg til motorveg eller motortrafikkveg, se bestemmelsene for disse skiltene.

Der rampe som bare leder trafikk fra motorveg eller motortrafikkveg munner ut på det øvrige vegnett, kan skilt 306.8 settes opp under skilt 302 "Innkjøring forbudt", se skilt 302.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.8 og underskilt 802 "Avstand" dersom det er fare for at gående og syklende kan ledes inn mot forbudsstrekningen.

306.9 Forbudt for ridende

Anvendelse

Skilt 306.9 brukes når det er nødvendig å forby riding på en vegstrekning. Skiltet skal bare brukes i spesielle tilfeller hvor ridende er til stor ulempe for den øvrige trafikk.

På veger stengt med skilt 306.0 "Forbudt for alle kjøretøy", eller på gang- og sykkelveger, er det ikke nødvendig å anvende skilt 306.9 for å forby ridende.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.9 og underskilt 802 "Avstand" dersom det er fare for at ridende kan ledes inn mot forbudsstrekningen.

306.9

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

308

Forbudet gjelder kjøretøy som medbringer farlig gods som er nevnt i forskrift 1. desember 2006 nr. 1331 om transport av farlig gods på veg og jernbane.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Vegdirektoratet

308 Forbudt for transport av farlig gods

Anvendelse

Skilt 308 brukes når hensynet til trafikksikkerhet eller miljø gjør det nødvendig å forby transport med farlig gods på en vegstrekning. Forbud kan særlig være aktuelt for tunneler med stor lengde eller stor trafikkmengde.

Før evt. restriksjoner innføres skal det tas kontakt med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Skilt 308 skal ikke settes opp uten vedtak av Vegdirektoratet.

Omkjøringer og hensiktsmessige ruter for transport av farlig gods kan etableres med vegvisningsskilt, se Del 4, skiltene 723.51 "Rute for transport av farlig gods" og skilt 741 "Omkjøring for bestemte kjøretøygrupper".

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 308 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil", dersom dette er nødvendig for å unngå feilkjøring.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 "Tid".

Forbudet skal suppleres med underskilt 808.345 som angir lastkategori.

310 Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt

Anvendelse

Skilt 310 brukes når det er nødvendig å forby kjøring med motorvogn med tillatt totalvekt over en bestemt vektgrense. Denne angis på skiltet i hele tonn eller i tonn med én desimal, og med benevningen "t".

Totalvekt er vekten av kjøretøyet med personer og gods. Tillatt totalvekt er den maksimale totalvekt kjøretøyet er registrert for, eller tillatt for når kjøretøyet ikke er registreringspliktig.

Skilt 310 kan brukes for snittregulering av bestemte betalingsfelt i bomstasjon. Skiltet kan også brukes for regulering av vegstrekning.

Skilt 310 kan brukes for vektbegrensning i venstre felt i tunneler med to eller flere felt (808.515 "Gjelder ... felt"). Reguleringens utstrekning skal angis med underskilt 804 "Utstrekning".

Skilt 310 skal ikke brukes for vektbegrensning som er nødvendig på grunn av nedsatt bæreevne på en vegstrekning eller bru. I slike tilfeller skal vektbegrensningen gjelde aktuell totalvekt – se skilt 318 "Totalvektgrense".

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 310 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil".

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 "Tid".

310

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

312

Forbudet gjelder kjøretøy, medregnet gods, med større bredde enn angitt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

312 Breddegrense

Anvendelse

Største tillatte kjøretøybredde på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy § 5-2 og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke bredder som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstrekninger og kommunale vegstrekninger.

Alle riksveger kan kjøres med største tillatte kjøretøybredde for hver kjøretøygruppe. For fylkesveger og kommunale veger er de veger som har mindre tillatt bredde, angitt i veglister. Skilt 312 skal bare anvendes dersom det må vedtas smalere bredde enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger. Bredden angis i meter, og avrundes nedover til nærmeste 0,1 m.

Skilt 312 kan unntaksvis brukes på strekninger med spesielle forbud som kan ramme ikke-yrkestrafikk, f.eks. campingvogner.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 312 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøyer som har større bredde enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 312 og underskilt 802 “Avstand”, eventuelt supplert med underskilt 810 ”Svingpil”. I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 “Gjelder bru (undergang) ved (sted)” eller 808.333 “Gjelder i (by eller sted)”.

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 312 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745 i Del 4.

314 Høydegrense

Anvendelse

Tunneler

Skilt 314 skal brukes ved alle tunneler når målt høyde er mindre enn 4,60 m.

Med målt høyde menes avstanden fra vegbane til underkant tunneltak, målt vinkelrett på vegbanen. Høyden måles ved kantstein eller midt på kantlinje der det ikke er kantstein. Dersom det på et annet sted i kjørebanen kan måles lavere høyde, skal denne høyden brukes.

Høyden som angis på skiltet, beregnes på følgende måte:

Fra den målte høyde trekkes en sikkerhetsmargin på 0,10 m og det avrundes deretter ned til nærmeste 0,10 m.

Eksempel
Målt høyde 4,60 m - 0,10 = 4,50 m - skiltes ikke
Målt høyde 4,59 m - 0,10 = 4,49 m - skiltes med 4,4 m
Målt høyde 4,45 m - 0,10 = 4,35 m - skiltes med 4,3 m
osv.

Høyden skal angis i meter med én desimal. Største høyde som skal angis på skiltet blir 4,4 m.

Høyde i 3 meter midtfelt

Høyden måles på laveste punkt i et 3 meter midtfelt. Høyden regnes ut på samme måte som nevnt foran, men skal normalt ikke skiltes. Unntaksvis kan høyden angis på underskilt, se nedenfor.

Sentrisk kjøring med kjøretøy som har større høyde enn angitt på skilt 314, kan eventuelt godkjennes av politiet i hvert enkelt tilfelle, jf. vegtrafikkloven § 9.

Slik godkjenning er ikke nødvendig dersom spesielle trafikksikkerhetstiltak er gjennomført, f.eks. lyssignalanlegg som aktiveres når et kjøretøy nærmer seg tunnelen med større høyde enn skiltet viser. Slike anlegg bør være obligatorisk ved alle tunneler med 3 meter midtfelt.

314

Forbudet gjelder kjøretøy, medregnet gods, med større høyde enn angitt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Ved sentrisk kjøring skal motkommende trafikk varsles med fareskilt 156 "Annen fare" og underskilt 808.180 "Møtende biler midt i vegen". På viktige veger skal tekst også angis på engelsk: "Oncoming vehicles in middle of road".

Andre byggverk enn tunneler

Skilt 314 skal brukes ved andre byggverk enn tunneler når målt høyde er mindre enn 4,70 m. Høyden måles vinkelrett på det sted i kjørebanen som gir den minste høyde.

Høyden som angis på skiltet beregnes på følgende måte:

Fra den målte høyde trekkes en sikkerhetsmargin på 0,20 m, og det avrundes deretter ned til nærmeste 0,10 m.

Eksempel:
Målt høyde 4,75 m - 0,20 = 4,55 m - skiltes ikke
Målt høyde 4,70 m - 0,20 = 4,50 m - skiltes ikke
Målt høyde 4,69 m - 0,20 = 4,49 m - skiltes med 4,4 m
osv.

Høyden skal angis i meter med én desimal. Største høyde som skal angis på skiltet blir 4,4 m.

Det kan være vesentlig forskjell på høyden i de forskjellige kjørefelt i samme kjøreretning. Kjørefeltene kan da skiltes hver for seg ved å plassere skiltet midt over hvert av de kjørefelt det gjelder.

Kjøreledninger over planoverganger

Skilt 314 skal brukes ved alle planoverganger med elektrifisert jernbane på offentlig veg og på privat veg åpen for alminnelig ferdsel. På skiltet angis den målte høyde til kjøreledningen minus en sikkerhetsmargin på 1,00 m, avrundet ned til nærmeste 0,10 m. Etter gjeldende regler skal kjøreledningen være minst 5,50 m over kjørebanen unntatt på steder hvor spesielle byggverk tvinger ledningen lavere ned, men normalt ikke lavere enn 4,8 m.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 314 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøyer som har større høyde enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 314 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil". I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 "Gjelder bru (undergang) ved (sted)" eller 808.333 "Gjelder i (by eller sted)".

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 314 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745 i Del 4.

Ved planoverganger med kjøreledning skal skilt 314 ha underskilt 808.339 "Høgspenning - Livsfare", se bestemmelsene om skilting av planoverganger i Del 2.

Dersom høyden i 3 meter midtfelt skal angis, brukes underskilt 808.341 "….m ved sentrisk kjøring".

Dispensasjoner

Myndighet som nevnt i forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 5-11 nr. 1 og 2 kan gi dispensasjon fra skilt 314, jf. skiltforskriften § 28 nr. 1.

316

Forbudet gjelder kjøretøy eller vogntog, medregnet gods, med større lengde enn angitt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

316 Lengdegrense

Anvendelse

Største tillatte kjøretøy-/vogntoglengde på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy § 5-2 og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke lengder som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstrekninger og kommunale vegstrekninger.

Skilt 316 skal bare anvendes dersom det må vedtas kortere lengde enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

Skilt 312 kan unntaksvis brukes på strekninger med spesielle forbud som kan ramme turistbusser o.l.

Lengden angis i meter, og avrundes nedover til nærmeste hele meter.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 316 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøyer som har større lengde enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 316 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil". I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 "Gjelder bru (undergang) ved (sted)" eller 808.333 "Gjelder i (by eller sted)"

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 316 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745 i Del 4.

318 Totalvektgrense

Anvendelse

Største tillatte totalvekt på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy § 5-2 og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilken totalvekt som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstrekninger og kommunale vegstrekninger.

Skilt 318 skal bare anvendes dersom det må vedtas mindre totalvektgrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

- Skilt 318.1 anvendes når vektgrensen for vogntog skal gjelde trekkbil og henger hver for seg.
- Skilt 318.2 anvendes dersom vektgrensen skal gjelde samlet vekt av vogntog.

Vekten angis i nærmeste hele tonn.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 318 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøyer som har større totalvekt enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 318 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil". I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 "Gjelder bru (undergang) ved (sted)" eller 808.333 "Gjelder i (by eller sted)".

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 318 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745 i Del 4.

Underskilt 808.343 "Minste kjøretøyavstand .... m" kan brukes når det har belastningsmessig betydning for brukonstruksjonen.

318.1 for kjøretøy

Forbudet gjelder kjøretøy hvor aktuell totalvekt er høyere enn angitt. For vogntog gjelder forbudet hvert enkelt kjøretøy.

318.2 for vogntog

Forbudet gjelder vogntog hvor samlet aktuell totalvekt er høyere enn angitt. Forbudet gjelder også enkelt kjøretøy hvor aktuell totalvekt er høyere enn angitt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

320

Forbudet gjelder kjøretøy med aktuell aksellast høyere enn angitt, aktuell boggilast høyere enn 1,5 ganger angitt aksellast eller aktuell trippelboggilast høyere enn 2 ganger angitt aksellast.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

320 Aksellastgrense

Anvendelse

Største tillatte aksellast på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy § 5-2 og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke aksellaster som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstrekninger og kommunale vegstrekninger.

Skilt 320 skal bare anvendes dersom det på vegstrekninger og bruer må vedtas mindre aksellastgrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

Dersom større eller mindre boggilast enn 1,5 ganger aksellast tillates, angis dette med skilt 322 "Boggilastgrense".

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 320 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøyer som har større aksellast enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 320 og underskilt 802 "Avstand", eventuelt supplert med underskilt 810 "Svingpil". I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 "Gjelder bru (undergang) ved (sted)" eller 808.333 "Gjelder i (by eller sted)".

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 320 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 – 745 i Del 4.

322 Boggilastgrense

Anvendelse

Største tillatte boggilast på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy § 5-2 og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke boggilaster som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstrekninger og kommunale vegstrekninger.

Skilt 322 skal bare anvendes dersom det på vegstrekninger og bruer må vedtas mindre boggilastgrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

Ved nedsatt maksimalgrense for aksellast/boggilast brukes skilt 320 "Aksellastgrense" der boggilastgrensen er 1,5 ganger aksellastgrensen. Dersom større eller mindre boggilast enn 1,5 ganger aksellast tillates, brukes skilt 322.

Skilt 322 brukes således i kombinasjon med skilt 320 "Aksellastgrense".

Underskilt

Se skilt 320 "Aksellastgrense".

322

Forbudet gjelder kjøretøy med aktuell boggilast høyere enn angitt.

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

324.1

324.2

Skiltet angir forbud mot å kjøre videre før det er foretatt stans for det formål som er angitt i tekst på skiltet.

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

324 Stopp for angitt formål

Anvendelse

Skilt 324 kan ha følgende varianter:

324.1 ”Stopp Kontroll”
324.2 ”Stopp Avgift”

Skilt 324.1 ”Stopp Kontroll” brukes for å angi og forvarsle kontrollstasjoner. Forvarsling vil som regel være utført som variabelt skilt.

Skilt 324.2 ”Stopp Avgift” kan brukes til å angi betalingssted på mindre bomveger med liten trafikk og lavt fartsnivå. Skiltet brukes ikke for betalingsstasjoner på riksveger (se skilt 560).

Underskilt

Skilt 324 skal ha underskilt 802 ”Avstand” når det brukes til forvarsling.

Skilt 324.1 kan ha underskilt 807 ”Symbol” for å angi at kontrollen gjelder bestemte kjøretøytyper.

326 Stopp for toll

Anvendelse

Skilt 326 brukes for å angi sted hvor det skal foretas tollklarering, og skal settes opp som forvarsling av tollsted på grenseoverganger.

Underskilt

Skilt 326 skal ha underskilt 802 "Avstand" når skiltet brukes til forvarsling av tollsted.

Plassering

Skilt 326 plasseres på tollstedet i samråd med Tollvesenet. Forvarsling plasseres 150-250 m foran tollstedet, på motorveg 250-300 m foran.

326

Skiltet angir plikt til å stanse for tollklarering i samsvar med gjeldende tollbestemmelser.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

330.1 til høyre

330.2 til venstre

Forbudet gjelder bare for det vegkryss som skiltet er plassert i eller ved, eventuelt for første vegkryss etter skiltet. Annet virkeområde kan fastsettes ved underskilt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

330 Svingeforbud

Anvendelse

Skilt 330 brukes for å forby høyre- eller venstresving i vegkryss eller avkjørsel. Svingeforbud kan være nødvendig

- av hensyn til trafikksikkerhet, f. eks. ved utilfredsstillende siktforhold eller manglende svingefelt
- av hensyn til trafikkavvikling ved stor konflikterende trafikk
- for å hindre feilkjøring inn i veg med motgående envegsregulering

I noen tilfeller benyttes skilt 402 "Påbudt kjøreretning", se bestemmelsene for dette skiltet.

Eksempler på anvendelse av skilt 330 er vist i figur 3-1.3.

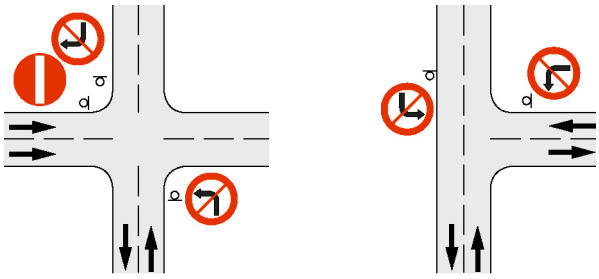

Eksempel 1 Eksempel 2

Figur 3-1.3 Eksempler på anvendelse av skilt 330

Underskilt

Svingeforbud kan tidsbegrenses med underskilt 806 "Tid". Tiden angis i hele timer. Med unntak av rushtidsreguleringer bør tidsbegrensning ikke brukes slik at skiltet står uten gyldighet i store deler av dagtiden eller mesteparten av døgnet.

Skilt 330 alene gjelder bare i vegkryss. Dersom svingeforbud skal gjelde svinging inn i avkjørsel, må skilt 330 derfor ha underskilt 804 "Utstrekning", der den angitte utstrekning "0 – xx m" dekker innkjøringsområdet for avkjørselen.

Plassering

Skilt 330 gjelder bare for det vegkryss som skiltet er plassert i eller ved. Skiltet plasseres umiddelbart foran eller i krysset, på en slik måte at det ikke er tvil om hvor reguleringen gjelder.

Ved avkjørsel plasseres skilt 330 foran avkjørselen, i samsvar med den angitte utstrekningen på underskilt 804 (se ovenfor).

Skilt 330.2 kan settes opp bare på venstre side av kjørebanen der dette er praktisk.

I vikepliktregulert kryss kan skilt 330 plasseres sammen med skilt 202 ”Vikeplikt” eller 204 ”Stopp”. Skilt 330 skal da stå under skilt 202 eller 204.

I signalregulert kryss kan skilt 330 plasseres på samme stolpe som primærsignal for samme kjøreretning. Skiltet bør stå over eller ved siden av lyshodet. Skilt plassert ved siden av lyshodet kan ha understørrelse US 400 mm.

332

Forbudet gjelder til og med første vegkryss.

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

332 Vendingsforbud

Anvendelse

Skilt 332 brukes der vending skal være forbudt. Reguleringen er ikke bare begrenset til å gjelde "U-sving", men omfatter også andre former for vendingsmanøvrer, som for eksempel rygging inn på eller ut av kryssende veg eller avkjørsel for å gjennomføre vending.

Reguleringen skal bare brukes der vegsystemet gir opphav til gjentatte vendingsmanøvrer, og dette innebærer en særlig fare for trafikksikkerheten.

Vendingsforbud kan innføres for enkeltstående kryss, eller over en vegstrekning. Skilt 332 gjelder fra der det er satt opp og fram til og med første vegkryss.

Underskilt

Skilt 332 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Skilt 332 plasseres i henhold til bestemmelsen om hvor reguleringen gjelder, se figur 3-1.4.

Skal vending i ett vegkryss forbys, settes skilt 332 opp like foran krysset. Forbudet gjelder da bare dette krysset.

Skal en lengre vegstrekning ha vendingsforbud, settes skilt 332 opp der reguleringen skal begynne og gjentas etter eventuelle vegkryss på strekningen. Forbudet oppheves etter det første vegkryss hvor skiltet ikke blir gjentatt.

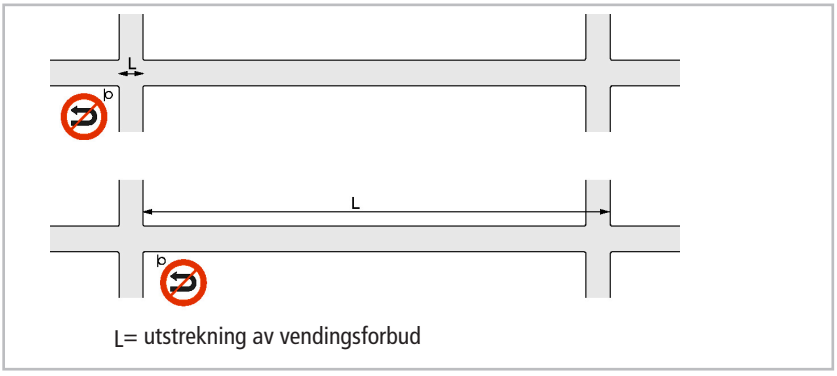

Figur 3-1.4 Eksempler på plassering av skilt 332

334 Forbikjøringsforbud

Anvendelse

Skilt 334 brukes hvor siktforholdene kan innby til forbikjøring, men hvor forholdene ellers kan gjøre forbikjøringer farlige, f.eks. ved randbebyggelse, høybrekk, skjulte lavbrekk, kanaliserte vegkryss o.l.

Forbikjøringsforbudet oppheves ikke av vegkryss, men gjelder til det blir opphevet av skilt 336 "Slutt på forbikjøringsforbud" eller over en strekning som angitt på underskilt 804 "Utstrekning", se figur 3-1.5.

Underskilt

Utstrekningen av forbikjøringsforbud kan angis på underskilt 804 "Utstrekning" dersom forholdene er slik at det ikke er hensiktsmessig å sette opp skilt 336 "Slutt på forbikjøringsforbud". Underskilt bør bare brukes for forbikjøringsforbud kortere enn ca 500 m.

Plassering

Skilt 334 skal settes opp på begge side av kjørebanen der forbudet begynner. Fareskilt kan plasseres sammen med skilt 334 dersom forbikjøringsforbudet er innført som følge av den angitte faren. Andre skilt for samme kjøreretning skal her ikke kombineres med skilt 334.

Skilt 336 "Slutt på forbikjøringsforbud" kan plasseres på baksiden av skilt 334.

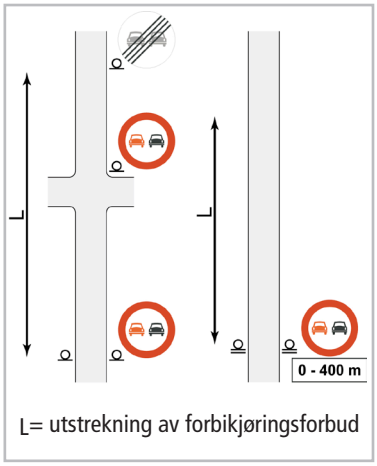

Figur 3-1.5 Eksempler på skilting av forbikjøringsforbud

Skilt 334 skal gjentas etter vegkryss dersom det er nødvendig å gjøre innsvingende trafikk oppmerksom på forbikjøringsforbudet. Utenfor vegkryss skal forbikjøringsforbudet gjentas minst for hver 500 m. Gjentagelsesskilt plasseres på høyre side av kjørebanen.

På trefeltsveg kan forbikjøringsforbud gjentas sammen med skilt 538.21 "Kjørefeltinndeling". Skilt 334 skal da stå over skilt 538.21, se figur 3-3.11.

334

Forbudet gjelder forbikjøring av motorvogn som har flere enn to hjul. Forbudet gjelder ikke forbikjøring som etter trafikkreglene lovlig kan skje til høyre. Forbudet gjelder fram til skilt 336 "Slutt på forbikjøringsforbud", eller over en strekning som angitt med underskilt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

335

Forbudet gjelder lastebil med tillatt totalvekt over 3500 kg som kjører forbi motorvogn som har flere enn to hjul. Forbudet gjelder ikke forbikjøring som etter trafikkreglene lovlig kan skje til høyre. Forbudet gjelder fram til skilt 337 "Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil", eller over en strekning som angitt med underskilt.

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

335 Forbikjøringsforbud for lastebil

Anvendelse

Skilt 335 brukes hvor det ikke er behov for å forby forbikjøring for alle motorvogner med mer enn to hjul, men hvor hensynet til trafikksikkerhet og trafikkavvikling gjør det nødvendig å forby forbikjøring med lastebiler.

Reguleringen vil hovedsakelig være aktuell for lange stigninger eller fall, f.eks i tunneler, på motorveger eller på andre flerfeltsveger med høyt fartsnivå.

Forbikjøringsforbudet oppheves ikke av vegkryss, men gjelder til det blir opphevet av skilt 337 "Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil" eller over en strekning som angitt på underskilt 804 "Utstrekning" (jf skilt 334, figur 3-1.5).

Underskilt

Utstrekningen av forbikjøringsforbud kan angis på underskilt 804 "Utstrekning" dersom forholdene er slik at det ikke er hensiktsmessig å sette opp skilt 337 "Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil". Underskilt bør bare brukes for forbikjøringsforbud kortere enn ca 500 m.

Plassering

Skilt 335 skal settes opp på begge side av kjørebanen der forbudet begynner. Fareskilt kan plasseres sammen med skilt 335 dersom forbikjøringsforbudet er innført som følge av den angitte faren. Andre skilt for samme kjøreretning skal her ikke kombineres med skilt 335.

Skilt 337 "Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil" kan plasseres på baksiden av skilt 335.

Skilt 335 skal gjentas etter vegkryss dersom det er nødvendig å gjøre innsvingende trafikk oppmerksom på forbikjøringsforbudet. Utenfor vegkryss skal forbikjøringsforbudet gjentas minst for hver 500 m. Gjentagelsesskilt plasseres på høyre side av kjørebanen.

336 Slutt på forbikjøringsforbud

Anvendelse

Forbikjøringsforbud med skilt 334 oppheves ikke av vegkryss, og skal derfor alltid oppheves med skilt 336, med mindre forbudets utstrekning er angitt med underskilt 804 "Utstrekning" der forbudet begynner (se skilt 334).

Plassering

Skilt 336 settes opp der forbikjøringsforbudet skal opphøre. Det vil vanligvis være tilstrekkelig å sette opp skiltet bare på høyre side av kjørebanen. På tofeltsveg kan skiltet plasseres på baksiden av skilt 334 for motsatt kjøreretning.

Det må påses at skilt 336 plasseres på et sted hvor siktforholdene m.m. ikke er til hinder for en trygg forbikjøring. Skiltet må ikke plasseres på eller umiddelbart foran strekning med forbikjøringsforbud etter trafikkreglene § 12.

336

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

337

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

337 Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil

Anvendelse

Forbikjøringsforbud med skilt 335 oppheves ikke av vegkryss, og skal derfor alltid oppheves med skilt 337, med mindre forbudets utstrekning er angitt med underskilt 804 "Utstrekning" der forbudet begynner (se skilt 335).

Plassering

Skilt 337 settes opp der forbikjøringsforbudet skal opphøre. Det vil vanligvis være tilstrekkelig å sette opp skiltet bare på høyre side av kjørebanen. På tofeltsveg kan skiltet plasseres på baksiden av skilt 335 for motsatt kjøreretning.

Det må påses at skilt 337 plasseres på et sted hvor siktforholdene m.m. ikke er til hinder for en trygg forbikjøring. Skiltet må ikke plasseres på eller umiddelbart foran strekning med forbikjøringsforbud etter trafikkreglene § 12.

Fartsgrenser – skiltene 362 - 368

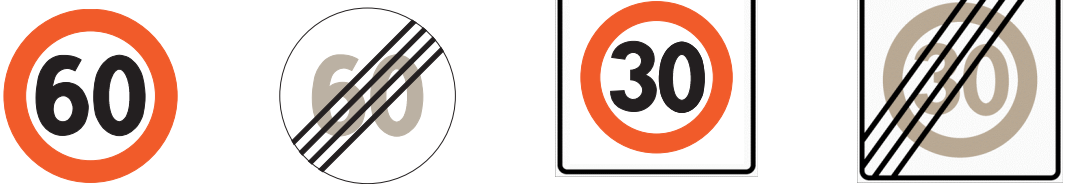

362 364 366 368

Generelle og særskilte fartsgrenser

Vi skiller mellom generelle og særskilte fartsgrenser. De generelle fartsgrenser er fastsatt i vegtrafikkloven § 6 annet ledd:

Dersom ikke annen fartsgrense er fastsatt ved offentlig trafikkskilt, må det i tettbygd strøk ikke kjøres fortere enn 50 km/t, og utenfor tettbygd strøk ikke fortere enn 80 km/t.

Særskilte fartsgrenser er fartsgrenser høyere eller lavere enn de generelle, og blir angitt med skiltene 362 "Fartsgrense" eller 366 "Fartsgrensesone". Myndighet for særskilte fartsgrenser er fastsatt i skiltforskriften § 26 nr. 1:

For bestemt vegstrekning kan Vegdirektoratet treffe vedtak om høyere fartsgrense enn det som følger av vegtrafikkloven § 6 annet ledd.

For bestemt vegstrekning eller sone kan det treffes vedtak om lavere fartsgrense enn det som følger av vegtrafikkloven § 6 annet ledd. Slikt vedtak treffes for riksveg, fylkesveg og privat veg av regionvegkontoret og for kommunal veg av kommunen. Dersom en sone også omfatter annen veg enn kommunal veg, treffes vedtaket av regionvegkontoret.

Fastsetting av særskilte fartsgrenser – kriterier

Det er viktig at fartsgrenser brukes på en mest mulig ensartet måte over hele landet. Vegdirektoratet har derfor gitt nærmere retningslinjer og kriterier for fastsetting av særskilte fartsgrenser. Disse kriteriene skal legges til grunn for fastsetting av alle særskilte fartsgrenser på riksveger, fylkesveger og kommunale veger, og på private veger som skiltes med offentlige trafikkskilt.

Særskilte fartsgrenser anvendes også i en del tilfeller som ikke omfattes av kriteriene ovenfor, for å redusere fartsnivået på steder med spesielle veg- eller trafikkforhold, f.eks ved arbeidsvarsling, se Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

Skilting av fartsgrenser

De generelle fartsgrensene skal som hovedregel ikke skiltes. Et unntak er grense for tettbygd strøk. Enkelte andre unntak gjelder også. Nærmere bestemmelser er gitt under skilt 362 "Fartsgrense".

Særskilte fartsgrenser kan skiltes på to ulike måter:

- Strekningsskilting – skiltene 362/364 "Fartsgrense"/"Slutt på særskilt fartsgrense"
- Soneskilting – skiltene 366/368 "Fartsgrensesone"/"Slutt på fartsgrensesone"

Ved strekningsskilting blir fartsgrensen skiltet bare på den veg den gjelder. Reguleringen oppheves ikke av vegkryss, men skal likevel gjentas etter vegkryss slik at de som svinger inn på strekningen, får beskjed om fartsgrensen på denne. Samtidig er gjentagelsesskiltingen en påminnelse om fartsgrensen for dem som befinner seg på strekningen.

Ved soneskilting blir fartsgrensen bare angitt ved innkjøring i området, og gjelder alle veger i området til man passerer et opphevelsesskilt (368) eller kjører inn i et gatetun (540) eller en gågate (548). Inne i sonen skal det ikke være gjentagelsesskilt som minner om fartsgrensen. Soneskiltingen stiller derfor langt større krav til trafikantene enn strekningsskilting.

Soneskilting er bare tillatt brukt for fartsgrense 30 km/t. Dette gjør det enklere for trafikantene å forholde seg til soneskiltingen enn om den ble brukt til flere ulike fartsgrenser.

Nærmere bestemmelser om strekningsskilting er gitt under skiltene 362 og 364, og for soneskilting under skiltene 366 og 368.

Fysiske fartsdempende tiltak

Bestemmelser om utformingen av fysiske fartsdempende tiltak er gitt i Håndbok V128 Farts-dempende tiltak og i Håndbok N302 Vegoppmerking.

362

Forbudet gjelder kjøring med høyere fart enn angitt antall km/t. Forbudet gjelder på vedkommende vegstrekning fram til annen fartsgrense er angitt ved

a) nytt skilt 362 "Fartsgrense" eller

b) skilt 366 "Fartsgrensesone" eller til der ett av følgende skilt er satt opp:

c) skilt 364 "Slutt på særskilt fartsgrense"

d) skilt 540 "Gatetun"

e) skilt 548 "Gågate".

Når skiltet nyttes til midlertidig regulering, kan det ha gul bunnfarge.

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Se skiltforskriften § 26

362 Fartsgrense

Anvendelse

Generelle fartsgrenser

De generelle fartsgrensene 50 og 80 km/t skal framgå av vegens omgivelser – tettbygd strøk eller ikke – og skal ikke skiltes. Følgende unntak gjelder:

- Grense for tettbygd strøk:
  Angis med skilt 362.50.
- Opphevelse av særskilte fartsgrenser:
  Angis i noen tilfeller med skilt 362.50 eller 362.80 – se skilt 364 "Slutt på særskilt fartsgrense".

Særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk

Skilt 362 brukes for å angi alle særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk.

Nedtrapping av fartsgrenser skal ikke brukes. Ved større sprang i fartsgrense kan den lavere fartsgrensen forvarsles, se bestemmelsene om underskilt nedenfor.

Særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk oppheves med skilt 364 "Slutt på særskilt fartsgrense" eller skilt 362.80. Nærmere bestemmelser er gitt under skilt 364.

Særskilte fartsgrenser i tettbygd strøk

Skilt 362 brukes for å angi alle særskilte fartsgrenser i tettbygd strøk, med unntak av 30 km/t som fartsgrensesone (skilt 366). Dersom det ikke er hensiktsmessig å bruke soneskilting, eller betingelsene for soneskilting ikke er oppfylt, brukes skilt 362 også for fartsgrense 30 km/t.

Fartsgrenser 30 og 40 km/t suppleres med fysiske fartsdempende tiltak i samsvar med retningslinjer gitt i NA-rundskriv nr. 05/17 Kriterier for fartsgrenser i byer og tettsteder.

Forvarsling av lavere fartsgrense brukes ikke i tettbygd strøk.

Særskilte fartsgrenser i tettbygd strøk oppheves med skilt 362.50. Skilt 364 "Slutt på særskilt fartsgrense" brukes bare på grensen for tettbygd strøk. Nærmere bestemmelser er gitt under skilt 364.

Fartsgrense angitt med skilt 362 oppheves også av skiltene 366 "Fartsgrensesone", 540 "Gatetun" og 548 "Gågate".

Særskilte fartsgrenser for spesielle forhold

På veger med generell fartsgrense vil forhold som tilsier redusert fart vanligvis være angitt med fareskilt eller forvarslet med andre skilt som angir det aktuelle forhold, f.eks. vikeplikt eller vegkryss. Særskilt fartsgrense skal som hovedregel ikke brukes i tillegg til den ordinære skiltingen på slike steder. I spesielt vanskelige tilfeller kan det likevel være riktig å bruke særskilt fartsgrense som virkemiddel for å oppnå sikker kjøring, f.eks. ved skoler.

Andre spesielle anvendelser av skilt 362 er innføring av vinterfartsgrenser og miljøfartsgrenser.

Vegarbeid

For bruk av fartsgrenser i forbindelse med arbeid på veg gjelder egne bestemmelser, se Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

Underskilt

Skilt 362 kan ha underskilt for forvarsling og for tidsbegrensning.

Forvarsling

Særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk kan forvarsles med underskilt 802 "Avstand". Forvarsling bør settes opp ved sprang i fartsgrensen på over 20 km/t dersom fartsnivået (85 %-fraktil) på stedet er høyere enn 20 km/t over den fartsgrensen som skal varsles og sikten fram mot fartsgrenseskiltene er mindre enn ca 150 m.

Tidsbegrensning

Særskilte fartsgrenser kan tidsbegrenses med underskilt 808 "Tid" eller ved bruk av variable fartsgrenseskilt. Tidsbegrenset fartsgrense kan særlig være aktuelt ved skoler.

Plassering

Eksempler på skilting av fartsgrenser er vist i figur 3-1.6 og figur 3-1.7.

Innføring og endring av fartsgrense

Skilt 362 settes opp der særskilt fartsgrense begynner eller endres. Der dette er på fri vegstrekning skal skilt 362 settes opp på begge sider av kjørebanen, og skal ikke kombineres med andre skilt.

Når særskilt fartsgrense starter på sideveg umiddelbart etter vegkryss utenfor tettbygd strøk, skal skilt 362 plasseres minst 50 m etter krysset, og det er som regel tilstrekkelig å sette opp skilt bare på høyre side av vegen. Skiltet plasseres da på samme stolpe som eventuelt forkjørsvegskilt (206) og vegruteskilt (723), med skilt 362 øverst.

I tettbygd strøk kan skilt for fartsgrense på sideveg plasseres nærmere krysset enn 50 m, men det må da vurderes om skilt også må settes opp på venstre side for at skiltingen skal være godt nok synlig ved høyresving inn i sidevegen.

Gjentagelse

Særskilt fartsgrense oppheves ikke av vegkryss. Fartsgrensen skal likevel gjentas etter vegkryss, slik at det alltid vil være et fartsgrenseskilt synlig innen 100 m avstand når det svinges inn på vegen. Gjentagelsesskiltet plasseres på samme stolpe som eventuelle forkjørsvegskilt (206) og vegruteskilt (723), med skilt 362 øverst.

Utenfor vegkryss skal særskilt fartsgrense 70 km/t eller lavere gjentas for hver 500 m eller oftere, og fartsgrense 90 eller 100 km/t for hver 5 km eller oftere.

På veg med mer enn to kjørefelt i samme kjøreretning skal gjentagelsesskilt også settes opp på venstre side av kjørebanen.

Forvarsling

Eventuell forvarsling av særskilt fartsgrense settes opp 150-200 m foran startpunktet for fartsgrensen. På veg med to eller flere kjørefelt i samme kjøreretning settes forvarsling opp på begge sider av kjørebanen. På andre veger vil det vanligvis være tilstrekkelig med skilt bare på høyre side av vegen.

Størrelse og farge

Skilt 362 skal ha samme størrelse som andre forbudsskilt, se figur 1-4.1 i Del 1. Unntatt er gjentagelsesskilt for fartsgrense 60 og 70 km/t som kan ha størrelse LS på tofeltsveg.

Gulgrønn fluorescerende bunnfarge skal bare brukes for midlertidige fartsgrenser i forbindelse med vegarbeid, se Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

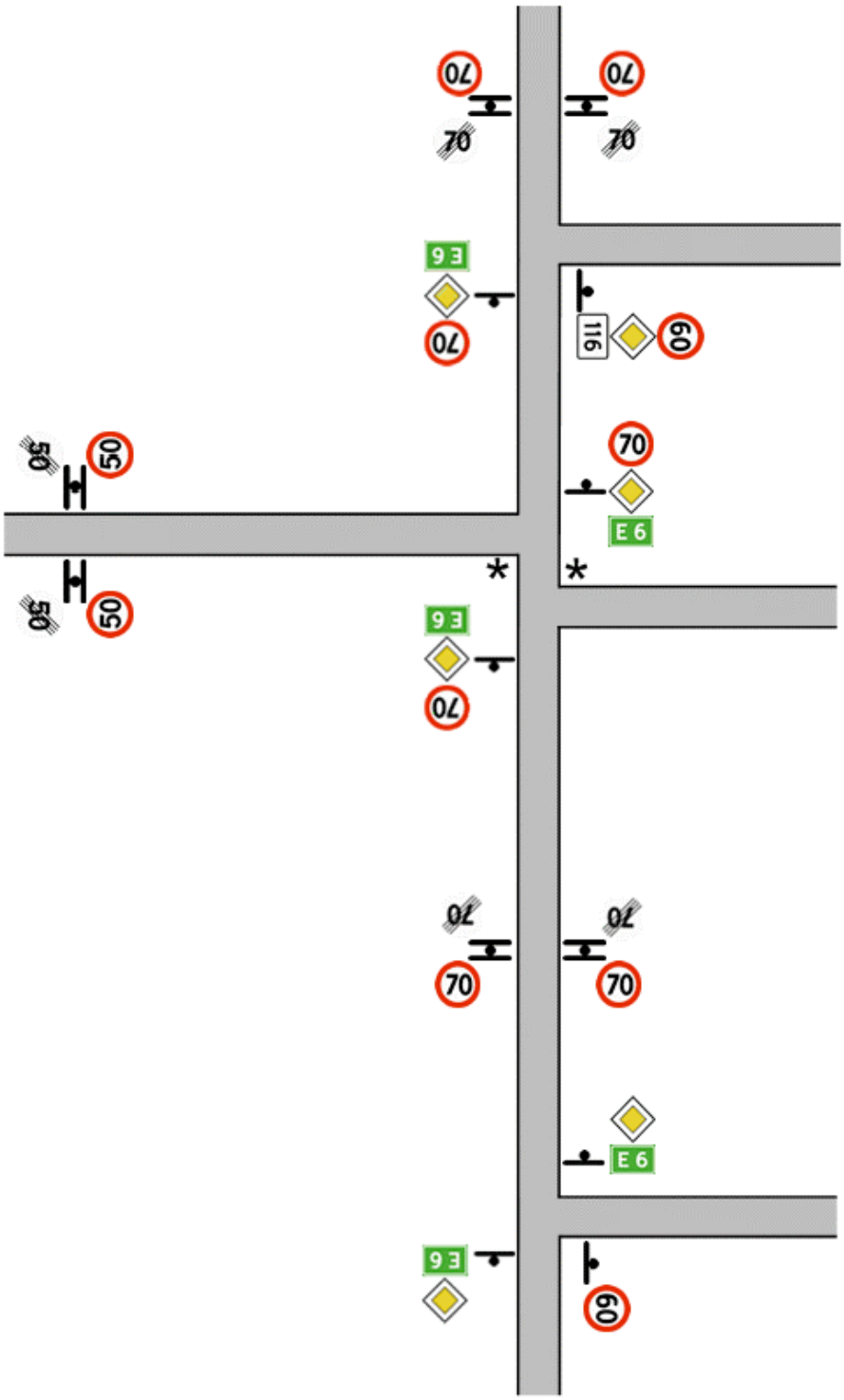

* Gjentagelsesskilt sløyfes dersom neste fartsgrenseskilt står nærmere enn ca 100 m.

Figur 3-1.6 Eksempel på skilting av fartsgrenser utenfor tettbygd strøk

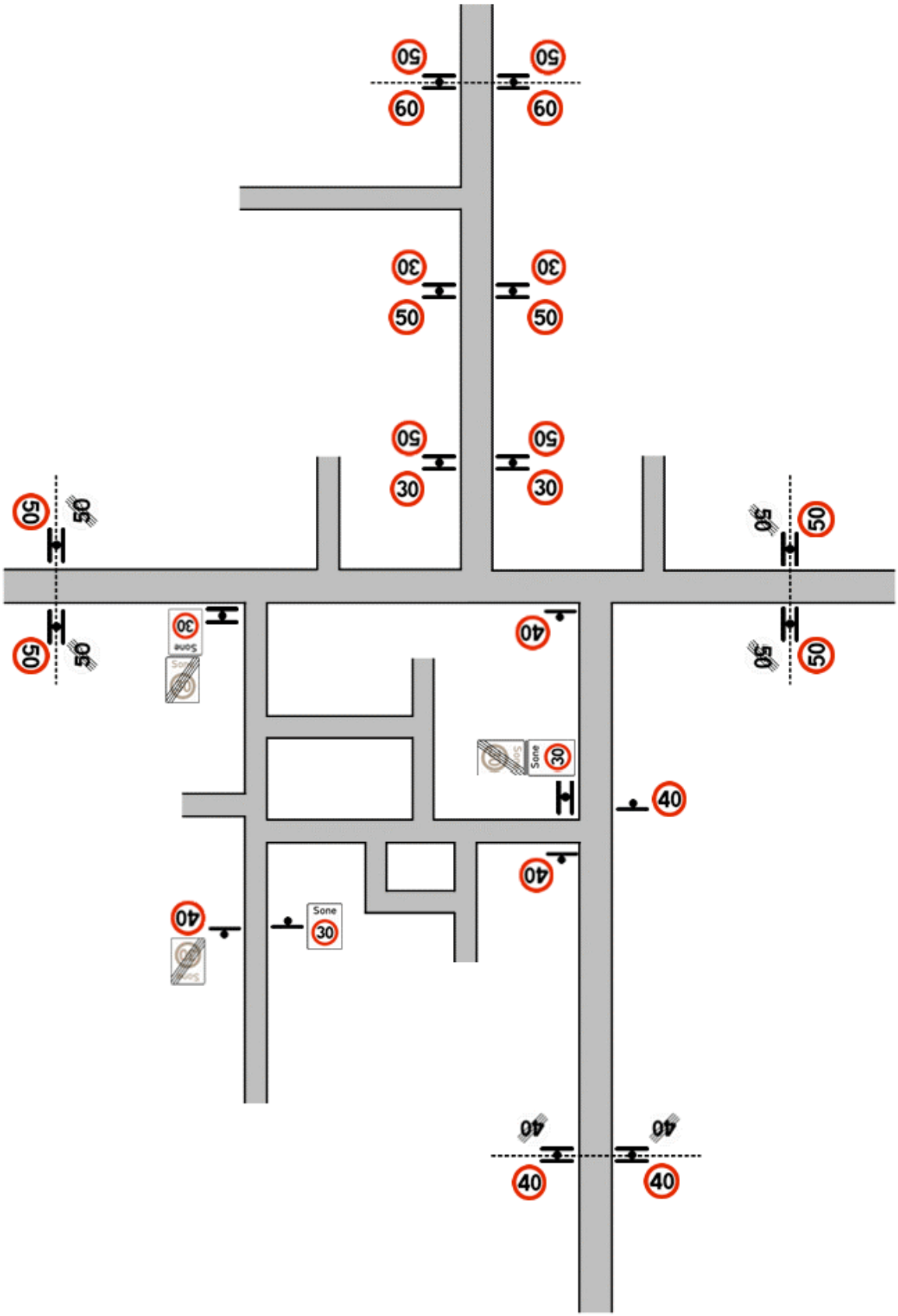

Figur 3-1.7 Eksempler på skilting av fartsgrenser i tettbygd strøk

364 Slutt på særskilt fartsgrense

364

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster,
teksten kan variere

Vedtaksmyndighet:
Se skiltforskriften § 26

Anvendelse

Skilt 364 skal bare anvendes for å angi at generell fartsgrense 80 km/t gjelder.

Utenfor tettbygd strøk skal særskilte fartsgrenser lavere enn 80 km/t oppheves med skilt 364. Fartsgrenser høyere enn 80 km/t skal oppheves med skilt 362.80.

Innenfor tettbygd strøk skal særskilte fartsgrenser oppheves med skilt 362.50 (eller skilt 368 for fartsgrensesone). Skilt 364 anvendes ikke.

Når grense for tettbygd strøk er angitt med skilt 362.50, skal slutt på tettbygd strøk angis med skilt 364.50 dersom generell fartsgrense utenfor tettbygd strøk gjelder videre på vedkommende veg. Dersom særskilt fartsgrense gjelder videre, brukes skilt 362 med den aktuelle fartsgrense.

Figur 3-1.8 viser hvilke skilt som anvendes for å oppheve en særskilt fartsgrense i og utenfor tettbygd strøk.

Plassering

Skilt 364 skal settes opp på baksiden av skilt 362 og på begge sider av vegen. På lokale veger med liten trafikk og samlet bredde av kjørebane og eventuelt fortau under 6 m kan skilt 364 settes opp på høyre side alene.

Skilt 364 oppsettes ikke på sideveg (for trafikk som svinger av den fartsbegrensede veg). Unntak kan gjelde for kryss der trafikantene kan være i tvil om hvilken vegarm den fartsbegrensede veg fortsetter på, f. eks. etter skjevvinklet rundkjøring.

Dersom fartsbegrenset strekning opphører som sideveg i T-kryss, skal skilt 364 ikke oppsettes. Dersom fartsgrense skal opphøre i tilknytning til vegkryss hvor den aktuelle veg er gjennomgående veg, skal skilt 364 settes opp, og opphevelsen bør skje etter krysset.

Eksempler på skilting av fartsgrenser er vist i figur 3-1.6 og figur 3-1.7 under skilt 362.

Fartsgense	Oppheves med:	
	I tettbygd strøk	Utenfor tettbygd strøk
90 100	50	80
80	50	
60 70	50	60 70
50		50
30 40	50	30 40

Figur 3-1.8 Opphevelse av fartsgrense

366 Fartsgrensesone

Anvendelse

Skilt 366 skal bare brukes for fartsgrense 30 km/t.

Soneskilt kan anvendes som alternativ til strekningsskilting (skiltene 362 og 364) for fartsgrense 30 km/t i følgende tilfeller:

- Boligområder
- Sentrumsområder i byer og tettsteder
- Andre områder som ligger særlig til rette for soneskilting (se krav nedenfor)

Det kan ikke skiltes andre fartsgrenser inne i en fartsgrensesone.

Soneskilting forenkler fartsgrenseskiltingen i et område og reduserer skiltmengden i forhold til strekningsskilting. Soneskilting stiller imidlertid ekstra store krav til trafikantenes oppfattelsesevne, hukommelse og orienteringsevne. Følgende krav skal derfor være oppfylt før soneskilting anvendes:

1. Sonen må være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte, slik at trafikantene kan klare å orientere seg i forhold til sonegrensen.
2. Sonen må ha en rimelig størrelse og avgrenses slik at lange kjørestrekninger innenfor sonen unngås. Ingen bolig eller virksomhet i sonen bør ha lengre kjøreavstand enn 800 m langs den mest hensiktsmessige veg ut av sonen.
3. Dersom fartsgrensesone og parkeringssone (skilt 376/378) etableres i samme område, skal sonegrensene så langt det er mulig være sammenfallende. Sone som er fullstendig omsluttet av annen sone, bør unngås. Soner som delvis overlapper hverandre, skal ikke forekomme.

Skilt 366 suppleres med fysiske fartsdempende tiltak i samsvar med retningslinjer gitt i NA-rundskriv nr. 05/17 Kriterier for fartsgrenser i byer og tettsteder.

Fartsgrensesone oppheves av skilt 368 "Slutt på fartsgrensesone", skilt 540 "Gatetun" eller skilt 548 "Gågate".

366

Skiltet angir grense for område hvor det gjelder forbud mot kjøring med større fart enn angitt antall km/t.
Forbudet gjelder til det blir opphevet ved skilt 368 "Slutt på fartsgrensesone", skilt 540 "Gatetun" eller skilt 548 "Gågate".
Skiltet varsler også at fysiske fartsdempende anordninger kan være plassert i kjørebanen.

Størrelse:
MS 600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen*)
Pv Regionvegkontoret

*) Regionvegkontoret dersom sone også omfatter annen veg enn kommunal veg, se skiltforskriften § 26 nr. 1.

Plassering

Skilt 366 settes opp på høyre side av vegen ved innkjøring til fartsgrensesonen. Dersom bredden av kjørebanen og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m, eller skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk, skal skiltet også settes opp på venstre side av vegen.

Ved sammenfallende grense for fartsgrensesone og parkeringssone (376) plasseres soneskiltene sammen, med skilt 366 øverst.

Når fartsgrensesone grenser mot gatetun eller gågate, kan skilt 366 oppsettes sammen med skilt 542 "Slutt på gatetun" eller skilt 550 "Slutt på gågate" der dette gir den mest hensiktsmessige plassering. Skilt 366 skal da stå under skilt 542 eller 550.

Utforming

Skilt 366 skal ha bredde 600 mm og høyde 800 mm. Skiltet utformes for øvrig etter skiltmønster.

368 Slutt på fartsgrensesone

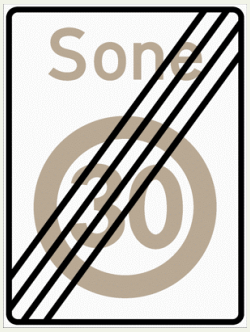

368

Størrelse:
MS 600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Se skilt 366

Anvendelse

Skilt 368 brukes for å oppheve fartsgrense skiltet med skilt 366 "Farts-grensesone" og betyr at generell fartsgrense 50 km/t gjelder.

Fartsgrensesone oppheves også av skilt 540 "Gatetun" og skilt 548 "Gågate". I slike tilfeller oppsettes ikke skilt 368.

Fartsgrensesone oppheves ikke av skilt 362 "Fartsgrense".

Plassering

Skilt 368 settes opp på høyre side av vegen, vanligvis på baksiden av skilt 366 "Fartsgrensesone". På smale veger hvor skilt 366 er oppsatt bare på høyre side, kan skilt 368 plasseres på venstre side alene dersom det settes opp på baksiden av skilt 366, og ellers er godt nok synlig for trafikantene.

Dersom fortsettelsen av vegen etter skilt 368 har særskilt fartsgrense, kan skilt 362 "Fartsgrense" plasseres sammen med skilt 368. Skilt 362 skal da stå over skilt 368.

Utforming

Skilt 368 skal ha bredde 600 mm og høyde 800 mm. Skiltet utformes etter skiltmønster, med tekst "Sone" og fartsgrenseskilt i grå farge, sort bord og sorte skråstreker.

Parkeringsregulerende skilt

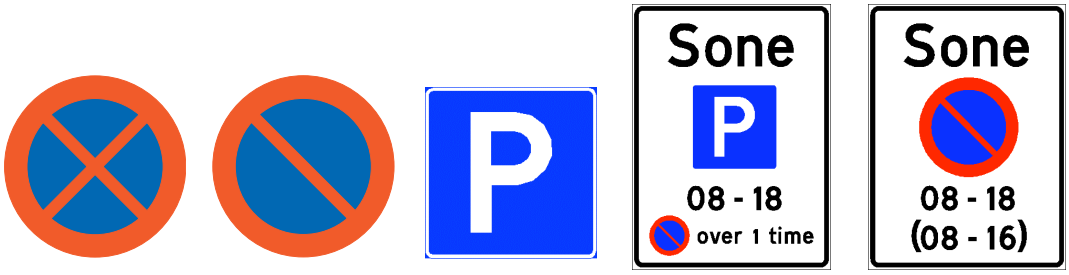

370 372 552 376.1 376.2

Generelt

Undersøkelser og erfaring viser at parkeringsskiltingen ofte er vanskelig å forstå for trafikantene. Problemene er knyttet til begrensninger og forutsetninger gitt på underskilt og soneskilt, og vanskelighetene med å forstå skiltene øker jo flere og mer detaljerte reguleringene er. Skiltkombinasjonene blir fort så kompliserte at de blir uforståelige.

Det er derfor gitt begrensninger for hvor mange avvikende reguleringer som kan gis på underskilt til samme hovedskilt, og reguleringene skal være enkle.

Reguleringene må også være angitt på en ensartet og konsekvent måte, slik at de kan læres, gjenkjennes, forstås og håndheves likt fra sted til sted. Det er derfor viktig at detaljbestemmelsene for de enkelte skilt følges nøye.

Dersom det oppstår tvil om hvordan innholdet på et underskilt eller soneskilt skal utformes, er det et klart signal om at den ønskede reguleringen er for komplisert.

Hovedprinsipper for bruken av skiltene

370 "Stans forbudt"
skal bare brukes når trafikksikkerhet eller trafikkavvikling krever det. Ingen kjøretøy- eller trafikantgruppe skal unntas fra forbudet (unntak: lastesone), men gyldighetstiden for forbudet kan begrenses. Annen regulering når stanseforbudet ikke gjelder bør unngås, og mer enn én avvikende regulering skal ikke forekomme.

372 "Parkering forbudt"
skal brukes når det ikke skal være tillatt å parkere på noe vilkår. Gyldighetstiden for parkeringsforbudet kan begrenses. Annen regulering når parkeringsforbudet ikke gjelder bør unngås, og mer enn én avvikende regulering skal ikke forekomme.

552 "Parkering"
skal brukes når parkering skal være tillatt, selv om dette er på bestemte vilkår. Begrensninger av parkeringsadgangen angis på underskilt. Gyldighetstiden for en regulering kan begrenses, men det skal ikke etableres mer enn to ulike reguleringer til samme hovedskilt.

Dersom det på samme sted skal være stanseforbud eller parkeringsforbud i visse tidsrom og begrenset parkering i andre, skal skilt 370 eller 372 brukes som hovedskilt, og parkeringsadgangen angis på underskilt 834 "Kombinert regulering". (Unntak fra denne hovedregelen kan i visse tilfeller gjelde for skilt 372, men ikke for skilt 370.)

376 "Parkeringssone"
skal bare brukes til meget enkle reguleringer. Valg mellom skilt 376.1 (552 som hovedskilt) og skilt 376.2 (372 som hovedskilt) skal gjøres etter de samme regler som for skiltene 372 og 552 som strekningsskilt (se ovenfor).

Skilt 370 "Stans forbudt" skal ikke brukes på soneskilt.

Skiltenes gyldighetsområde

Regulering med strekningsskilt (370, 372 og 552)

Reguleringen gjelder i kjøreretningen på den side av vegen hvor skiltet er satt opp, fra skiltet og fram til første vegkryss eller fram til ny regulering med skilt 370 "Stans forbudt", 372 "Parkering forbudt", 376 "Parkeringssone", 378 "Slutt på parkeringssone" eller 552 "Parkering". (Skiltforskriften § 2 nr. 2 og forskriftsbestemmelsene for de enkelte skilt.)

Vegkryss er i trafikkreglene § 1 nr. 1 bokstav b definert som "sted hvor veg krysser eller munner ut i annen veg". Når det gjelder utstrekningen av forbudet, vil det gjelde fram til T-kryss enten vegen i dette krysset kommer fra venstre eller fra høyre i forhold til vegen der skiltet er satt opp. Utkjøring fra parkeringsplass, gågate, gatetun eller liknende område som er definert som veg åpen for alminnelig ferdsel, vil der slike steder danner kryss med annen veg, medføre krav om ny gjentakende skilting etter slike kryss dersom reguleringen også skal gjelde etter krysset.

Annet gyldighetsområde for reguleringen kan være angitt med underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" eller, i spesielle tilfeller, underskilt 808 "Tekst".

Regulering med soneskilt (376/378)

Reguleringen gjelder, uavhengig av kjøreretning eller vegside, fra der skilt 376 "Parkeringssone" er satt opp og til skilt 378 "Slutt på parkeringssone".

Innenfor den sonen som defineres av skiltene 376 og 378, gjelder soneskiltets regulering alle offentlige veger og plasser, og private veger og plasser som er åpne for alminnelig ferdsel. En veg eller plass kan anses "åpen for alminnelig ferdsel" selv om det er gitt begrensninger i forhold til bruk av motorvogn.

Inne i parkeringssone kan det med strekningsskilting (skiltene 370, 372 eller 552) angis parkeringsreguleringer som avviker fra soneskiltets regulering. Omfanget av slike reguleringer må imidlertid ikke være så stort at det uthuler soneregulering.

Det er viktig å være klar over at avvikende regulering med strekningsskilting opphever soneskiltets regulering fullstendig på vedkommende vegstrekning, slik at soneskiltet heller ikke gjelder utenfor eventuell begrenset gyldighetstid for strekningsreguleringen.

Sonereguleringen gjelder heller ikke for strekninger og områder skiltet som gatetun og gågate (skiltene 540/542 og 548/550). For disse områdene gjelder parkeringsbestemmelser gitt i trafikkreglene eller eventuell regulering gitt med strekningsskilting.

Dispensasjoner fra parkeringsregulerende skilting

Skiltforskriften bygger på det prinsipp at unntak fra regulering med trafikkskilt skal gis på underskilt. Forskriften gir derfor ingen hjemmel for skiltmyndighetene til å gi generelle dispensasjoner fra forbud mot kjøring eller parkering, og hjemmelen for særskilte dispensasjoner er meget begrenset.

For parkeringsregulerende skilt kan det bare gis dispensasjon til forflytningshemmet fra parkeringsforbud som følger av skilt 372 "Parkering forbudt", 552 "Parkering" eller 376 "Parkeringssone" (skiltforskriften § 28 nr. 1).

Parkeringsforskriften og forskrift om parkering for forflytningshemmede gir imidlertid en viss adgang til å gi dispensasjoner fra parkeringsregulerende skilt, se nedenfor.

Forholdet til andre forskrifter med bestemmelser om parkering

I tillegg til skiltforskriften er bestemmelser om parkering gitt i følgende forskrifter:

- Trafikkreglene
- Forskrift om parkering for forflytningshemmede
- Forskrift om offentlig parkeringsregulering og parkeringsgebyr

Trafikkreglene

Trafikkreglene § 17 angir en rekke steder hvor stans eller parkering er forbudt. Skilt 370 "Stans forbudt" eller 372 "Parkering forbudt" skal ikke brukes på slike steder for å "supplere" eller "minne om" trafikkregel. Skiltene kan imidlertid brukes til innføre annen regulering enn den som følger av trafikkreglene.

Skilt 552 ″Parkering″ alene opphever ikke trafikkregler om stans eller parkering, men kan brukes til dette sammen med underskilt 828 ″Utstrekning av stans- og parkeringsregulering″ gjennom en egen bestemmelse i skiltforskriften.

Forskrift om parkering for forflytningshemmede

Forskrift om parkering for forflytningshemmede gir hjemmel for og bestemmelser om utstedelse av parkeringstillatelser som gir forflytningshemmede unntak fra visse parkeringsreguleringer angitt med offentlige trafikkskilt.

Forskrift om offentlig parkeringsregulering og parkeringsgebyr (parkeringsforskriften)

Parkeringsforskriften gir hjemmel for og bestemmelser om innføring av avgiftsparkering, særskilte parkeringstillatelser (reservert parkering og boligsoneparkering) og bruk av parkeringsskive. Reguleringene iverksettes med skilt 552 ″Parkering″ eller 376 ″Parkeringssone″.

Kommunen kan gi bruker med særskilt behov tillatelse til å parkere kjøretøy ut over eventuell maksimaltid på steder regulert med skiltene 552 ″Parkering″ eller 376 ″Parkeringssone″ (§ 6).

370 Stans forbudt

Anvendelse

Skilt 370 brukes til å forby stans på en vegstrekning når dette er nødvendig av hensyn til trafikksikkerhet eller trafikkavvikling. Regulering med skilt 370 skal ikke brukes for andre formål, og ingen kjøretøygruppe eller trafikantgruppe skal unntas fra reguleringen.

Unntatt fra denne bestemmelsen er etablering av lasteplasser i spesielle tilfeller – se under skilt 372 "Parkering forbudt".

Utstrekning av forbud

Forbudet gjelder i kjøreretningen på den side av vegen hvor skiltet er satt opp, fra skiltet og fram til første vegkryss eller fram til ny regulering med hovedskilt 370 eller ett av skiltene 372 "Parkering forbudt", 376 "Parkeringssone", 378 "Slutt på parkeringssone" og 552 "Parkering".

Hva som skal regnes som "vegkryss" er nærmere omtalt i fellesbestemmelsene foran.

Annet gyldighetsområde for reguleringen kan være angitt med underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" eller, i spesielle tilfeller, underskilt 808 "Tekst", se nedenfor.

Eksempler på utstrekning av stanseforbud er vist i figur 3-1.9.

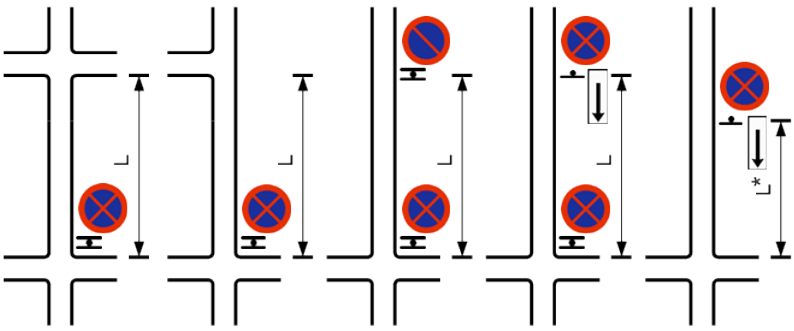

L = stanseforbudets utstrekning (L* = maks 30 m)

Figur 3-1.9 Eksempler på utstrekning av forbud med skilt 370

370

Skiltet angir forbud mot å stanse kjøretøy på den side av vegen hvor skiltet er satt opp. Skiltet gjelder fram til nærmeste vegkryss, eller til nytt skilt 370 "Stans forbudt", 372 "Parkering forbudt", 376 "Parkeringssone", 378 "Slutt på parkeringssone" og 552 "Parkering".

Størrelse:

LS	600 mm
MS	800 mm

Utforming:
Skiltmønster, normalt tosidig

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Underskilt

Skilt 370 kan ha underskilt for å
- angi utstrekning av reguleringen eller klargjøre hvor reguleringen gjelder
- begrense gyldighetstiden for reguleringen
- unntaksvis angi annen regulering i tidsrom når skilt 370 ikke gjelder

Utstrekning eller gyldighetsområde

Dersom reguleringen skal opphøre mellom vegkryss, og ikke avløses av annen parkeringsregulering angitt med skilt, skal opphøret angis med skilt 370 og underskilt 828.2 ”Gjelder mot kjøreretningen”, se figur 3-1.9.

Dersom stanseforbudet skal gjelde fra vegkryss, og det er vanskelig å plassere skilt 370 slik at det blir tilstrekkelig synlig, kan skiltet settes opp et stykke etter vegkrysset med underskilt 828.1 ”Gjelder i begge kjøreretninger”. Korte stanseforbud som ikke avløses av annen parkeringsregulering angitt med skilt, kan på tilsvarende måte angis med skilt 370 og underskilt 828.2 ”Gjelder mot kjøreretningen”, plassert der forbudet opphører. Se figur 3-1.9.

Underskilt 828.3 ”Gjelder i kjøreretningen” kan brukes dersom stedlige forhold gjør det nødvendig å klargjøre nærmere hvor reguleringen gjelder.

På plasser og lignende områder hvor kjøreretningen ikke er klart definert, eller det av andre grunner kan oppstå tvil om hvor forbudet gjelder, kan underskilt 828.1 “Gjelder i begge kjøreretninger” brukes.

Når stans forbudt skal gjelde for klart avgrensede plasser, kan dette angis på underskilt 808.351 ”Gjelder (stedsangivelse)”, for eksempel “Gjelder torget” eller “Gjelder snuplassen”.

Begrenset gyldighetstid

Gyldighetstiden for skilt 370 kan begrenses med underskilt 806 "Tid" – se figur 3-1.10 og bestemmelsene for skilt 806.

Annen regulering

Dersom samme sted i enkelte tidsrom skal ha forbud mot stans, og i andre tidsrom parkeringsforbud, skal skilt 370 brukes som hovedskilt. Gyldighetstiden for skilt 370 angis på underskilt 806 "Tid". Under dette settes underskilt 834 "Kombinert regulering" med skilt 372 "Parkering forbudt" i miniatyr og tidsrommet for gyldigheten av parkeringsforbudet – se figur 3-1.10 og bestemmelsene for skilt 834.

Av hensyn til trafikantenes forståelse og etterlevelse av skiltingen er det viktig å unngå reguleringer som gir kompliserte underskilt. Reguleringer med reservert parkering, tidsbegrenset parkering, eller avgiftsparkering i de tidsrom stans forbudt ikke gjelder, skal så langt det er mulig unngås. Hvis en slik regulering unntaksvis må etableres, skal den angis på underskilt 834 "Kombinert regulering" med skilt 552 "Parkering" i miniatyr – se eksempel 3 i figur 3-1.10 og bestemmelsene for skilt 834.

Det skal ikke etableres mer enn én avvikende regulering (parkering forbudt eller én type begrenset parkering) på underskilt til skilt 370.

Plassering

Skilt 370 settes opp på høyre side av vegen der reguleringen skal begynne, og/eller der reguleringen opphører dersom dette gjøres med underskilt 828.2 (se figur 3-1.9).

I envegsregulert veg settes skilt 370 opp på den side av vegen hvor reguleringen skal gjelde, sett i kjøreretningen.

Dersom reguleringen angis med skilt 370 og underskilt 828.1 eller 828.2,

plassert etter vegkrysset den skal gjelde fra, skal avstanden fra krysset fram til skiltet ikke overstige 30 m (se figur 3-1.9).

Når reguleringen skal gjelde videre etter vegkryss, må skilt 370 gjentas etter krysset. Om nødvendig gjentas skiltet også mellom kryss, slik at en fra ethvert punkt på forbudsstrekningen kan se et skilt som står nærmere enn 75 m, sett med eller mot kjøreretningen. For lengre strekninger betyr dette at skiltene plasseres med høyst 150 m avstand.

Størrelse og utforming

Skilt 370 skal ikke brukes i understørrelse (US). Størrelsene LS og MS brukes som for andre forbudsskilt, se Del 1 kapittel 1-4.1.

Skilt 370 skal være tosidig, unntatt når det står sammen med underskilt 828.2 for å angi opphør av reguleringen. Underskilt til tosidige hovedskilt skal også være tosidige.

Underskilt 806 "Tid" plasseres over eventuelle andre underskilt. Underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" plasseres under eventuelle andre underskilt.

Underskiltene 806 og 834 kan settes på én plate, og skal da være atskilt med en dobbel linje slik at de klart fremstår som to separate reguleringer (se figur 3-1.10).

Eksempel 1

Stans forbudt mellom kl 08 og 10 på hverdager unntatt lørdag.
Parkering forbudt mellom kl 10 og 17 på hverdager unntatt lørdag.
Stans og parkering tillatt i andre tidsrom.

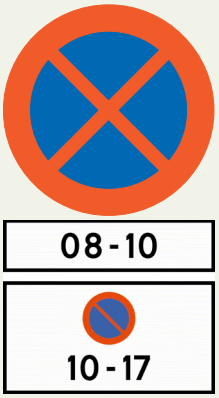

Eksempel 2

Stans forbudt mellom kl 08 og 17 på hverdager unntatt lørdag, og mellom kl 08 og 15 på lørdager.
Parkering forbudt i alle andre tidsrom.

Eksempel 3

Stans forbudt mellom kl 08 og 10 på hverdager unntatt lørdag.
Parkering tillatt inntil 1 time mellom kl 10 og 16 på hverdager unntatt lørdag.
Stans og parkering tillatt i andre tidsrom.

Figur 3-1.10 Eksempler på underskilt til skilt 370 – ulike reguleringer i ulike tidsrom

372

Skiltet angir forbud mot parkering på den side av vegen hvor skiltet er satt opp.
Skiltet gjelder fram til nærmeste vegkryss, eller til nytt skilt 372 "Parkering forbudt", 370 "Stans forbudt", 376 "Parkeringssone", 378 "Slutt på parkeringssone" og 552 "Parkering".

Størrelse:

US	400 mm
LS	600 mm
MS	800 mm

Utforming:
Skiltmønster,
normalt tosidig

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

372 Parkering forbudt

Anvendelse

Skilt 372 brukes når parkering, etter trafikkreglenes definisjon av parkering, skal være forbudt:

Parkering: Enhver hensetting av kjøretøy, selv om føreren ikke forlater det. Unntatt er kortest mulig stans for av- eller påstigning eller av- eller pålessing. (Trafikkreglene § 1 nr. 1 k.)

Utstrekning av forbud

Forbudet gjelder i kjøreretningen på den side av vegen hvor skiltet er satt opp, fra skiltet og fram til første vegkryss eller fram til ny regulering med hovedskilt 372 eller ett av skiltene 370 "Stans forbudt", 376 "Parkeringssone", 378 "Slutt på parkeringssone" og 552 "Parkering".

Hva som skal regnes som "vegkryss" er nærmere omtalt i fellesbestemmelsene foran.

Annet gyldighetsområde for reguleringen kan være angitt med underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" eller, i spesielle tilfeller, underskilt 808 "Tekst", se nedenfor.

Eksempler på utstrekning av parkeringsforbud er vist i figur 3-1.11.

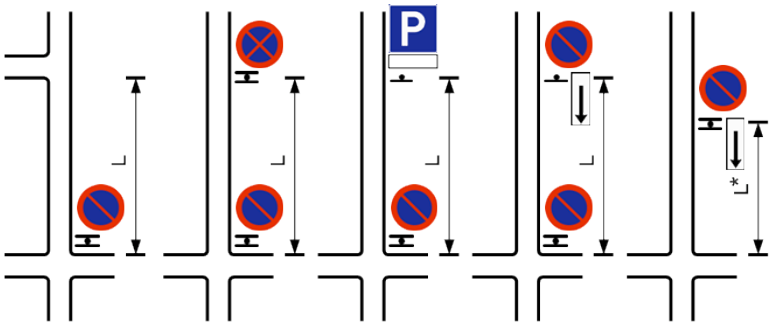

L = parkeringsforbudets utstrekning (L* = maks 30 m)

Figur 3-1.11 Eksempler på utstrekning av parkeringsforbud med skilt 372

Figur 3-1.12 Eksempel på skilting for reservert av- og pålessing

Av- og pålessing, lasteplasser

Hensyn til av- og pålessing skal som en hovedregel ivaretas ved regulering med skilt 372 "Parkering forbudt", jf. trafikkreglenes § 1 nr. 1 k.

Når det er ønskelig å prioritere vare- og lastebiler, kan skilt 522 "Parkering" med underskilt 807.2 "Symbol - Varebil, lastebil og trekkbil" anvendes, eventuelt med begrenset parkeringstid. Denne reguleringen gir imidlertid ingen reservering for av- og pålessing.

Dersom det er nødvendig å reservere plasser for av- og pålessing av vare- og lastebiler, kan skilt 370 anvendes med underskilt 834 "Kombinert regulering" som vist i figur 3-1.12.

Slik regulering skal bare tas i bruk når det har vist seg at regulering med skilt 372 eller skilt 552/807.2 som angitt ovenfor, ikke er tilstrekkelig til å ivareta behovet for av- og pålessing på vedkommende gatestrekning. Videre gjelder følgende begrensninger:

- Reguleringen må bare iverksettes på gatestrekninger i de mest sentrale deler av byer.
- Reguleringen skal brukes i så lite omfang som mulig, og slik at reguleringen aldri overstiger halvparten av gatestrekningen i det enkelte kvartal.

Underskilt

Skilt 372 kan ha underskilt for å
- angi utstrekning av reguleringen eller klargjøre hvor reguleringen gjelder
- begrense gyldighetstiden for reguleringen
- unntaksvis angi annen regulering i tidsrom når skilt 372 ikke gjelder

Utstrekning eller gyldighetsområde

Dersom reguleringen skal opphøre mellom vegkryss, og ikke avløses av annen parkeringsregulering angitt med skilt, skal opphøret angis med skilt 372 og underskilt 828.2 "Gjelder mot kjøreretningen", se figur 3-1.11.

Dersom parkeringsforbudet skal gjelde fra vegkryss, og det er vanskelig å plassere skilt 372 slik at det blir tilstrekkelig synlig, kan skiltet settes opp et stykke etter vegkrysset med underskilt 828.1 ”Gjelder i begge kjøreretninger”. Korte parkeringsforbud som ikke avløses av annen parkeringsregulering angitt med skilt, kan på tilsvarende måte angis med skilt 372 og underskilt 828.2 ”Gjelder mot kjøreretningen”, plassert der forbudet opphører. Se figur 3-1.11.

Underskilt 828.3 ”Gjelder i kjøreretningen” kan brukes dersom stedlige forhold gjør det nødvendig å klargjøre nærmere hvor reguleringen gjelder.

På plasser og lignende områder hvor kjøreretningen ikke er klart definert, eller det av andre grunner kan oppstå tvil om hvor forbudet gjelder, kan underskilt 828.1 “Gjelder i begge kjøreretninger” brukes.

Når parkering forbudt skal gjelde for klart avgrensede plasser, kan dette angis på underskilt 808.351 ”Gjelder (stedsangivelse)”, for eksempel “Gjelder torget” eller “Gjelder snuplassen”.

Begrenset gyldighetstid

Gyldighetstiden for skilt 372 kan begrenses med underskilt 806 ”Tid” – se eksemplene i figur 3-1.13 og bestemmelsene for underskilt 806.

Annen regulering

Skilt 372 skal ikke ha underskilt som gir begrenset parkeringsadgang i hovedskiltets gyldighetstid, for eksempel unntak for visse trafikant- eller kjøretøygrupper, eller korttidsparkering. For slike reguleringer skal skilt 552 ”Parkering” brukes som hovedskilt.

Når parkeringsforbudet bare gjelder i deler av døgnet, bør det ikke gjelde andre parkeringsreguleringer i de øvrige tidsrom. Av hensyn til trafikantenes forståelse og etterlevelse av skiltingen er det viktig å unngå reguleringer som gir kompliserte underskilt.

Dersom det unntaksvis er nødvendig å innføre begrenset parkering i andre tidsrom enn parkeringsforbudets gyldighetstid, skal skilt 372 brukes som hovedskilt. Gyldighetstiden for skilt 372 angis på underskilt 806 "Tid".

Parkeringsbegrensningen angis på underskilt 834 "Kombinert regulering" med skilt 552 "Parkering" i miniatyr, tidsrommet for gyldigheten av reguleringen og reguleringens innhold (reservert parkering, begrenset parkeringstid, eller avgiftsparkering). Se eksempel 3 i figur 3-1.13 og bestemmelsene for underskilt 834.

Hovedregelen om at skilt 372 skal være hovedskilt kan fravikes dersom parkeringsforbudet skal gjelde i "øvrig tid", eller hvis hovedregelen gir kompliserte angivelser av gyldighetstidene.

Det skal ikke etableres mer enn én avvikende regulering (én type begrenset parkering) på underskilt til skilt 372.

Plassering

Skilt 372 settes opp på høyre side av vegen der reguleringen skal begynne, og/eller der reguleringen opphører dersom dette gjøres med underskilt 828.2 (se figur 3-1.11).

I envegsregulert veg settes skilt 372 opp på den side av vegen hvor reguleringen skal gjelde, sett i kjøreretningen.

Dersom reguleringen angis med skilt 372 og underskilt 828.1 eller 828.2, plassert etter vegkrysset den skal gjelde fra, skal avstanden fra krysset fram til skiltet ikke overstige 30 m (se figur 3-1.11).

Når reguleringen skal gjelde videre etter vegkryss, må skilt 372 gjentas etter krysset. Om nødvendig gjentas skiltet også mellom kryss, slik at en fra ethvert punkt på forbudsstrekningen kan se et skilt som står nærmere enn 75 m, sett med eller mot kjøreretningen. For lengre strekninger betyr dette at skiltene plasseres med høyst 150 m avstand.

Størrelse og utforming

Skilt 372 kan ha understørrelse (US) i sentrale bygater og andre gater eller veger med særlige miljøkvaliteter og lavt fartsnivå (50 km/t eller lavere).

Størrelsene LS og MS brukes som for andre forbudsskilt, se Del 1 kapittel 1-4.1.

Skilt 372 skal være tosidig, unntatt når det står sammen med underskilt 828.2 for å angi opphør av reguleringen.

Underskilt 806 "Tid" plasseres over eventuelle andre underskilt. Underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" plasseres under eventuelle andre underskilt.

Underskilt til tosidige hovedskilt skal også være tosidige.

Eksempel 1

Parkering forbudt mellom kl 08 og 16 på hverdager unntatt lørdag.
Parkering tillatt i andre tidsrom.

Eksempel 2

Parkering forbudt mellom kl 07 og 10 og kl 15 og 17 på hverdager unntatt lørdag.
Parkering tillatt i andre tidsrom.

Eksempel 3

Parkering forbudt mellom kl 08 og 10 på hverdager unntatt lørdag.
Parkering tillatt i inntil 1 time mellom kl 10 og 15 på hverdager unntatt lørdag.
Parkering tillatt uten begrensninger i andre tidsrom.

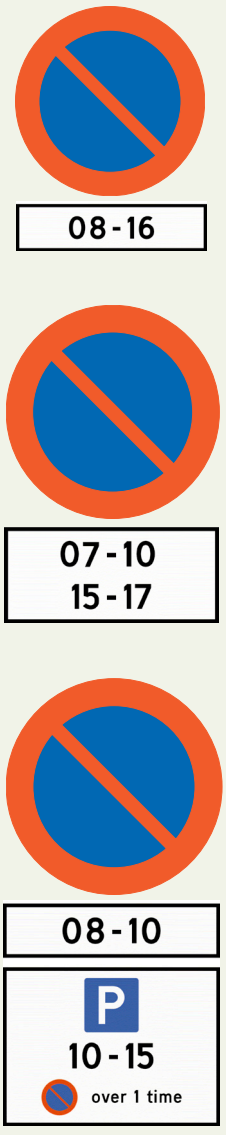

Figur 3-1.13 Eksempler på underskilt til skilt 372

552

Skiltet angir at parkering er tillatt på stedet, dersom parkeringen ikke er i strid med trafikkreglenes bestemmelser om stans eller parkering. Har skiltet underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" er det likevel tillatt å parkere i anvist retning selv om parkeringen er i strid med trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.

Dersom underskilt angir at parkering er forbeholdt bestemte kjøretøy- eller trafikantgrupper, er parkering forbudt for andre.

Er skiltet plassert på eller ved særskilt avgrenset område, f.eks. parkeringsplass, gjelder skiltet for hele området. Ellers gjelder skiltet bare på den side av vegen hvor det er satt opp. Skiltet gjelder da fram til nærmeste vegkryss eller til nytt skilt 552 "Parkering", skilt 370 "Stans forbudt", skilt 372 "Parkering forbudt" eller til skilt 376 "Parkeringssone".

Dersom miniatyr av skiltet, eventuelt med underskilt, er anbrakt på parkometer, er parkering tillatt i overensstemmelse med særlige regler om avgiftsparkering. Skiltet gjelder da for vedkommende parkeringsfelt uten hensyn til trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.

552 Parkering

Anvendelse

Skilt 552 "Parkering" anvendes for å vise at parkering er tillatt, med eller uten begrensninger av parkeringsadgangen. Eventuelle begrensninger angis på underskilt.

Uten underskilt som angir utstrekning eller vilkår for parkeringen kan skilt 552 bare anvendes for å:

- vise at vegutvidelse eller opparbeidet plass kan brukes til parkering, eller

- oppheve regulering i parkeringssone på sted hvor parkering skal være tillatt uten noen begrensninger av parkeringsadgangen (se skilt 376 "Parkeringssone").

Annen anvendelse av skilt 552 er begrenset til bestemte reguleringer angitt på underskilt som beskrevet i etterfølgende bestemmelser.

Skilt 552 skal ikke brukes til vegvisning til parkeringsplasser eller parkeringshus. Ved behov for vegvisning skal det brukes vegvisningsskilt med vegvisningssymbolene 767 "Parkering" eller 769 "Parkeringshus". Nærmere bestemmelser er gitt i Del 4.

Gyldighetsområde for reguleringer med skilt 552

Reguleringen gjelder i kjøreretningen på den side av vegen hvor skilt 552 er satt opp, fra skiltet og fram til første vegkryss eller fram til ny regulering med hovedskilt 552 eller ett av skiltene 370 "Stans forbudt", 372 "Parkering forbudt" og 376 "Parkeringssone".

Hva som skal regnes som "vegkryss" er nærmere omtalt i fellesbestemmelsene foran.

Annet gyldighetsområde for reguleringen kan være angitt med underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" (se etterfølgende bestemmelser).

Størrelse:
US 400 x 400 mm
LS 500 x 500 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
US 10 mm
LS 12 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Dersom skilt 552 er plassert ved innkjøring til eller inne på et klart avgrenset område, gjelder skiltet for hele området.

Eksempler på utstrekning av regulering med skilt 552 er vist i figur 3-1.14.

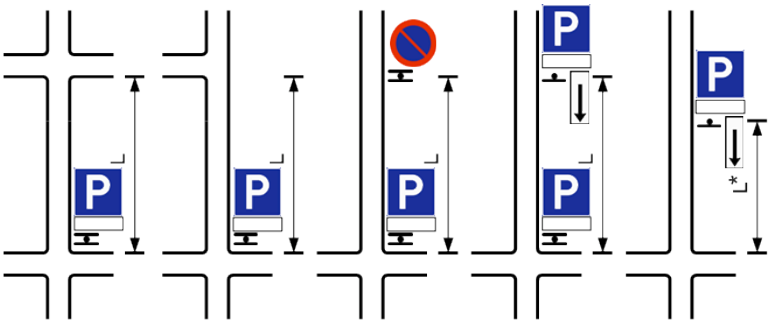

L = parkeringsreguleringens utstrekning (L* = maks 30 m)

Figur 3-1.14 Eksempler på utstrekning av regulering med skilt 552

Underskilt

Skilt 552 kan ha underskilt 807 "Symbol", 808 "Tekst" og følgende spesielle underskilt for parkeringsskilt:

- 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering"
- 829 "Oppstilling av parkert kjøretøy"
- 831 "Parkeringsskive"
- 834 "Kombinert regulering"

Underskiltene kan anvendes til følgende reguleringer med skilt 552:

– Tillate parkering på steder hvor stans eller parkering er forbudt etter trafikkreglene.
– Reservere parkering for bestemte trafikant- eller kjøretøygrupper.
– Begrense tillatt parkeringstid.
– Angi at parkering bare er tillatt mot betaling av avgift.
– Angi kombinasjoner av disse reguleringene.
– Angi hvordan kjøretøy skal stilles opp på parkeringsområdet.

Gyldighetstiden for skilt 552 kan begrenses når skiltet anvendes for å reservere parkering, begrense tillatt parkeringstid, eller angi avgiftsparkering. Til dette benyttes underskilt 834 "Kombinert regulering" (se nedenfor).

Opphevelse av trafikkreglenes stans- og parkeringsforbud

Trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering kan oppheves ved bruk av skilt 552 med underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" (jf. skiltforskriftens bestemmelser for skilt 552). Eksempler på slik regulering er tillatelse til parkering på forkjørsveg utenfor tettbygd strøk, eller på gjennomgående veg i T-kryss.

Skilt 552 med underskilt 828.3 plasseres der forbudet etter trafikkreglene begynner å gjelde, eller på det sted på forbudsstrekningen hvorfra forbudet ønskes opphevet. Dersom reguleringen skal opphøre før vegkryss eller annen skiltet parkeringsregulering, oppsettes skilt 552 med underskilt 828.2 på dette sted.

De trafikksikkerhetsmessige og avviklingsmessige konsekvenser av slik regulering må vurderes nøye. Videre bør en unngå bruk av skiltkombinasjonen 552/828.3 for andre formål enn å gjøre unntak fra trafikkreglene.

Reservert parkering

Parkering kan reserveres for bestemte trafikant- eller kjøretøygrupper ved underskilt 807 "Symbol". For grupper som ikke faller inn under symbolene på skilt 807 kan parkering reserveres ved underskilt 808.551 "For (kjøretøy- eller trafikantgruppe)", f.eks. "For taxi".

Alternativt kan angis den eller de grupper som ikke har lov å parkere ved underskilt 834 "Kombinert regulering" med skilt 372 i miniatyr og tekst "for .....", f.eks. "for lastebil".

Dersom reguleringen bare skal gjelde til visse tider av døgnet, benyttes underskilt 834 "Kombinert regulering". Se bestemmelsene for underskilt 834.

Adgangen til å reservere parkering er begrenset. Se vedlegg 1.

Eksempler på underskilt for reservert parkering er vist i figur 3-1.15.

Eksempel 1

Parkering er reservert forflytningshemmede med parkeringstillatelse alle dager hele døgnet.

Eksempel 2

Parkering er reservert taxi alle dager hele døgnet.

Eksempel 3

Mandag til fredag mellom 08 og 17, og lørdag mellom 08 og 15 er parkering bare tillatt for personbiler. Utenom disse tidsrom kan alle parkere.

Eksempel 4

Parkering er bare tillatt med særskilt tillatelse utstedt av kommunen (jf. § 8 i forskrift om offentlig parkeringsregulering og parkeringsgebyr).

Eksempel 5

Parkering er reservert El-motorvogn hele døgnet.

Figur 3-1.15
Eksempler på underskilt for reservert parkering

Begrensning av tillatt parkeringstid

Parkeringstiden kan begrenses ved underskilt 834 "Kombinert regulering" med skilt 372 "Parkering forbudt" i miniatyr og tekst "over ..... min." eller "over ..... time(r)". Parkeringstid under én time angis i minutter; én time og over angis i hele timer.

Parkeringstiden kan også begrenses ved underskilt 831 "Parkeringsskive", se bestemmelsene for dette.

Dersom reguleringen bare skal gjelde til visse tider av døgnet, angis dette øverst på underskiltet i hele timer - se bestemmelsene for underskilt 834.

Ved avgiftsbelagt parkering skal begrenset parkeringstid angis på annen måte - se neste avsnitt.

Eksempler på underskilt for begrensning av tillatt parkeringstid er vist i figur 3-1.16.

Figur 3-1.16 Eksempler på underskilt for begrenset parkeringstid

Eksempel 1

Parkering er bare tillatt i inntil 2 timer. Begrensningen gjelder hele døgnet alle dager.

Eksempel 2

Mandag til fredag mellom 08 og 17 og lørdag mellom 08 og 15 er parkering tillatt i inntil 2 timer. Utenom disse tidsrom er det ikke begrensning av parkeringstiden.

Eksempel 3

Parkering er tillatt i inntil 2 timer med parkeringsskive som viser tidspunktet for når kjøretøyet ble parkert. Uten parkeringsskive er det ikke tillatt å parkere.

Avgiftsbelagt parkering

Avgiftsbelagte parkeringsplasser hvor parkeringstiden ikke er begrenset angis med underskilt 808.555 "Mot avgift".

Begrenset parkeringstid angis med underskilt 808.557 "Maks. ..... min. mot avgift" eller "Maks. ..... time(r) mot avgift".

Dersom reguleringen bare skal gjelde til visse tider av døgnet, benyttes underskilt 834 "Kombinert regulering". Se bestemmelsene for underskilt 834.

Parkometerplass kan angis ved miniatyr av skilt 552 og underskilt, anbrakt på parkometeret eller parkometerstolpen.

Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering er vist i figur 3-1.17.

Eksempel 1

Parkering er bare tillatt mot betaling av avgift. Reguleringen gjelder hele døgnet alle dager.

Eksempel 2

Parkering er bare tillatt mot betaling av avgift og bare i inntil to timer. Reguleringen gjelder hele døgnet alle dager.

Eksempel 3

Mandag til fredag mellom 08 og 17 og lørdag mellom 08 og 15 er parkering tillatt i inntil 2 timer mot betaling av avgift. Utenom disse tidsrom er det ikke begrensning av parkeringstiden, og det skal ikke betales avgift.

Figur 3-1.17 Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering

Kombinerte reguleringer

Reservert parkering kan kombineres med begrensning av parkeringstid, eller med avgiftsbelagt parkering, ved bruk av underskilt 834 "Kombinert regulering". Eventuell begrenset gyldighetstid for reguleringene angis øverst på underskiltet i hele timer fra 00 til 24 - se bestemmelsene for underskilt 834.

Behovet for slike kombinerte reguleringer må vurderes nøye i hvert enkelt tilfelle. Av hensyn til trafikantenes forståelse og etterlevelse av skiltingen er det meget viktig å unngå kompliserte reguleringer.

Ulike reguleringer for ulike tidsrom bør unngås. Hvis dette unntaksvis må gjennomføres, skal reguleringene adskilles på underskiltet med en enkel horisontal linje. Mer enn to ulike reguleringer skal ikke angis.

Eksempler på underskilt for kombinert regulering er vist i figur 3-1.18.

Eksempel 1

Mandag til fredag mellom 08 og 17 er parkering tillatt bare for bevegelseshemmede, og bare i inntil 2 timer. Utenom dette tidsrom kan også andre parkere, og over 2 timer.

Eksempel 2

Parkering er tillatt for bevegelseshemmede, men parkeringstiden er begrenset til 2 timer mellom 08 og 17 på hverdager unntatt lørdag. For alle andre er det forbudt å parkere hele døgnet alle ukedager.

Figur 3-1.18 Eksempler på underskilt for kombinerte reguleringer

Angivelse av oppstillingsmåte

Opplysninger om hvordan kjøretøyer skal parkeres kan gis med underskilt 829 "Oppstilling av parkert kjøretøy" – se bestemmelsene for dette skiltet.

Plassering

Skilt 552 settes opp på den side av vegen, sett i kjøreretningen, der reguleringen skal gjelde. Skiltet plasseres i det punkt der reguleringen skal begynne, og/eller der reguleringen skal opphøre dersom dette gjøres med underskilt 828.2 (se figur 3-1.14).

Dersom reguleringen angis med skilt 552 og underskilt 828.1 eller 828.2, plassert etter vegkrysset den skal gjelde fra, skal avstanden fra krysset fram til skiltet ikke overstige 30 m (se figur 3-1.14).

Når reguleringen skal gjelde videre etter vegkryss, må skilt 552 gjentas etter krysset. Om nødvendig gjentas skiltet også mellom kryss, slik at en fra ethvert punkt på den regulerte strekningen kan se et skilt som står nærmere enn 75 m, sett med eller mot kjøreretningen. For lengre strekninger betyr dette at skiltene plasseres med høyst 150 m avstand.

Størrelse og utforming

Skilt 552 skal normalt ha størrelse LS.

Skilt 552 kan ha understørrelse (US) i sentrale bygater og andre gater eller veger med særlige miljøkvaliteter og lavt fartsnivå (50 km/t eller lavere).

Skilt 552 skal være tosidig, unntatt når det står sammen med underskilt 828.2 for å angi opphør av reguleringen.

Underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" plasseres under eventuelle andre underskilt.

Underskilt til tosidige hovedskilt skal også være tosidige.

376.1

376.2

Skiltet angir grense for område hvor det gjelder særlige bestemmelser om parkering eller stans av kjøretøy. De særlige bestemmelser som gjelder, framgår av symboler og tekst på skiltet.
Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 378 "Slutt på parkeringssone".
For bestemte vegstrekninger innenfor området kan det ved skilt være fastsatt avvikende bestemmelser om parkering eller stans. For disse vegstrekninger gjelder ikke soneskiltets bestemmelser.

Størrelse og utforming:
Se teksten og figur 3-1.19

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

376 Parkeringssone

Anvendelse

Skilt 376 kan anvendes for å forenkle parkeringsskiltingen i et område. Soneskilting stiller imidlertid ekstra store krav til trafikantenes oppfattelsesevne, hukommelse og orienteringsevne. Følgende betingelser skal derfor være oppfylt før soneskilting anvendes:

1. Sonereguleringen skal være meget enkel. Gyldighetstiden for reguleringen kan være begrenset, men det tillates da ikke andre reguleringer i øvrige tidsrom.
2. Enkelte strekninger innen sonen kan ha reguleringer som avviker fra sonereguleringen, men omfanget av slike strekninger må ikke overstige 25 % av alle vegstrekningene i sonen.
3. Sonen må ha en rimelig størrelse og være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte, slik at trafikantene kan klare å orientere seg i forhold til sonegrensen. Tilgrensende soner med ulik regulering bør adskilles med veg eller gate som ikke inngår i sonene.
4. Dersom parkeringssone og fartsgrensesone (skilt 366/368) etableres i samme område, skal sonegrensene så langt det er mulig være sammenfallende. Sone som er fullstendig omsluttet av annen sone, bør unngås. Soner som delvis overlapper hverandre, skal ikke forekomme.

Skilt 376.1 brukes når hovedreguleringen i sonen (for minst 75 % av vegstrekningene) innebærer at parkering tillates med de vilkår soneskiltet angir.

Skilt 376.2 brukes når hovedreguleringen i sonen (for minst 75 % av vegstrekningene) er parkering forbudt.

Avvikende parkeringsreguleringer inne i sonen angis med strekningsskilting. Bemerk at soneskiltets bestemmelser ikke gjelder for slik strekning – heller ikke utenom eventuell gyldighetstid for den avvikende reguleringen.

Sonereguleringen gjelder heller ikke for strekninger og områder skiltet som gatetun og gågate (skiltene 540/542 og 548/550).

Parkeringssone oppheves med skilt 368 "Slutt på parkeringssone".

Skilt 376.1 skal ikke ha miniatyrskilt 372 i kombinasjon med teksten "Utenom viste plasser ".

Boligsoneparkering

Ved innføring av boligsoneparkering med hjemmel i § 7 i forskrift om offentlig parkeringsregulering og parkeringsgebyr, kan skilt 376 ha tekst "med p-kort eller ved parkometer", alternativt "med p-kort eller mot avgift (automat)". Sonenummer, f. eks. "Sone 02", kan angis dersom det er nødvendig å skille mellom flere soner.

Avgiftsbelagte plasser (parkometre eller automat) innenfor boligsone angis med skilt 552 "Parkering" og underskilt 834 "Kombinert regulering", se bestemmelsene for disse skiltene.

Boligsoneparkering fastsettes ved lokal forskrift hvor nærmere betingelser for ordningen framkommer.

Underskilt

Skilt 376 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Skilt 376 settes opp på høyre side av vegen ved innkjøring til parkeringssonen. Dersom bredden av kjørebanen og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m, eller skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk, skal skiltet også settes opp på venstre side av vegen.

Ved sammenfallende grense for parkeringssone og fartsgrensesone plasseres soneskiltene sammen, med skilt 366 "Fartsgrensesone" øverst.

Størrelse og utforming

Skilt 376 skal ha bredde lik 600 mm og høyde lik 800 mm. Tekst og symboler skal ha høyder og plassering som vist i eksemplene i figur 3-1.19. Ved behov for mer enn to tekstlinjer under hovedskiltsymbolet, må skilthøyden økes tilsvarende. Dersom skilt 376.2 ikke har tidsangivelser (ingen begrensning av gyldighetstiden), skal skiltsymbolet ha diameter 450 mm, se figur 3-1.19.

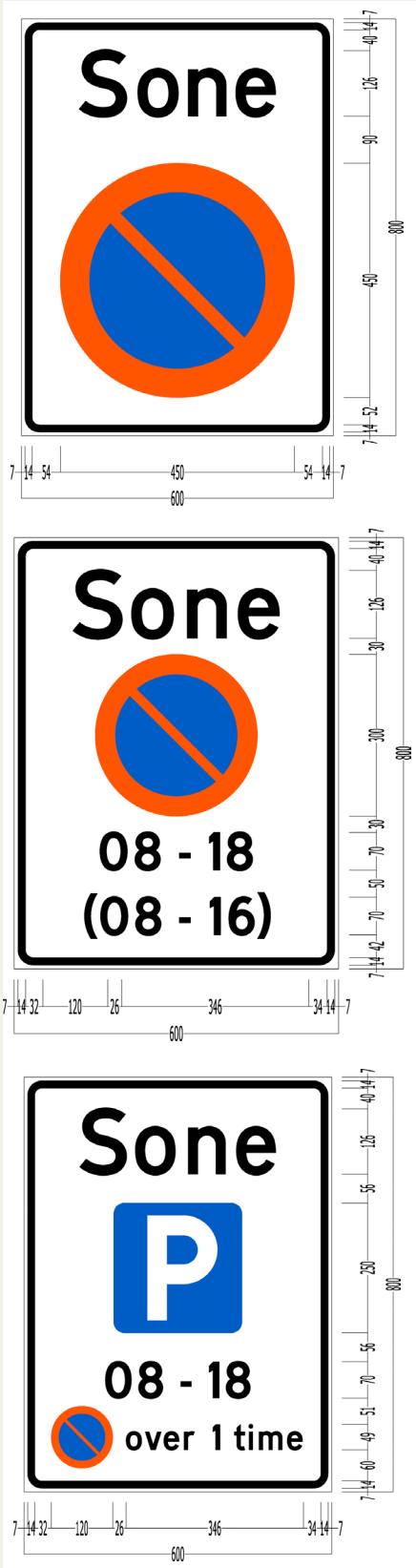

Figur 3-1.19 Eksempler på utforming av skilt 376 (mål i mm)

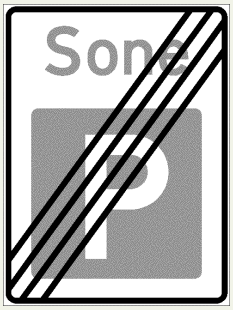

378.1

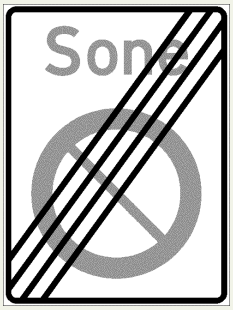

378.2

Størrelse:
600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

378 Slutt på parkeringssone

Anvendelse

Skilt 378 skal anvendes for å oppheve soneregulering angitt med skilt 376 ”Parkeringssone”. Slik sone oppheves ikke av andre parkerings-regulerende skilt.

Plassering

Skilt 378 settes opp på høyre side av vegen, vanligvis på baksiden av skilt 376 “Parkeringssone”. På smale veger hvor skilt 376 er oppsatt bare på høyre side, kan skilt 378 plasseres på venstre side alene dersom det settes opp på baksiden av skilt 376, og ellers er godt nok synlig for trafikantene.

Utforming

Skilt 378 skal ha bredde lik 600 mm og høyde lik 800 mm. For øvrig utformes skiltet etter skiltmønster. Bord og skråstreker er sorte, teksten “Sone” og skiltsymbolene har grå farge.

3-2 Påbudsskilt

3-2.0 Skiltmyndigheter

Myndighet for oppsetting og nedtaking av påbudsskilt er fastsatt i skiltforskriften § 28 nr 1. Oversikt over skiltmyndighetene er vist i figur 3-2.1

Skilt	Skiltforskriften	Vegkategori	Skiltmyndighet
Påbudsskilt (402-406)	§ 28 nr. 1	Alle veger	Politiet [1) 2)] Regionvegkontoret [2)]

1) I Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Drammen kommuner (§ 28 nr.1).
2) For kommunal veg kan vedtaksmyndigheten helt eller delvis delegeres til kommune med god trafikkteknisk kompetanse (§ 28 nr. 1).

Figur 3-2.1 Påbudsskilt – oversikt over skiltmyndigheter

Skiltmyndigheter og skiltvedtak er nærmere omtalt i Del 1, kapitlene 1-1.4 og 1-1.5.

3-2.1 Anvendelse

Generelle bestemmelser om anvendelsen av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapittel 1-2.

Skiltforskriften § 9 Alminnelige bestemmelser om påbudsskilt

1. *Påbudsskilt angir at det gjelder et påbud på vedkommende vegstrekning eller sted.*
2. *Påbudsskilt kan ha underskilt.*

Anvendelsen av påbudsskiltene faller i tre grupper med ulike formål:

1. Regulering av svingebevegelser i vegkryss – skiltene 402.1 – 402.8.
2. Regulering av kjøremåte ved fysiske hindringer – skiltene 404.1 og 404.2.
3. Regulering av kjøremåte i rundkjøringer – skilt 406.

For rundkjøringer er bruk av skilt 406 obligatorisk. Skilt 404.1 er obligatorisk på start av fysisk midtdeler og på ytre øyspisser (mot ankommende trafikk) for trafikkøyer i veg-

kryss. For øvrig skal behovet for påbudsskilt vurderes nøye ut fra forholdene på stedet og de bestemmelser og retningslinjer som er gitt for anvendelsen av skiltene, herunder om fysiske endringer eller andre tiltak kan eliminere eller redusere behovet for regulering.

Detaljbestemmelser for anvendelsen av de enkelte påbudsskilt er gitt i kapittel 3-2.5

3-2.2 Underskilt

Underskilt kan brukes for å klargjøre påbudsskiltets betydning, eller for å utfylle, begrense eller gjøre unntak fra påbudet. Det kan herunder angis:
- hvilket kjørefelt påbudet omfatter,
- hvilken kjøremåte eller hvilket kjøreformål som påbudet gjelder for eller som er unntatt fra påbudet,
- hvilke kjøretøy- eller trafikantgrupper som påbudet gjelder for eller som er unntatt fra påbudet.

Underskilt for påbudsskilt er begrenset til skiltene 802 "Avstand", 807 "Symbol" og 808 "Tekst". Nærmere bestemmelser er gitt under de enkelte påbudsskilt i kapittel 3-2.5.

Detaljbestemmelser for de enkelte underskilt er gitt i kapittel 3-5.

3-2.3 Plassering

Generelle bestemmelser om plassering er gitt i Del 1, kapittel 1-3.

Plasseringen av påbudsskilt bestemmes av hvilket anvendelsesformål skiltet har (se kapittel 3-2.1). Nærmere bestemmelser er gitt under de enkelte skilt i kapittel 3-2.5.

Påbudsskilt kan i visse tilfeller plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om slike skiltkombinasjoner er gitt i Del 1, kapittel 1-3.2.

Horisontal og vertikal avstand fra vegbanen er gitt i Del 1, kapittel 1-3.3 og under enkelte skilt i kapittel 3-2.5.

3-2.4 Størrelse og utforming

Generelle bestemmelser om størrelse og utforming er gitt i Del 1, kapittel 1-4.

Påbudsskilt er sirkelformede og har blå bunn, hvit bord og hvitt symbol. Symbolenes utforming, størrelse og plassering på skiltflaten er gitt ved skiltmønstre fastsatt av Vegdirektoratet (se Del 1, kapittel 1-4.2). Skiltmønstre kan lastes ned fra www.vegvesen.no.

Påbudsskiltene kan anvendes i tre størrelser – LS (liten), MS (middels) og SS (stor). Dimensjonene for hver størrelsesgruppe er gitt i figur 3-2.2.

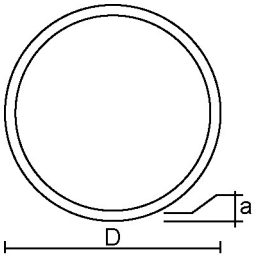

	D	a
LS	600	10
MS	800	14
SS	1000	16

Mål i mm

Figur 3-2.2 Påbudsskilt – størrelse og utforming

Retningslinjer for valg av skiltstørrelse er gitt i Del 1, kapittel 1-4.1. Skilt 404 "Påbudt kjørefelt" kan også anvendes i understørrelse (US) og overstørrelse (OS), se normalbestemmelsene for skilt 404 i kapittel 3-2.5.

3-2.5 Bestemmelser for de enkelte påbudsskilt

Skiltforskriften § 10 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte påbudsskilt. Disse bestemmelsene er gjengitt i dette kapitlet under de aktuelle skilt.

Videre er det gitt nærmere bestemmelser og retningslinjer for anvendelsen av hvert enkelt påbudsskilt. Det er også gitt bestemmelser om plassering og utforming der dette er nødvendig i forhold til bestemmelsene i kapitlene 3-2.3 og 3-2.4.

Noen påbudsskilt kan inngå i systemer med andre skilt, og det er da viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skilt i sammenheng.

402 Påbudt kjøreretning

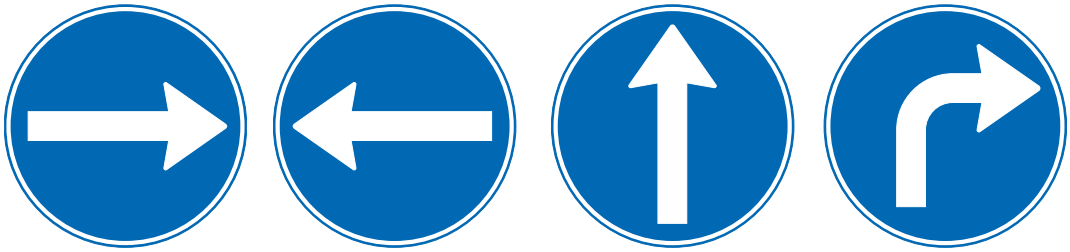

402.1 402.2 402.3 402.4

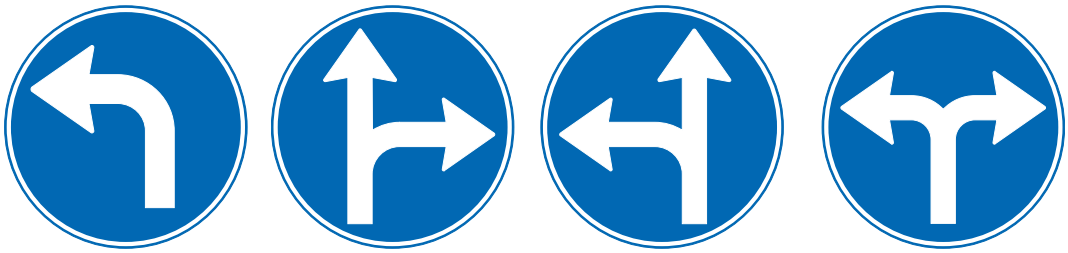

402.5 402.6 402.7 402.8

Skiltet angir at kjørende skal forlate vegkrysset i den retning som er angitt på skiltet.

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skiltene 402.1 og 402.2 anvendes i vegkryss eller avkjørsler. De øvrige skilt 402 anvendes foran vegkryss eller avkjørsler.

Skilt 402.1 eller 402.2 anvendes i vegkryss der man ønsker å lede trafikken i én bestemt retning uten at vegen er envegsregulert. Er vegen envegsregulert, benyttes skilt 526 "Envegskjøring".

Skilt 402.3 kan anvendes foran firearmede kryss der verken høyre- eller venstresving er tillatt.

Skilt 402.4 og -5 kan benyttes foran kryss der fysiske forhold hindrer kjøring rett fram og skilt 402.1, 402.2 eller 526 "Envegskjøring" er satt opp inne i selve krysset, se figur 3-2.3 (eksempel 1 og 2).

Skilt 402.4, -5 og -8 kan anvendes foran kryss der kjøring rett fram ikke er tillatt (som regel med skilt 302 "Innkjøring forbudt"), se figur 3-2.3 (eksempel 4).

Skilt 402.3-7 kan benyttes i kombinasjon foran vegkryss der tilfarten er delt inn i flere kjørefelt i samme kjøreretning og hvor det er nødvendig å innføre påbud for det enkelte kjørefelts videre føring enten dette skyldes vegens fysiske utforming, innkjøringsforbud på sidevegene eller rene trafikksikkerhetsmessige eller avviklingsmessige hensyn, se figur 3-2.3 (eksempel 6 og 7).

I alle andre tilfeller der det er forbudt å svinge inn i vegarm eller avkjørsel benyttes skilt 330 "Svingeforbud", se bestemmelser for dette skiltet og figur 3-2.3 (eksempel 3, 4, 5 og 7).

Underskilt

Buss eller taxi kan unntas fra påbudet med underskilt 808.313 "Gjelder ikke buss" eller 808.317 "Gjelder ikke buss og taxi".

Andre kjøretøytyper kan unntas fra påbudet med underskilt 807.U "Symbol/unntatt", for eksempel 807.6U "Sykkel unntatt".

Påbudt høyresving ved skilt 402.4/808 bør ikke anvendes for høyresvingefelt som ligger i forlengelsen av kollektivfelt, dersom kollektivfeltet fortsetter på gjennomgående veg etter krysset – se skilt 510 "Slutt på kollektivfelt".

Plassering

Skilt 402.1 og 402.2 plasseres på midtdeler eller trafikkøy slik at det svinges inn foran skiltet, se eksempel 1 i figur 3-2.3.

Skilt 402.1 kan også settes opp på sentraløya i rundkjøringer der det er behov for forsterket markering av rundkjøringen. Skiltet plasseres i siktlinjen fra tilfarten inn mot rundkjøringen.

Skiltene 402.3-8 settes opp umiddelbart foran krysset. Dersom tilfarten har bare ett kjørefelt, eller samme påbud gjelder alle kjørefeltene, kan skiltet settes opp på høyre side, og om nødvendig suppleres på venstre side, av tilfarten. Skiltet kan settes opp sammen med skilt 202 "Vikeplikt" eller 204 "Stopp", og skal da stå nederst.

I signalregulert kryss kan skilt 402.3-8 plasseres på samme stolpe som primærsignal for samme kjøreretning. Skiltet bør stå over eller ved siden av lyshodet. Skilt plassert ved siden av lyshodet kan ha understørrelse US 400 mm. I kombinasjon med skilt 202 "Vikeplikt", kan skiltet plasseres under lyshodet.

Dersom to eller flere felt på tilfarten har ulik regulering, plasseres skiltene over de respektive kjørefelt. Hvert skilt skal henge midt over det kjørefelt det regulerer.

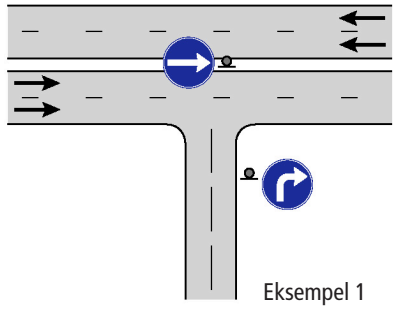

Eksempel 1

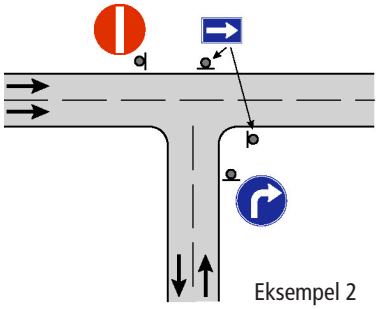

Eksempel 2

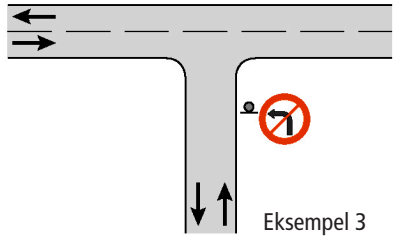

Eksempel 3

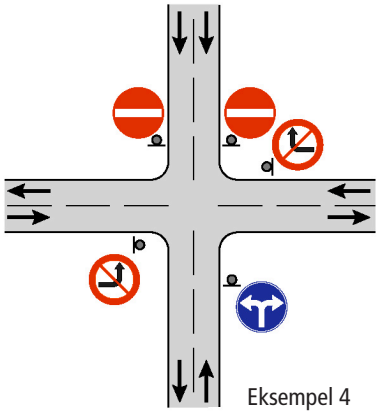

Eksempel 4

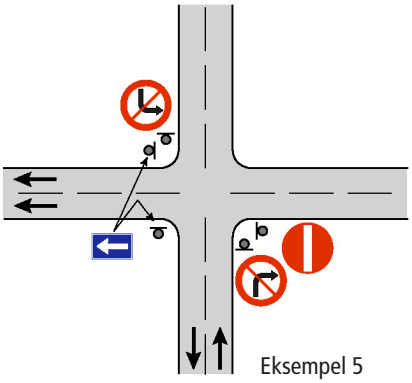

Eksempel 5

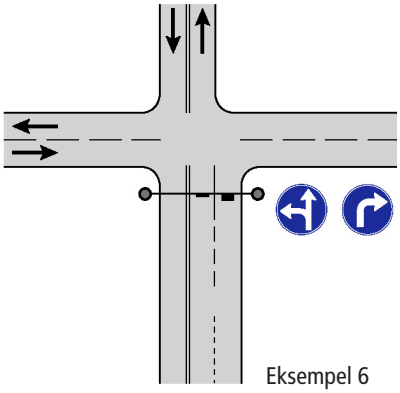

Eksempel 6

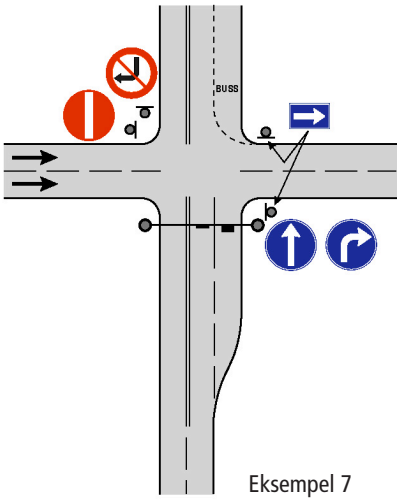

Eksempel 7

Figur 3-2.3 Eksempler på anvendelse av skilt 402

404.1

404.2

Skiltet angir at kjørende skal passere skiltet på den side som pilen peker mot.

Størrelse:

US	400 mm
LS	600 mm
MS	800 mm
SS	1000 mm
OS	se teksten

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

404 Påbudt kjørefelt

Anvendelse

Skilt 404 anvendes hovedsakelig på trafikkøyer, trafikkdelere og midtdelere hvor kjørende trafikk bare skal passere på én side. Ved vegarbeid kan skiltet anvendes på varselpaneler o.l., se Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

Skilt 404.1 "Påbudt kjørefelt, høyre" skal ikke brukes hvor det er motgående trafikk på kjørebanen til høyre for skiltet. Dersom markering er nødvendig i slike tilfeller, brukes skilt 906V "Hindermarkering på venstre side".

Skilt 404.2 "Påbudt kjørefelt, venstre" er ikke nødvendig hvor vegutforming eller kantmarkering gjør det klart at trafikkøy eller trafikkdeler skal passeres på venstre side. Skilt 404.2 skal ikke brukes hvor det er motgående trafikk på kjørebanen til venstre for skiltet.

Markering av midtdelere

Fysisk midtdeler som starter på fri vegstrekning, skal skiltes med skilt 404.1 og skilt 906V. Hindermarkeringen plasseres under skilt 404.1, og skal være i bred utførelse. Størrelsen på skilt 404.1 og høyden over kjørebanen tilpasses forholdene på stedet (fartsnivå, geometri, siktforhold), slik at midtdeleren blir tilstrekkelig godt markert.

På midtdeler som starter i eller nær vegkryss kan det være nødvendig å redusere skiltstørrelsen av hensyn til siktforholdene i krysset, jf. retningslinjene for markering av trafikkøyer.

Markering av trafikkøyer

Fysiske trafikkøyer som skiller mellom kjøreretninger må markeres godt slik at de ikke blir påkjørt, og slik at kjørende trafikk passerer på riktig side. Samtidig må skiltingen ikke ha en slik størrelse og plassering at den hindrer frisikten for kjørende og gående trafikk.

Ytre øyspisser (mot ankommende trafikk) skal markeres med skilt 404.1 og skilt 906V "Hindermarkering". Skiltene plasseres sammen, med 404.1 øverst. Skilt 404.1 skal ha størrelse LS eller MS, avhengig av fartsnivå og siktforhold. Skilt 906V skal ha størrelse 250 x 1000 mm på øy i primærveg, og 150 x 1000 mm på øy i sekundærveg. Bredde 150 mm kan også anvendes i primærveg dersom bred markering er sikthindrende, f.eks. på øyspiss nær gangfelt.

I tettbygd strøk og på andre veger med fartsnivå 50 km/t eller lavere kan skiltenes størrelse vanligvis reduseres til US (400 mm) for skilt 404.1 og 150 x 500 mm (halv høyde) for skilt 906V.

Indre øyspisser i vegkryss (øyspisser som vender inn mot krysset) markeres med skilt 404.1 i størrelse US (400 mm). Ved behov for kraftigere markering suppleres skilt 404.1 med skilt 906V "Hindermarkering" i størrelse 150 x 500 mm (halv høyde), plassert under skilt 404.1. I rundkjøringer er det som regel ikke nødvendig å markere indre øyspisser.

Hindermarkering 906VH skal ikke brukes sammen med skilt 404. Skilt 906V eller 906H skal brukes selv om enkelte kjøretøytyper, f. eks. buss og taxi, er unntatt fra påbudet.

Underskilt

Dersom påbud med skilt 404 ikke skal gjelde for buss eller taxi, angis dette ved underskilt 808.313 "Gjelder ikke buss" eller 808.317 "Gjelder ikke buss og taxi".

Plassering

Skilt 404 skal oppsettes slik at høyden fra kjørebanen til underkant av skiltet ikke er mindre enn 1,2 m. På indre øyspisser skal overkanten av skilt 404.1 ikke være høyere over kjørebanen enn 2,0 m.

Størrelse

Skilt 404 kan i tillegg til standardstørrelsene ha understørrelse (US) og overstørrelse (OS). Retningslinjer for bruk av US er gitt under anvendelse ovenfor.

Overstørrelse OS kan anvendes i tilfeller hvor ulykkeserfaring eller observerte feilkjøringer viser behov for særlig kraftig markering, f. eks. start av midtdeler. Størrelsen avpasses etter forholdene, opp til 2000 mm diameter. Det må påses at skilt i overstørrelse ikke hindrer frisikten for kjørende og gående trafikk.

Skilt 404 i størrelse OS kan også anvendes på varselpanel o.l. i forbind-else med vegarbeid (se Håndbok N301).

406 Påbudt rundkjøring

406

Størrelse:
LS 600 mm
MS 800 mm
SS 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skilt 406 skal settes opp sammen med skilt 202 "Vikeplikt" foran alle rundkjøringer (se skilt 202). Skilt 406 skal aldri settes opp alene.

Underskilt – forvarsling

Skilt 406 kan benyttes til forvarsling sammen med skilt 202 "Vikeplikt" og underskilt 802 "Avstand" dersom rundkjøringen eller vikeplikten kan komme uventet på trafikantene. Slik forvarsling kan sløyfes dersom rundkjøringen er forvarslet med skilt 703 "Diagramorienteringstavle" med rundkjøringssymbol.

Plassering

Skilt 406 skal alltid settes opp under og på samme stolpe som skilt 202 "Vikeplikt". Ved forvarsling skal underskilt 802 "Avstand" stå under skilt 404. Plassering i forhold til rundkjøringen bestemmes av vikepliktskiltets plassering, se skilt 202 "Vikeplikt".

Størrelse

Skilt 406 bør ha størrelse LS når skilt 202 "Vikeplikt" har størrelse MS.

3-3 Opplysningsskilt

3-3.0 Skiltmyndigheter

Myndighet for oppsetting og nedtaking av opplysningsskilt er fastsatt i skiltforskriften § 27 nr. 2 og § 28 nr 1 og nr. 2. Oversikt over skiltmyndighetene er vist i figur 3-3.1.

Skilt	Skiltforskriften	Vegkategori	Skiltmyndighet
Opplysningsskilt 502-505	§ 27 nr. 2	Alle veger	Vegdirektoratet
Opplysningsskilt 508-514, 518-522, 526, 548-550, 552	§ 28 nr. 1	Alle veger	Politiet [1) 2)] Regionvegkontoret [2)]
Opplysningsskilt 516, 524, 527-542, 555-570	§ 28 nr. 2 § 29 nr. 1	Riksveg Fylkesveg Kommunal veg Privat veg	Regionvegkontoret Regionvegkontoret Kommunen Regionvegkontoret

1) I Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Drammen kommuner (§ 28 nr.1).
2) For kommunal veg kan vedtaksmyndigheten helt eller delvis delegeres til kommune med god trafikkteknisk kompetanse (§ 28 nr. 1).

Figur 3-3.1 Opplysningsskilt – oversikt over skiltmyndigheter

Skiltmyndigheter og skiltvedtak er nærmere omtalt i Del 1, kapitlene 1-1.4 og 1-1.5.

3-3.1 Anvendelse

Generelle bestemmelser om anvendelsen av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapittel 1-2.

Skiltforskriften § 11 Alminnelige bestemmelser om opplysningsskilt:

1. Opplysningsskilt angir at særlige regler, herunder forbud og påbud, gjelder eller slutter å gjelde for vedkommende vegstrekning eller sted, dersom ikke annet framgår av § 12 for de enkelte skilt.
2. Opplysningsskilt kan ha underskilt.

Opplysningsskiltene er en uensartet skiltgruppe med hensyn til skiltenes virkemåte. Enkelte opplysningsskilt er rent informerende. De fleste opplysningsskilt har imidlertid regulerende betydning (skiltforskriften § 11 nr. 1). Hovedparten av disse skiltene regulerer ved at de iverksetter forbud eller påbud som er gitt i trafikkreglene. Dette er angitt under de aktuelle skilt i kapittel 3-3.5.

Opplysningsskiltene er også uensartede med hensyn til skiltenes gyldighetsområde. Enkelte skilt gjelder fra skiltet og framover til første vegkryss eller til eget opphevelsesskilt. Andre skilt refererer seg til punkt eller vegtverrsnitt. Gyldighetsområde er ikke alltid angitt i skiltforskriften, men følger av funksjon, vegutforming eller de trafikkregler som skiltet iverksetter.

Oppsetting av opplysningsskilt er i noen tilfeller en konsekvens av forhold ved vegutformingen. I andre tilfeller er opplysningsskilt en obligatorisk del av en spesiell regulering av bruken av vegen eller kjørebanearealet, og inngår da ofte i et system med andre skilt. Opplysningsskilt skal i mange tilfeller suppleres med vegoppmerking.

Detaljbestemmelser for anvendelsen av de enkelte opplysningsskilt er gitt i kapittel 3-3.5.

3-3.2 Underskilt

Generelt kan underskilt brukes for å klargjøre hovedskiltets betydning, eller for å utvide, utfylle, begrense eller gjøre unntak fra de særlige regler som følger av hovedskiltet. For de fleste opplysningsskilt er bruk av underskilt i praksis svært begrenset. Noen spesielle underskilt kan bare brukes sammen med bestemte hovedskilt.

Underskilt 802 "Avstand" angir at hovedskiltet ikke gjelder her, men at det samme hovedskiltet er satt opp i den avstand som er angitt på underskiltet (forvarsling).

Bestemmelser om bruk av underskilt er gitt under de enkelte opplysningsskilt i kapittel 3-3.5. Detaljbestemmelser for de enkelte underskilt er gitt i kapittel 3-5.

3-3.3 Plassering

Generelle bestemmelser om plassering er gitt i Del 1, kapittel 1-3.

Opplysningsskilt er som regel sideplassert, og hovedregelen er at de skal stå på høyre side av vegen i forhold til kjøreretningen. Opplysningsskilt som regulerer bruken av et bestemt kjørefelt, skal som hovedregel plasseres over kjørefeltet (se Del 1, kapittel 1-3.3). Unntak fra disse hovedreglene er angitt under de aktuelle skilt i kapittel 3-3.5.

De fleste opplysningsskilt bør ikke plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om skiltkombinasjoner er gitt i Del 1, kapittel 1-3.2.

Horisontal og vertikal avstand fra vegbanen er gitt i Del 1, kapittel 1-3.3.

3-3.4 Størrelse og utforming

Generelle bestemmelser om størrelse og utforming er gitt i Del 1, kapittel 1-4.

Opplysningsskilt har kvadratisk eller rektangulær form. Symbolenes utforming, størrelse og plassering på skilt-flaten er gitt ved skiltmønstre fastsatt av Vegdirektoratet (se Del 1, kapittel 1-4.2). Skiltmønstre kan lastes ned fra www.vegvesen.no.

Skiltene har varierende størrelse og bordbredde som angitt i figur 3-3.2.

Noen opplysningsskilt har to størrelser. Retningslinjer for valg av størrelse er gitt under de aktuelle skilt i kapittel 3-3.5.

Skilt	Bredde x høyde (mm)	Bordbredde* (mm)
502, 503, 504, 505	MS: 750 x 1000 SS: 900 x 1200	MS: 16 SS: 20
508, 509, 510, 511	LS: 600 x 600 MS: 800 x 800	LS: 12 MS: 16
512, 513, 514	400 x 260	10
516	LS: 600 x 600 MS: 800 x 800	LS: 12 MS: 16
518, 520, 521, 522	400 x 400	10
524	500 x 500	12
526	600 x 400	10
527	500 x 600	12
528	500 x 500	12
530 – 539	Varierer	Varierer
540, 542, 548, 550	600 x 800	14
552	US: 400 x 400 LS: 500 x 500	US: 10 LS: 12
555	US: 450 x 600 MS: 600 x 800 SS: 750 x 1000	US: 10 MS: 14 SS: 16
556, 558	LS: 600 x 600 MS: 800 x 800	LS: 12 MS: 16
560	Varierer	1/7 H
565	900 x 1200	20

*Skiltborden avrundes med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant.

Figur 3-3.2 Opplysningsskilt – størrelse og bordbredde

3-3.5 Bestemmelser for de enkelte opplysningsskilt

Skiltforskriften § 12 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte opplysningsskilt. Disse bestemmelsene er gjengitt i dette kapitlet under de aktuelle skilt.

Videre er det gitt nærmere bestemmelser og retningslinjer for anvendelsen av hvert enkelt opplysningsskilt. Det er også gitt bestemmelser om plassering og utforming der dette er nødvendig i forhold til bestemmelsene i kapitlene 3-3.3 og 3-3.4.

Mange opplysningsskilt inngår i systemer med andre skilt, og det er da viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skilt i sammenheng.

502

Skiltet angir at trafikkreglenes bestemmelser om motorveg gjelder fra skiltet og til skilt 504 "Slutt på motorveg", til skilt 503 "Motortrafikkveg" eller til kryss mellom avkjøringsveg fra motorveg og veg som ikke er motorveg.

Størrelse:
MS 750 x 1000 mm
SS 900 x 1200 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
MS 16 mm
SS 20 mm

Vedtaksmyndighet:
Vegdirektoratet

502/560.2

502 Motorveg

Anvendelse

Motorveg er veg med fire eller flere kjørefelt, midtdeler, planskilte kryss og uten direkte tilknytning til eiendommene langs vegen.

Motorveg etableres med oppsetting av skilt 502. Skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- *På motorveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg må det bare foregå trafikk med motorvogn, eller vogntog, som lovlig kan kjøre med minst 40 km/t på vannrett veg. Vegdirektoratet eller den det gir fullmakt kan gjøre unntak i enkelttilfelle fra dette. Moped må ikke kjøres på motorveg. (§ 4 nr. 2).*
- *Rygging eller vending er forbudt på motorveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg. (§ 11 nr. 2).*
- *Det er forbudt å stanse på motorveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg. (§ 17 nr. 1 e)).*

Motorveg kan etableres på vegstrekninger som er bygget i samsvar med vegnormalenes krav til motorvegstandard, og det finnes eller anlegges et tilfredsstillende parallellvegnett for de kjøretøy- og trafikantgruppene som ikke er tillatt på motorvegen.

Motorveg skal ha en sammenhengende lengde på minst 5 km. Unntak kan gjøres for delåpning av motorvegparsell som er under fortløpende utbygging.

Skilt 502 skal ikke suppleres med forbudsskilt for de kjøretøy- eller trafikantgrupper som ikke er tillatt på motorveg. Der det er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motorvegen, skal skilt 502 suppleres med skilt 560.2 "Forbudt for gående og syklende på motorveg".

Forbudsskiltene 302 "Innkjøring forbudt" og 306.8 "Forbudt for gående og syklende" skal settes opp der rampe som bare leder trafikk fra motorveg munner ut på det øvrige vegnett, se skilt 302.

Underskilt

Skilt 502 kan ha underskilt 802 "Avstand" for forvarsling av motorveg. Forvarsling skal settes opp ved siste avkjøringsmulighet til parallellveg

når alminnelig veg går over i motorveg utenfor vegkryss, og på tilførselsveg som bare leder fram til kryss med motorveg, dersom det er behov for å ha vegstrekningen fram til motorvegen åpen for trafikantgrupper som ikke har lov til å bruke motorvegen. Dersom den aktuelle vegstrekningen er avkjørselfri, bør den i stedet etableres som motortrafikkveg ved oppsetting av skilt 503. Skilt 502 settes da opp umiddelbart før innkjøring på motorvegen.

Eksempler på forvarsling av motorveg er vist i figur 3-3.3.

Plassering

Skilt 502 skal settes opp der motorveg begynner og der veger eller ramper som leder til motorveg tar av fra det øvrige vegnett.

Ved motorvegens begynnelse og på tofelts ramper som leder til motorvegen skal skilt 502 settes opp på begge sider av kjørebanen. På enfelts ramper som leder til motorvegen settes skilt 502 opp på høyre side av kjørebanen, og suppleres på venstre side dersom siktforholdene gjør dette nødvendig.

Skiltene skal plasseres slik at de er godt synlige for trafikanter som ikke har lov til å kjøre inn på motorvegen.

Når skilt 502 suppleres med skilt 560.2 ”Forbudt for gående og syklende på motorveg”, skal skiltene plasseres på samme stolpe med skilt 560.2 nederst.

Skilt 502 kan kombineres med forbudsskilt 362 ”Fartsgrense” der dette er praktisk. Fartsgrenseskiltet skal da stå øverst.

Eksempler på skilting av motorveg er vist i figur 3-3.3.

Størrelse

Størrelse MS skal brukes på ramper og tilførselsveger som leder til motorveg.

Størrelse SS skal brukes på motorvegen der denne begynner.

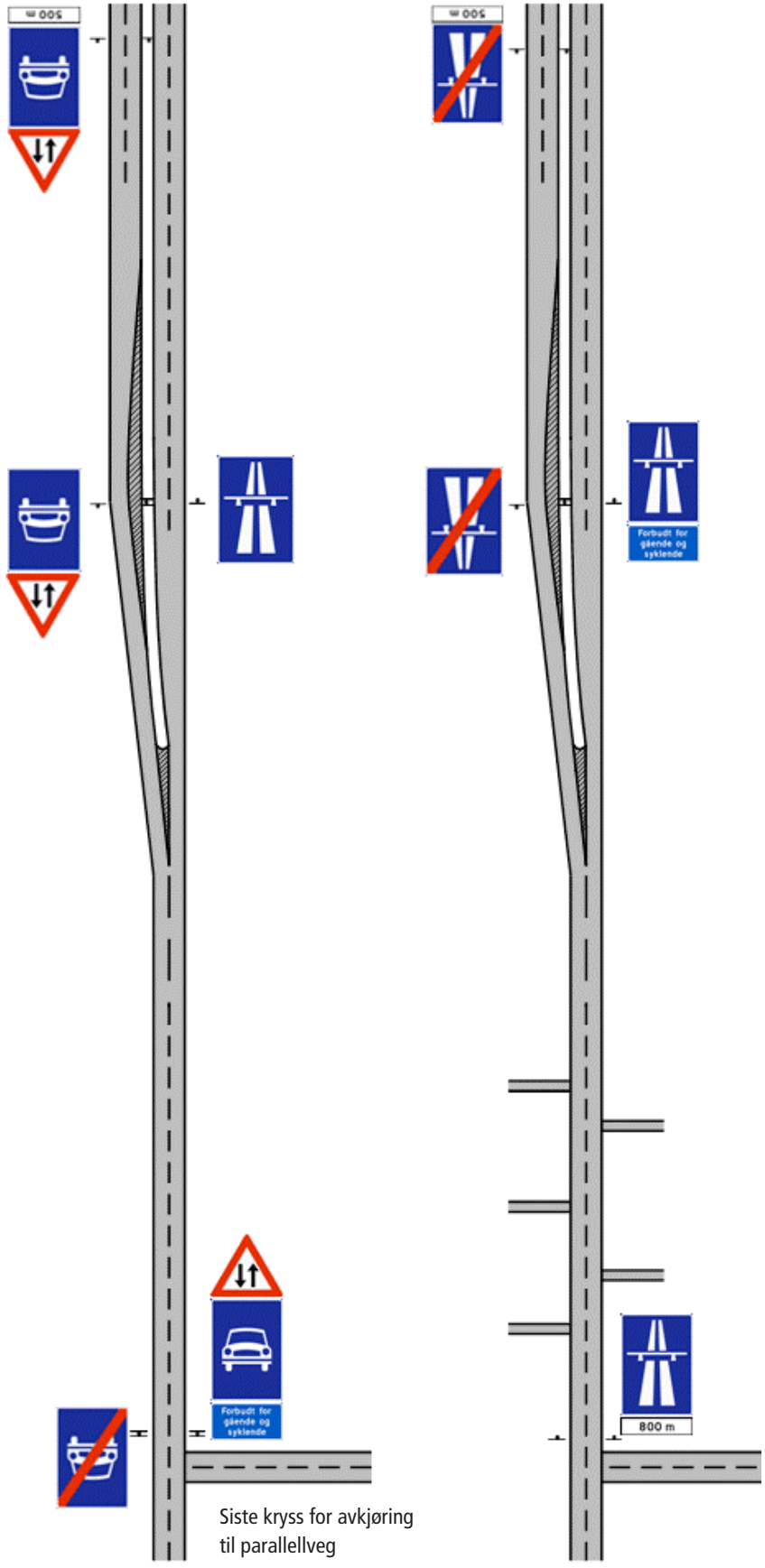

Figur 3-3.3 Eksempler på forvarsling og skilting av motorveg

503 Motortrafikkveg

Anvendelse

Skilt 503 anvendes for å etablere motortrafikkveg. Oppsetting av skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- *På motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motortrafikkveg må det bare foregå trafikk med motorvogn, eller vogntog, som lovlig kan kjøre med minst 40 km/t på vannrett veg. Vegdirektoratet eller den det gir fullmakt kan gjøre unntak i enkelttilfelle fra dette.*
  Moped må ikke kjøres på motortrafikkveg. (§ 4 nr. 2).
- *Rygging eller vending er forbudt på motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motortrafikkveg. (§ 11 nr. 2).*
- *Det er forbudt å stanse på motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motortrafikkveg. (§ 17 nr. 1 e)).*

Motortrafikkveg kan etableres på vegstrekninger som ikke tilfredsstiller kravene til motorvegstandard, men hvor det er ønskelig å iverksette de trafikkreglene som gjelder for motortrafikkveg.

Motortrafikkveger kan være tofelts-, trefelts- eller flerfeltsveger, med eller uten midtdeler eller midtrekkverk, men følgende krav skal være oppfylt:

- Vegen skal være avkjørselsfri.
- Vegkryss skal være planskilte.
- Det skal finnes et tilfredsstillende parallellvegnett for de kjøretøy- og trafikantgruppene som ikke er tillatt på motortrafikkvegen.

Kravet om planskilte kryss kan i unntakstilfeller fravikes for enkeltstående kryss med lavtrafikkert sideveg på en ellers sammenhengende motortrafikkvegstrekning. Motortrafikkvegen skal da oppheves gjennom krysset, og det må vurderes nedsatt fartsgrense og andre trafikksikkerhetstiltak i krysset. Gående og syklende skal ha planskilt kryssing.

Motortrafikkveger bør ikke ha bussholdeplasser i direkte tilknytning til kjørebanen. Hvis slik holdeplass ikke kan unngås, skal den plasseres og utformes slik at gående ikke ledes til å krysse eller ferdes langs motortrafikkvegen.

Motortrafikkveg skal ha en sammenhengende lengde på minst 5 km. Unntatt fra dette kravet er eventuell etablering av motortrafikkveg på kortere tilførselsveger til motorveg (se skilt 502 "Motorveg").

503

Skiltet angir at trafikkreglenes bestemmelser om motortrafikkveg gjelder fra skiltet og til skilt 505 "Slutt på motortrafikkveg", til skilt 502 "Motorveg" eller til kryss mellom avkjøringsveg fra motortrafikkveg og veg som ikke er motortrafikkveg.

Størrelse:
MS 750 x 1000 mm
SS 900 x 1200 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
MS 16 mm
SS 20 mm

Vedtaksmyndighet:
Vegdirektoratet

503/560.2

På motortrafikkveg uten midtdeler eller midtrekkverk, og på rampe til slik veg, skal skilt 503 suppleres med fareskilt 148 "Møtende trafikk".

Skilt 503 skal ikke suppleres med forbudsskilt for de kjøretøy- eller trafikantgrupper som ikke er tillatt på motortrafikkveg. Der det er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motortrafikkvegen, skal skilt 503 suppleres med skilt 560.2 "Forbudt for gående og syklende på motortrafikkveg".

Forbudsskiltene 302 "Innkjøring forbudt" og 306.8 "Forbudt for gående og syklende" skal settes opp der rampe som bare leder trafikk fra motortrafikkveg munner ut på det øvrige vegnett, se skilt 302.

Underskilt

Skilt 503 kan ha underskilt 802 "Avstand" for forvarsling av motortrafikkveg. Forvarsling skal oppsettes:

- når motorveg går direkte over i to- eller trefelts motortrafikkveg, eller i flerfelts motortrafikkveg uten midtdeler eller midtrekkverk
- ved siste avkjøringsmulighet til parallellveg når alminnelig veg går over i motortrafikkveg utenfor vegkryss

Forvarsling kan også være nødvendig på tilførselsveg som bare leder fram til kryss med motortrafikkveg.

Eksempler på forvarsling av motortrafikkveg er vist i figur 3-3.4.

Plassering

Skilt 503 skal settes opp der motortrafikkveg begynner og der veger eller ramper som leder til motortrafikkveg tar av fra det øvrige vegnett.

Ved motortrafikkvegens begynnelse og på tofelts ramper som leder til motortrafikkvegen skal skilt 503 settes opp på begge sider av kjørebanen. På enfelts ramper som leder til motortrafikkvegen settes skilt 503 opp på høyre side av kjørebanen, og suppleres på venstre side dersom siktforholdene gjør dette nødvendig.

Skiltene skal plasseres slik at de er godt synlige for trafikanter som ikke har lov til å fortsette eller kjøre inn på motortrafikkvegen.

Når skilt 503 suppleres med skilt 560.2 "Forbudt for gående og syklende på motortrafikkveg", skal skiltene plasseres på samme stolpe med skilt 560.2 nederst.

Når skilt 503 skal suppleres med fareskilt 148 "Møtende trafikk", skal skiltene plasseres på samme stolpe med fareskiltet øverst.

Skilt 503 kan også kombineres med forbudsskilt 362 "Fartsgrense" der dette er praktisk og fareskilt 148 ikke skal anvendes. Fartsgrenseskiltet skal da stå øverst.

Eksempler på skilting av motortrafikkveg er vist i figur 3-3.4.

Størrelse

Størrelse MS skal brukes der to- eller trefelts motortrafikkveg begynner, og på ramper og tilførselsveger som leder til motortrafikkveg.

Størrelse SS skal brukes der flerfelts motortrafikkveg begynner, og på motorveg ved overgang til motortrafikkveg.

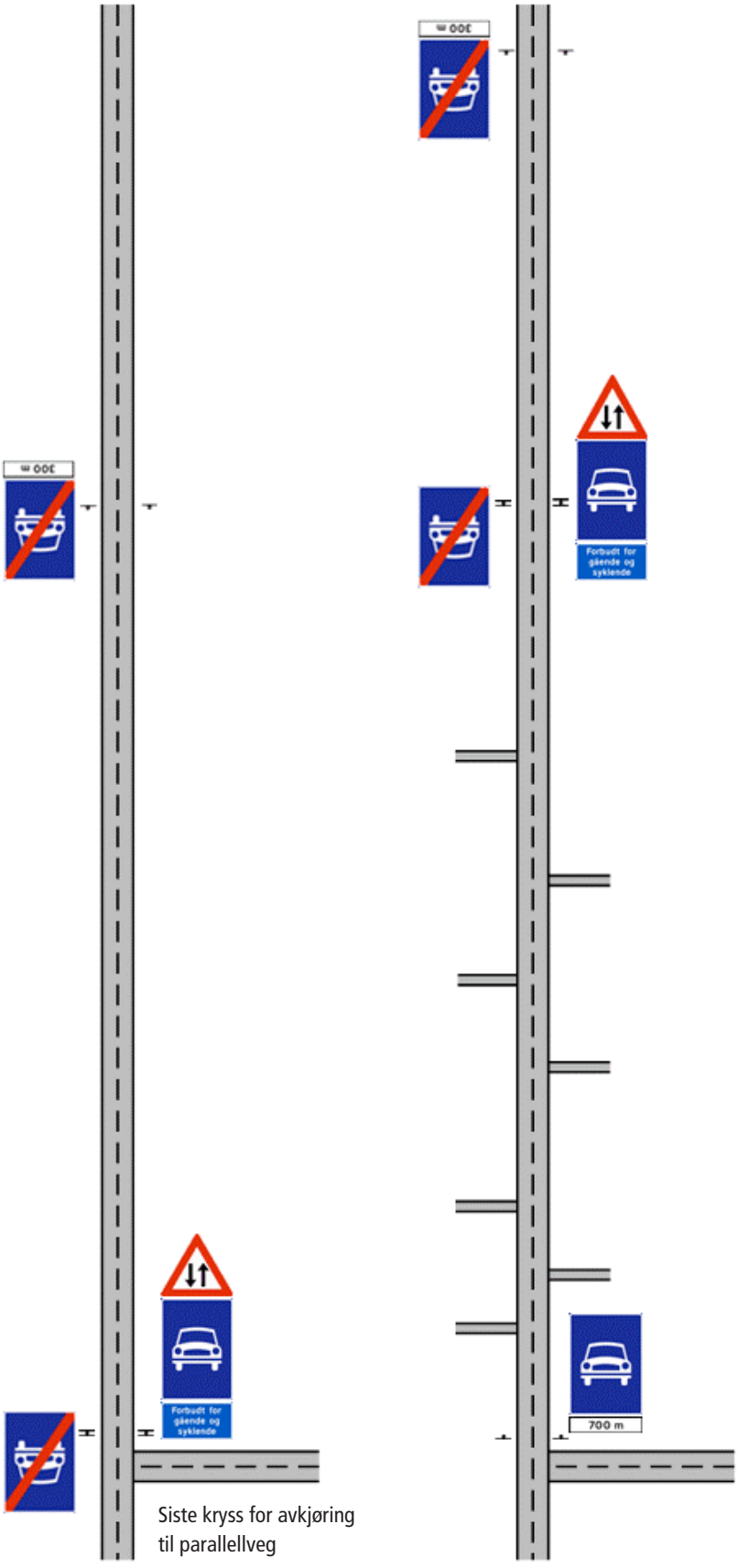

Figur 3-3.4 Eksempler på forvarsling og skilting av motortrafikkveg

504 Slutt på motorveg

504

Størrelse:
MS 750 x 1000 mm
SS 900 x 1200 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
MS 16 mm
SS 20 mm

Vedtaksmyndighet:
Vegdirektoratet

Anvendelse

Skilt 504 angir at trafikkreglenes bestemmelser om motorveg slutter å gjelde.

Skilt 504 brukes for å angi slutt på motorveg når denne går direkte over i alminnelig veg. Slutt på motorveg skal også forvarsles med skilt 504 og underskilt 802 "Avstand".

Ved direkte overgang fra motorveg til motortrafikkveg settes skilt 503 "Motortrafikkveg" opp der motortrafikkvegen begynner. Skilt 504 skal ikke settes opp, men motortrafikkvegen skal som regel forvarsles med skilt 503/802 – se bestemmelsene for skilt 503 og figur 3-3.5.

På rampe eller avkjøringsveg som leder fra motorveg, skal skilt 504 ikke settes opp, med mindre vegutformingen er slik at trafikantene kan være tvil om hvor motorvegen slutter.

Eksempler på skilting av slutt på motorveg er vist i figur 3-3.3 og 3-3.5.

Underskilt

Skilt 504 kan brukes til forvarsling med underskilt 802 "Avstand".

Plassering

Skilt 504 skal settes opp på begge sider av kjørebanen der motorvegen slutter. Forvarsling skal settes opp på begge sider av vegen eller kjørebanen 400 - 500 m foran avslutningen.

Skilt 504 kan kombineres med forbudsskilt 362 "Fartsgrense" der dette er praktisk. Fartsgrenseskiltet skal da stå øverst.

Størrelse

Størrelse SS skal brukes på motorvegen. Størrelse MS skal bare brukes dersom skilt i størrelse SS ikke får plass, og for eventuelle skilt på avkjøringsrampe eller avkjøringsveg.

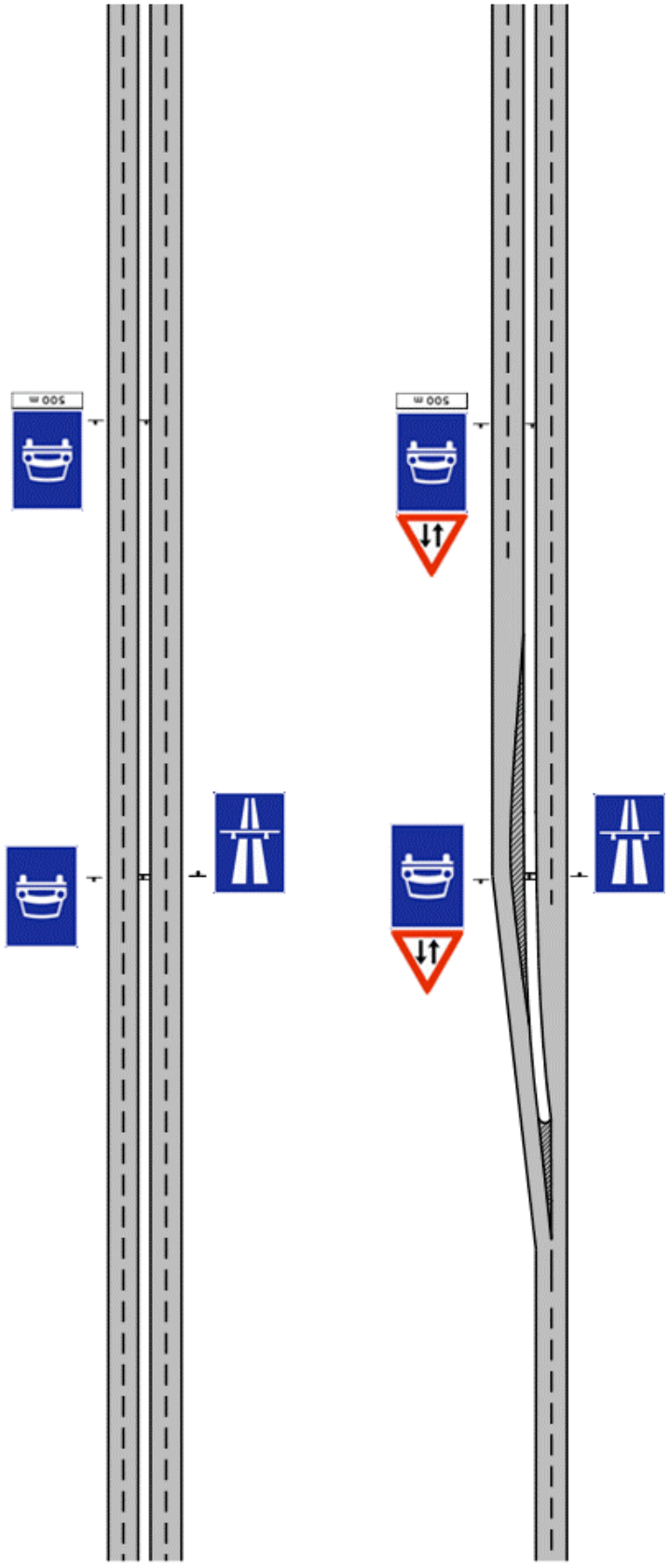

Figur 3-3.5 Skilting av overgang mellom motorveg og motortrafikkveg

505 Slutt på motortrafikkveg

505

Størrelse:
MS 750 x 1000 mm
SS 900 x 1200 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
MS 16 mm
SS 20 mm

Vedtaksmyndighet:
Vegdirektoratet

Anvendelse

Skilt 505 angir at trafikkreglenes bestemmelser om motortrafikkveg slutter å gjelde.

Skilt 505 brukes for å angi slutt på motortrafikkveg når denne går direkte over i alminnelig veg. Slutt på motortrafikkveg skal også forvarsles med skilt 505 og underskilt 802 "Avstand".

Ved direkte overgang fra motortrafikkveg til motorveg settes skilt 502 "Motorveg" opp der motorvegen begynner. Skilt 505 skal ikke settes opp, og forvarsling er ikke nødvendig, se figur 3-3.5.

På rampe eller avkjøringsveg som leder fra motortrafikkveg, skal skilt 505 ikke settes opp, med mindre vegutformingen er slik at trafikantene kan være tvil om hvor motortrafikkvegen slutter.

Underskilt

Skilt 505 kan brukes til forvarsling med underskilt 802 "Avstand".

Plassering

Skilt 505 settes opp på begge sider av vegen eller kjørebanen der motortrafikkvegen slutter. Forvarsling settes opp på begge sider av vegen eller kjørebanen 250–300 m foran avslutningen.

Skilt 505 kan kombineres med forbudsskilt 362 "Fartsgrense" der dette er praktisk. Fartsgrenseskiltet skal da stå øverst.

Eksempler på skilting av slutt på motortrafikkveg er vist i figur 3-3.4 og 3-3.5.

Størrelse

Størrelse MS skal brukes på to- og trefelts motortrafikkveger, og for eventuelle skilt på avkjøringsramper eller avkjøringsveger.

Størrelse SS skal brukes på flerfelts motortrafikkveger.

508.1 for buss

508.2 for buss og drosje

Skiltet angir at kollektivfelt begynner og at trafikkreglenes bestemmelser om kollektivfelt gjelder. Buss med inntil 16 passasjerplasser i tillegg til førerplass kan bare brukes i kollektivfelt ved utøvelse av løyvepliktig persontransport eller med minst 7 passasjerer i tillegg til fører. Skiltet gjelder fram til skilt 510 "Slutt på kollektivfelt" eller til første vegkryss. Skiltet oppheves også av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

508 Kollektivfelt

Anvendelse

Skilt 508 anvendes for å etablere kollektivfelt. Oppsetting av skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- *Kjøring i kollektivfelt (….) er bare tillatt som angitt på offentlig trafikkskilt. Likevel kan elektrisk eller hydrogendrevet motorvogn (nullutslipps motorvogner), motorsykkel, moped, sykkel eller uniformert utrykningskjøretøy nytte slike felt (§ 5 nr. 2).*
- *Det er forbudt å stanse i kollektivfelt (…), unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass (§ 17 nr. 1 g)).*

Kollektivfelt skal i tillegg være oppmerket med skillelinje (oppmerking 1008), tekst "BUSS" og eventuelt "TAXI" (oppmerking 1050), se Hånd-bok N302 Vegoppmerking.

Kollektivveger (dvs. en hel veg eller gate stengt for all annen motortrafikk), eller kollektivfelt på veger hvor annen trafikk bare tillates i motsatt retning, skiltes i stedet med skilt 306.1 "Forbudt for motorvogn" og underskilt 808.313 "Gjelder ikke buss" eller 808.317 "Gjelder ikke buss og taxi".

Skilting av avslutning av kollektivfelt er beskrevet under skilt 510.

Underskilt

Regulering med skilt 508 kan tidsbegrenses med underskilt 806 "Tid". Tidsbegrenset kollektivfelt skal bare brukes unntaksvis.

Dersom skilt 508 settes opp sideplassert (se nedenfor), skal det ha underskilt 808.515 "Gjelder ..... felt".

Plassering

Skilt 508 settes opp der kollektivfeltet begynner, og gjentas etter vegkryss. Om nødvendig kan skilt 508, eller skilt 538 "Kjørefeltinndeling" med miniatyr av skilt 508, benyttes for å gjenta skiltingen mellom vegkryss.

Skilt 508 skal som hovedregel plasseres over det kjørefelt det gjelder for. På gater med fartsgrense 50 km/t eller lavere og sammenhengende bebyggelse, og hvor det av hensyn til estetikk og bymiljø ikke bør plasseres overhengende skilt med tilhørende opphengingsutstyr, kan skilt 508 i stedet plasseres godt synlig på høyre side av kjørebanen. Skiltet skal da ha underskilt som angir hvilket felt det gjelder for (se ovenfor).

Størrelse

Størrelse LS kan brukes for sideplasserte skilt. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt.

509

Skiltet angir at sambruksfelt begynner og at trafikk-reglenes bestemmelser om sambruksfelt gjelder. Feltet kan brukes av drosje og buss, samt av motorvogn som transporterer minst det antall personer som er angitt ved tall på skiltet. Buss med inntil 16 passasjerplasser i tillegg til førerplass, og som ikke brukes i løyvepliktig persontransport, omfattes også av skiltets krav om antall personer.
Skiltet gjelder fram til skilt 511 "Slutt på sambruksfelt" eller til første vegkryss. Skiltet oppheves også av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

509 Sambruksfelt

Anvendelse

Skilt 509 anvendes for å etablere sambruksfelt. Oppsetting av skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- *Kjøring i (….) sambruksfelt er bare tillatt som angitt på offentlig trafikkskilt. Likevel kan elektrisk eller hydrogendrevet motorvogn (nullutslipps motorvogn), motorsykkel, moped, sykkel eller uniformert utrykningskjøretøy nytte slike felt. (§ 5 nr. 2).*
- *Det er forbudt å stanse i (….) sambruksfelt (…), unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass (§ 17 nr. 1 g)).*

Sambruksfelt er et kjørefelt reservert for buss i tjeneste, drosje, og andre motorkjøretøyer som transporterer minst det antall personer som er angitt på skilt 509. I tillegg kan sambruksfeltet brukes av de samme kjøretøyer som etter trafikkreglene kan bruke kollektivfelt.

Antall personer som angis på skilt 509 vil vanligvis være 2 eller 3.

Sambruksfelt skal i tillegg være oppmerket med skillelinje (oppmerk-ing 1008) og oppmerking 1052, se HåndbokN302 Vegoppmerking.
Skilting av avslutning av sambruksfelt er beskrevet under skilt 511.

Underskilt

Regulering med skilt 509 kan tidsbegrenses med underskilt 806 "Tid". Tidsbegrenset sambruksfelt skal bare brukes unntaksvis.

Dersom skilt 509 settes opp sideplassert (se nedenfor), skal det ha underskilt 808.515 "Gjelder ..... felt".

Plassering

Skilt 509 settes opp der sambruksfeltet begynner, og gjentas etter vegkryss. Om nødvendig kan skilt 509, eller skilt 538 "Kjørefeltinndeling" med miniatyr av skilt 509, benyttes for å gjenta skiltingen mellom vegkryss.

Skilt 509 skal som hovedregel plasseres over det kjørefelt det gjelder for. I gater med fartsgrense 50 km/t eller lavere og sammenhengende bebyggelse, og hvor det av hensyn til estetikk og bymiljø ikke bør plasseres overhengende skilt med tilhørende opphengingsutstyr, kan skilt 509 i stedet plasseres godt synlig på høyre side av kjørebanen. Skiltet skal da ha underskilt som angir hvilket felt det gjelder for (se ovenfor).

Størrelse

Størrelse LS kan brukes for sideplasserte skilt. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt.

510.1 Slutt på kollektivfelt for buss

510.2 Slutt på kollektivfelt for buss og drosje

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

510 Slutt på kollektivfelt

Anvendelse

Skilt 510 angir at trafikkreglenes bestemmelser om kollektivfelt slutter å gjelde.

Kollektivfelt oppheves også av vegkryss og av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet (se skiltforskriftens bestemmelser for skilt 508). I slike tilfeller skal skilt 510 ikke settes opp.

Ved direkte overgang fra kollektivfelt til høyresvingefelt eller retardasjonsfelt, skal kollektivfeltet oppheves av skilt 510 eller av skilt 707 "Kjørefeltorienteringstavle", 709 "Portalorienteringstavle"eller 719 "Portalvegviser". Skilt 510 benyttes dersom skilt 707, 709 eller 719 ikke er plassert der kollektivfeltet avsluttes.

Når høyresvingefelt etableres i forlengelsen av kollektivfelt, og kollektivfeltet fortsetter på gjennomgående veg etter krysset, bør svingefeltet ikke reguleres med skilt 402.4 "Påbudt kjøreretning". Svingefeltet angis med oppmerking på kjørebanen og, om nødvendig, med skilt 707 eller 709.

Når kollektivfelt opphører mellom vegkryss slik at all trafikk i kollektivfeltet må foreta feltskifte, er det ikke nødvendig å benytte skilt 510 dersom avslutning av feltet er skiltet med skilt 532 "Kjørefeltet slutter", jf. bestemmelsene for skilt 532 (figur 3-3.15).

Plassering

Skilt 510 kan vanligvis plasseres ved siden av vegen, selv om skilt 508 er plassert over kollektivfeltet. Det er ikke nødvendig med underskilt som angir hvilket felt skiltet gjelder for.

Størrelse

Størrelse LS kan brukes for sideplasserte skilt på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt og for skilt på veger med fartsgrense 70 km/t eller høyere.

511 Slutt på sambruksfelt

511

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skilt 511 angir at trafikkreglenes bestemmelser om sambruksfelt slutter å gjelde.

Sambruksfelt oppheves også av vegkryss og av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet (se skiltforskriftens bestemmelser for skilt 509). I slike tilfeller skal skilt 511 ikke settes opp.

Ved direkte overgang fra sambruksfelt til høyresvingefelt eller retardasjonsfelt, skal sambruksfeltet oppheves av skilt 511 eller av skilt 707 "Kjørefeltorienteringstavle", 709 "Portalorienteringstavle" eller 719 "Portalvegviser". Skilt 511 benyttes dersom skilt 707, 709 eller 719 ikke er plassert der sambruksfeltet avsluttes.

Når sambruksfelt opphører mellom vegkryss slik at all trafikk i sambruksfeltet må foreta feltskifte, er det ikke nødvendig å benytte skilt 511 dersom avslutning av feltet er skiltet med skilt 532 "Kjørefeltet slutter", jf. bestemmelsene for skilt 510 og skilt 532 (figur 3-3.15).

Plassering

Skilt 511 kan vanligvis plasseres ved siden av vegen, selv om skilt 509 er plassert over sambruksfeltet. Det er ikke nødvendig med underskilt som angir hvilket felt skiltet gjelder for.

Størrelse

Størrelse LS kan brukes for sideplasserte skilt på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt og for skilt på veger med fartsgrense 70 km/t eller høyere.

512

Skiltet angir at det er holdeplass for buss på stedet og at trafikkreglenes bestemmelser om holdeplass gjelder. Skiltet kan plasseres på leskur og på rutetavle.

Størrelse:
400 x 260 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm
Skiltet skal vanligvis være tosidig.

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

512 Holdeplass for buss

Anvendelse

Skilt 512 anvendes for å etablere holdeplass for buss. Oppsetting av skiltet iverksetter stanseforbud i henhold til trafikkreglene § 17 nr. 1 bokstav h:

Det er forbudt å stanse på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 m fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- og påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.

Ved felles holdeplass for sporvogn og buss bør også skilt 513 "Holdeplass for sporvogn" settes opp.

På samme stolpe som skilt 512 kan det parallelt med kjøreretningen settes opp skilt med angivelse av selskapets navn og logo, rutetabell m.v.

Holdeplassens navn kan angis på stedsnavnskilt (727) plassert sammen med og under skilt 512. Stedsnavnskiltet skal da ha samme bredde som skilt 512, og utformes for øvrig som vist i figur 3-3.6.

Plassering

Skilt 512 skal stå vinkelrett på kjøreretningen. Frittstående skilt plasseres slik at det står ved bussens inngangsdør når denne er stanset på holdeplassen. Skiltet kan plasseres på leskur dersom dette praktisk og estetisk gir den beste løsningen, og skiltet blir tilstrekkelig synlig med slik plassering.

Skilt 512 kan også plasseres på rutetavle som angir nummer og bestemmelsessted for de bussruter som bruker holdeplassen, dersom slik plassering gjør skiltet tilstrekkelig synlig. Rutetavlen bør også angi navnet på holdeplassen.

Skilt 512 skal være synlig fra begge kjøreretninger, ved tosidig skilt eller ved plassering på begge endevegger av leskur.

For holdeplass i kjørebanen må det ved plasseringen av skilt 512 tas hensyn til stanseforbudet, 20 m til hver side av skiltet. På holdeplasser hvor flere busser stanser samtidig, kan flere skilt plasseres etter hverandre ved bussens inngangsdør når denne er stanset på holdeplassen.

Størrelse

Frittstående skilt skal ha størrelse 400 x 260 mm. Ved plassering på leskur eller rutetavle kan størrelsen tilpasses, men forholdet høyde/bredde skal være uendret.

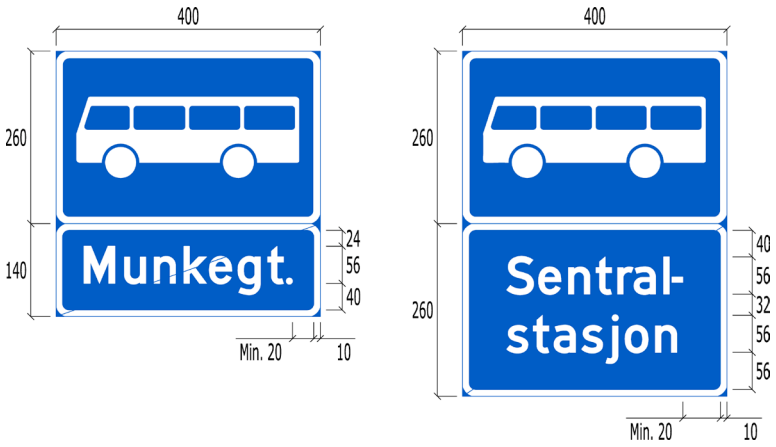

Figur 3-3.6 Utforming av stedsnavnskilt med holdeplassnavn

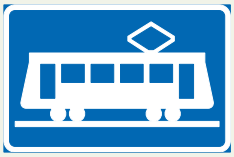

513

Skiltet angir at det er holdeplass for sporvogn på stedet og at trafikkreglenes bestemmelser om holdeplass gjelder. Skiltet kan plasseres på leskur og på rutetavle.

Størrelse:
400 x 260 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm
Skiltet skal vanligvis være tosidig.

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

513 Holdeplass for sporvogn

Anvendelse

Skilt 513 anvendes for å etablere holdeplass for sporvogn. Oppsetting av skiltet iverksetter stanseforbud i henhold til trafikkreglene § 17 nr. 1 bokstav h:

Det er forbudt å stanse på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 m fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- og påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.

Ved felles holdeplass for sporvogn og buss bør også skilt 512 "Holdeplass for buss" settes opp.

På samme stolpe som skilt 513 kan det parallelt med kjøreretningen settes opp skilt med angivelse av selskapets navn og logo, rutetabell m.v.

Holdeplassens navn kan angis på stedsnavnskilt (727) plassert sammen med og under skilt 513. Stedsnavnskiltet skal da ha samme bredde som skilt 513, og utformes for øvrig som vist i figur 3-3.6.

Plassering

Skilt 513 kan plasseres på leskur eller på rutetavle dersom dette praktisk og estetisk gir den beste løsningen, og skiltet blir tilstrekkelig synlig med slik plassering. Skiltet plasseres ellers så langt det passer etter de samme regler som for skilt 512 "Holdeplass for buss".

Størrelse

Frittstående skilt skal ha størrelse 400 x 260 mm. Ved plassering på leskur eller rutetavle kan størrelsen tilpasses, men forholdet høyde/bredde skal være uendret.

514 Holdeplass for drosje

514

Skiltet angir at det er holdeplass for drosje på stedet og at trafikkreglenes bestemmelser om holdeplass gjelder. Skiltet kan plasseres på leskur.

Størrelse:
400 x 260 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Skilt 514 anvendes for å etablere holdeplass for drosjer. Oppsetting av skiltet iverksetter stanseforbud i henhold til trafikkreglene § 17 nr. 1 bokstav h:

Det er forbudt å stanse på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 m fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- og påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.

Holdeplass etablert med skilt 514 kan bare anvendes til oppstillingsplass for drosjer med drosjeløyve, utstyrt med taklykt i henhold til kjøretøyforskriften. Andre kjøretøyer, for eksempel turbiler eller turbusser, kan bare bruke holdeplassen til av- og påstigning.

På samme stolpe som skilt 514 kan det parallelt med kjøreretningen settes opp oppslag med angivelse av navn, logo, telefonnummer og prisinformasjon for drosjeselskap.

Plassering

Skilt 514 bør settes opp der første drosje skal stanse eller vente. Skiltet skal være tosidig, og stå vinkelrett på kjøreretningen.

For holdeplass i kjørebanen må det ved plasseringen av skiltet tas hensyn til utstrekningen av stanseforbudet, 20 m til hver side av skiltet. Dersom holdeplassens utstrekning fra skiltet skal være over 20 m, kan nytt skilt 514 plasseres i avstand inntil 40 m fra det første skiltet.

Utstrekningen av holdeplass i kjørebanen kan angis med stiplet oppmerking og teksten "Taxi" (oppmerking 1050), Håndbok N302 Vegoppmerking.

Skilt 514 kan plasseres på leskur dersom slik plassering gjør skiltet tilstrekkelig godt synlig og ellers passer med nødvendig utstrekning av stanseforbud.

For å tillate parkering nærmere enn angitt i trafikkreglene § 17 nr. 1 h), benyttes skilt 552 ”Parkering” med underskilt 828.

Størrelse

Frittstående skilt skal ha størrelse 400 x 260 mm. Ved plassering på leskur kan størrelsen tilpasses leskurets utforming, men forholdet høyde/bredde skal være uendret.

516 Gangfelt

Anvendelse

Skilt 516 anvendes for å etablere gangfelt. Gangfelt etableres også av oppmerking 1024 "Gangfelt".

Kriterier for etablering av gangfelt er gitt i Håndbok V127 Gangfelt-kriterier.

Skilt 516 og/eller oppmerking 1024 iverksetter følgende trafikkregler:

- *Ved gangfelt hvor trafikken ikke reguleres av politi eller ved trafikklyssignal, har kjørende vikeplikt for gående som befinner seg i gang feltet eller er på veg ut i det (§ 9 nr. 2).*
- *Kjørende skal unngå stans på gangfelt (§ 9 nr. 4).*
- *Kjørende som nærmer seg gangfelt, må ikke kjøre forbi kjøretøy eller sporvogn som hindrer noen del av sikten til gangfeltet (§ 12 nr. 6).*
- *Det er forbudt å stanse på gangfelt (.....) eller nærmere enn 5 meter foran slikt sted (§ 17 nr. 1 d)).*
- *Sykling (.....) i gangfelt er tillatt når gangtrafikken er liten og syklingen ikke medfører fare eller er til hinder for gående. Slik sykling må ved passering av gående skje i god avstand og i tilnærmet gangfart (§ 18 nr. 3).*
- *Gående skal krysse kjørebanen i gangfelt når det finnes i nærheten (§ 19 nr. 2).*

Gangfelt skal være angitt med oppmerking 1024. Nærmere bestemmelser om oppmerking av gangfelt er gitt i Håndbok N302 Vegoppmerking.

Gangfelt skal også som hovedregel være angitt med skilt 516 "Gangfelt".

I sentrale bygater med mange gangfelt kan skilt 516 sløyfes for gangfelt i kryss. Det samme gjelder gangfelt over sideveg i andre kryss hvor farten inn mot gangfeltet er lav, spesielt hvis plasseringen av gangfeltskilt kommer i konflikt med vikepliktskilt.

Vanlige gangfelt kan forvarsles med skilt 140 "Avstand til gangfelt" – se bestemmelsene for skilt 140 (Del 2).

516.V

516.H

Skiltet angir kryssingssted for gående hvor trafikkreglenes bestemmelser om gangfelt gjelder.

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Opphøyde gangfelt forvarsles med skilt 109 "Fartshump" – se bestemmelsene for dette skiltet (Del 2).

Signalregulerte gangfelt skal også angis med oppmerking 1024, men skal ikke skiltes med skilt 516 eller skilt 140. Eventuell forvarsling skal gjøres med skilt 132 "Trafikklyssignal" – se bestemmelsene for dette skiltet (Del 2).

Plassering

Retningslinjer for plassering av gangfelt er gitt i Håndbok N100 Veg- og gateutforming og Håndbok V127 Gangfeltkriterier.

Skilt 516 skal settes opp på begge sider av kjørebanen, og plasseres slik at det står umiddelbart foran gangfeltet sett i kjøreretningen.

Tosidig plassering kan erstattes av ett skilt på refuge eller delende trafikkøy dersom det er bare ett kjørefelt på hver side av øya. Dette kan særlig være en egnet plassering for gangfelt over deleøy i små rundkjøringer, hvor sideplassert skilt vil komme i konflikt med vikepliktskilt.

På små refuger kan skilt 516 settes på samme stolpe som øymarkeringen (skilt 404/906). For øvrig skal skilt 516 ikke settes opp sammen med andre skilt.

Skilt 516 skal være tosidig, og skiltsymbolet skal orienteres slik at den avbildede fotgjenger "går" mot gangfeltet eller den delen av gangfeltet som skal krysses.

Størrelse

Størrelse LS kan anvendes i tettbygd strøk når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere. Dersom kjørebanen er bredere enn 7 meter, bør størrelse MS benyttes. Størrelse MS skal anvendes utenfor tettbygd strøk og når fartsgrensen er 60 km/t. For gangfelt foran rundkjøring og over sideveg med lavt fartsnivå inn mot kryss, kan størrelse LS anvendes selv om fartsgrensen er 60 km/t.

518 Gangveg

Anvendelse

Skilt 518 anvendes for å etablere gangveg i henhold til trafikkreglenes definisjon av slik veg, jf. § 1 nr. 1 f):

Gangveg: Veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for gående. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte.

Oppsetting av skilt 518 iverksetter følgende trafikkregler:

- *Det er forbudt å kjøre på gangveg (§ 4 nr. 1).*
- *Kjørende som vil inn på eller krysse veg fra gangveg, har vikeplikt for trafikant på vegen (§ 7 nr. 4).*
- *Det er forbudt å stanse helt eller delvis på gangveg (§ 17 nr. 1 c)).*

Skilt 518 anvendes bare når sykkeltrafikken har et tilsvarende parallelt tilbud, eller når vegen ikke er framkommelig for sykling. I motsatt fall brukes skilt 522 "Gang- og sykkelveg".

Skilt 518 kan brukes for veg, bru eller tunnel der trafikkreglenes bestemmelser om gangveg skal gjelde. Skiltet anvendes der det er nødvendig å vise gående hvor de skal, kan eller bør ferdes, eller der det er nødvendig med regulering for å hindre kjøring eller parkering på gangvegen.

Underskilt

Skilt 518 kan ha underskilt 808.519 "Kjøring til eiendommene tillatt" dersom gangvegen er eneste adkomst til noen få boligeiendommer eller til annen virksomhet som ikke har større behov for kjøring enn boligeiendom. Antall eiendommer som kan tilknyttes gangveg på denne måten må vurderes ut fra forholdene på stedet – antall gående og kjørende, siktforhold og vegutforming. Normalt vil reguleringen kunne anvendes for trafikk tilsvarende inntil 10 boenheter.

518

Skiltet angir veg som er anlagt for gående. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av slik veg gjelder.

Størrelse:
400 x 400 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Ved større antall boenheter eller kjørebehov vil vegen ha funksjon som adkomstveg, og eventuell begrensning av kjøringen må skje med skilt 306.1 "Forbudt for motorvogn" med underskilt som angir nødvendige unntak.

Plassering

Skilt 518 settes opp der gangvegen begynner, og bør gjentas etter vegkryss. Skiltet kan også gjentas der det er nødvendig for å vise det videre forløp av gangvegen, eller for å hindre kjøring eller parkering på gangvegen.

Skiltet plasseres normalt slik at gangtrafikken har skiltet på sin høyre side, men kan også plasseres på venstre side dersom dette er nødvendig av plasshensyn eller gir en bedre angivelse av hvor skiltet gjelder.

520 Sykkelveg

Anvendelse

Skilt 520 anvendes for å etablere sykkelveg i henhold til trafikkreglenes definisjon av slik veg, jf. § 1 nr. 1 f):

Sykkelveg: Veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for syklende. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte.

Oppsetting av skilt 520 iverksetter følgende trafikkregler:

- *Andre kjørende enn syklende må ikke bruke sykkelveg (§ 4 nr. 1).*
- *Kjørende som vil inn på eller krysse veg fra sykkelveg, har vikeplikt for trafikant på vegen (§ 7 nr. 4).*
- *Det er forbudt å stanse helt eller delvis på sykkelveg (§ 17 nr. 1 c)).*

Skilt 520 anvendes bare når sykkelvegen har fortau, eller når gangtrafikken har et tilsvarende parallelt tilbud. I motsatt fall brukes skilt 522 "Gang- og sykkelveg".

Underskilt

Skilt 520 kan ha underskilt 808.519 "Kjøring til eiendommene tillatt" dersom sykkelvegen er eneste adkomst til noen få boligeiendommer eller til annen virksomhet som ikke har større behov for kjøring enn boligeiendom. Antall eiendommer som kan tilknyttes sykkelveg på denne måten må vurderes ut fra forholdene på stedet – antall syklende og andre kjørende, siktforhold og vegutforming. Normalt vil reguleringen kunne anvendes for trafikk tilsvarende inntil 10 boenheter.

Ved større antall boenheter eller kjørebehov vil vegen ha funksjon som adkomstveg, og eventuell begrensning av kjøringen må skje med skilt 306.1 "Forbudt for motorvogn" med underskilt som angir nødvendige unntak.

520

Skiltet angir veg som er anlagt for syklende. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av slik veg gjelder.

Størrelse:
400 x 400 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Plassering

Skilt 520 settes opp der sykkelvegen begynner, og skal gjentas etter vegkryss. Skiltet kan også gjentas der det er nødvendig for å vise det videre forløp av sykkelvegen, eller for å hindre annen kjøring eller parkering på sykkelvegen.

Skiltet plasseres normalt slik at sykkeltrafikken har skiltet på sin høyre side, men kan også plasseres på venstre side dersom dette er nødvendig av plasshensyn eller gir en bedre angivelse av hvor skiltet gjelder.

521 Sykkelfelt

Anvendelse

Skilt 521 skal anvendes for å etablere sykkelfelt i henhold til trafikkreglenes definisjon av slikt felt, jf. § 1 nr. 1 g):

Sykkelfelt: Kjørefelt som ved offentlig trafikkskilt og oppmerking er bestemt for syklende.

Oppsetting av skilt 521 iverksetter følgende trafikkregler:

- *Andre kjørende enn syklende må ikke bruke sykkelfelt. Syklende må bare bruke sykkelfelt på høyre side av vegen (§ 4 nr. 1).*

- *Det er forbudt å stanse i sykkelfelt, unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass (§ 17 nr. 1 g)).*

Sykkelfelt er et kjørefelt, og skal skilles fra andre kjørefelt med oppmerking på kjørebanen. Nærmere bestemmelser og retningslinjer for slik oppmerking er gitt i Håndbok N302 Vegoppmerking.

Plassering

Skilt 521 skal settes opp der sykkelfeltet begynner, og skal gjentas etter vegkryss. Skiltet kan også gjentas andre steder der det er nødvendig for å hindre stans eller parkering i sykkelfeltet.

Skiltet skal plasseres over sykkelfeltet eller på høyre side umiddelbart inntil feltet. På smale fortau hvor skilt inntil sykkelfeltet vil hindre snørydding og annet vedlikeholdsarbeid, kan skilt 521 plasseres på fortauets ytterkant (ved husvegg eller eiendomsgrense).

521.1

521.2 Skiltet angir at kjørebanen har eget kjørefelt for syklende. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av sykkelfelt gjelder.

Størrelse:
400 x 400 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

522

Skiltet angir veg som er anlagt for gående og syklende. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av slik veg gjelder.

Størrelse:
400 x 400 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

522 Gang- og sykkelveg

Anvendelse

Skilt 522 anvendes for å etablere gang- og sykkelveg i henhold til trafikkreglenes definisjon av slik veg, jf. § 1 nr. 1 f):

Gangveg og sykkelveg: Veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for gående, syklende eller kombinert gang- og sykkeltrafikk. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte.

Oppsetting av skilt 522 iverksetter følgende trafikkregler:

- *Det er forbudt å kjøre på gang- og sykkelveg (§ 4 nr. 1).*
- *Kjørende som vil inn på eller krysse veg fra gang- og sykkelveg, har vikeplikt for trafikant på vegen (§ 7 nr. 4).*
- *Det er forbudt å stanse helt eller delvis på gang- og sykkelveg (§ 17 nr. 1 c)).*

Skilt 522 skal brukes for veg, bru eller tunnel der trafikkreglenes bestemmelser om gang- og sykkelveg skal gjelde.

Underskilt

Skilt 522 kan ha underskilt 808.519 "Kjøring til eiendommene tillatt" dersom gang- og sykkelvegen er eneste adkomst til noen få boligeiendommer eller til annen virksomhet som ikke har større behov for kjøring enn boligeiendom. Antall eiendommer som kan tilknyttes gang- og sykkelveg på denne måten må vurderes ut fra forholdene på stedet - antall gående og kjørende, siktforhold og vegutforming. Normalt vil reguleringen kunne anvendes for trafikk tilsvarende inntil 10 boenheter.

Ved større antall boenheter eller kjørebehov vil vegen ha funksjon som adkomstveg, og eventuell begrensning av kjøringen må skje med skilt 306.1 "Forbudt for motorvogn" med underskilt som angir nødvendige unntak.

Plassering

Skilt 522 settes opp der gang- og sykkelvegen begynner, og skal gjentas etter vegkryss. Skiltet kan også gjentas der det er nødvendig for å vise det videre forløp av gang- og sykkelvegen, eller for å hindre annen kjøring eller parkering på gang- og sykkelvegen.

Skilt 522 plasseres normalt slik at gang- og sykkeltrafikken har skiltet på sin høyre side, men kan også plasseres på venstre side dersom dette er nødvendig av plasshensyn eller gir en bedre angivelse av hvor skiltet gjelder.

524

Skiltet angir sted hvor trafikkreglenes bestemmelser om møteplass gjelder.

Størrelse:
500 x 500 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
12 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

524 Møteplass

Anvendelse

Skilt 524 anvendes for å anvise møteplass på enfeltsveger. Oppsetting av skiltet iverksetter parkeringsforbud etter trafikkreglene § 17 nr. 2 b):

Det er forbudt å parkere på møteplass i vegens hele bredde så langt kjørebanen er utvidet.

Plassering

Skilt 524 skal være tosidig og skal plasseres på den side av vegen hvor møteplassen ligger. Skiltet kan i tillegg settes opp på motsatt side, dersom siktforholdene fram til møteplassen ikke er tilstrekkelig.

526 Envegskjøring

Anvendelse

Skilt 526 anvendes for å etablere envegskjøring. Oppsatt skilt innebærer at kjøring bare er tillatt i den retning skiltet viser fram til første vegkryss. I dette skal skilt 302 "Innkjøring forbudt" settes opp for motsatt kjøreretning.

Skilt 526.1 har loddrett pil som peker oppover og plasseres vinkelrett på kjøreretningen. Skilt 526.2 har vannrett pil som peker i den tillatte kjøreretning og plasseres parallelt med kjøreretningen. Begge skilt gir samme informasjon og kan brukes om hverandre.

Ved valg mellom skiltene 526.1 og 526.2 skal følgende tas i betraktning: I et vegkryss vil det alltid være flere trafikkstrømmer som må kunne se skiltet. Ved en systematisk gjennomgang av disse trafikkstrømmer, samt en vurdering av hvilken plassering – vinkelrett på eller parallelt med kjøreretningen – som vil passe best for disse, fås det en oversikt over hvilket skilt som gir optimal effekt. Dette er vist med et eksempel i figur 3-3.7.

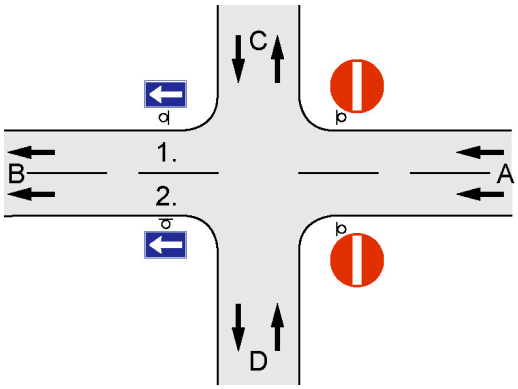

Figur 3-3.7 Eksempel på anvendelse av skilt 526

For trafikkstrøm A-B i figur 3-3.7 vil et skilt ved 1 vinkelrett på kjøreretningen være best synlig. For trafikkstrøm D-B vil et skilt ved 1 enten vinkelrett på eller parallelt med kjøreretningen være godt synlig. For trafikkstrøm C-B er et skilt ved 2 parallelt med kjøreretningen best. Oppsummerer man så dette, kan det vise seg at skilt 526.1 er best ved 1 og skilt 526.2 best ved 2.

526.1

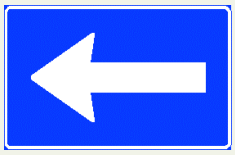

526.2

Skiltet angir at kjøring bare er tillatt i pilens retning fram til første vegkryss.

Størrelse:
600 x 400 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
10 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Det kan være nødvendig å supplere envegsskiltingen med påbudsskilt på kryssende eller tilstøtende gater for å unngå feilkjøringer – se bestemmelsene for skilt 402 "Påbudt kjøreretning".

Sykling kan på visse vilkår tillates mot kjøreretningen i envegsregulerte gater, se nedenfor. Ingen andre kjøretøytyper kan unntas fra envegsregulering med skilt 526.

Unntak for sykling mot kjøreretningen

Kjøring med sykkel mot kjøreretningen i envegsregulerte gater kan tillates dersom etterfølgende kriterier er oppfylt.

Krav til fartsgrense/fartsnivå

Det skal enten være skiltet hastighet 30 km/t eller målinger som viser at 85 % av kjøretøyene har hastighet 35 km/t eller lavere.

Trafikkmengde og sammensetning

Trafikkmengden skal ikke overstige disse grenseverdier:

Med sykkelfelt i begge retninger	ÅDT< 7000 kjøretøyer
Uten oppmerket sykkelfelt	ÅDT< 2000 kjøretøyer

Andelen tungtrafikk på strekningen bør ikke overstige 10 %.

Krav til gatebredde

Sykkelfelt bør utformes som beskrevet i Håndbok V122 Sykkelhåndboka og ha bredde på 1,5 m (minimum 1,3 m). Gjenstående kjørefelt må være minst 3,0 m bredt, og minst 3,5 m bredt dersom andelen buss- eller tungtransport overstiger 10 %.

Ved regulering uten sykkelfelt bør kjørebanen ha bredde på 4 m. Kjørebanebredder på 3,5 m kan aksepteres der store kjøretøyer bare forekommer sporadisk.

Parkering og varelevering

Areal til parkering eller varelevering ved siden av sykkelfelt skal utformes som beskrevet i Håndbok V122 Sykkelhåndboka og krever 2,0 m (minimum 1,8 m) bredde samt buffersone 1,0 m (minimum 0,5 m) utover kjørefelt og sykkelfelt.

Hvor det ikke er oppmerket sykkelfelt, krever parkering på en side 2,0 m ekstra kjørebanebredde. Parkering skal unngås dersom det ikke er tilstrekkelig kjørebanebredde. Varelevering må da henvises til tider på døgnet med beskjeden sykkeltrafikk.

Siktforhold på strekningen

Langs gata stilles det krav til fri sikt lik 1,5 ganger stoppsikt for motorisert trafikk.

Kryss

Sikt, vikepliktsforhold og konfliktpunkter må vurderes nøye i kryss. Det er viktig at de som sykler mot kjøreretningen, ikke kommer i konflikt med bilister som enten ikke er oppmerksomme eller bilister som "kutter svingen" når de svinger inn på den envegsregulerte strekningen. Dette kan tilrettelegges ved bl.a. oppmerking, belegningsstein, trafikkøy eller kantstein.

Figur 3-3.8 Unntak for kjøring med sykkel mot envegsregulering

Underskilt

Skilt 526 skal ha underskilt 807.6U "Sykkel unntatt" dersom sykling mot envegsreguleringen skal tillates, se ovenfor og figur 3-3.8. Samme

underskilt skal da settes opp sammen med skilt 302 "Innkjøring forbudt". Unntak med samme underskilt må også vurderes for eventuelle skilt 402 "Påbudt kjøreretning" eller 330 "Svingeforbud" som er satt opp av hensyn til envegsreguleringen.

Skilt 526 skal ikke ha andre underskilt.

Plassering

Skilt 526 settes opp der den envegskjørte strekningen skal begynne, og plasseres slik at det er best mulig synlig for trafikk som skal fortsette i eller svinge i den tillatte kjøreretningen, se avsnittet om anvendelse og figur 3-3.7. Det kan være nødvendig å sette opp skilt på begge sider av kjørebanen.

Skiltet kan gjentas på den envegsregulerte strekningen i den grad dette er nødvendig for å tydeliggjøre kjøreretningen for alle kjørende.

Dersom envegsreguleringen skal fortsette etter vegkryss, må skilt 526 settes opp på ny.

Skilt 526.1 skal stå vinkelrett på kjøreretningen, og skilt 526.2 skal stå parallelt med kjøreretningen.

527 Blindveg

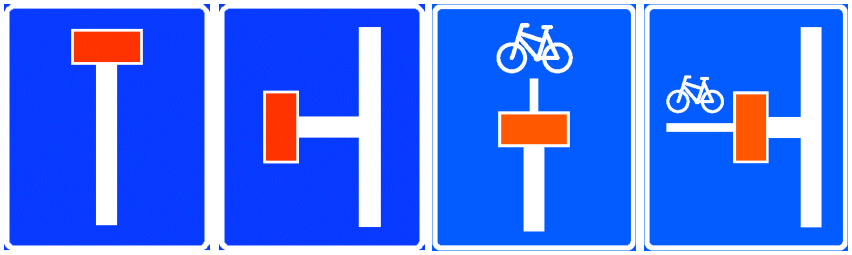

527.1 527.2 527.3 527.4

Anvendelse

Skilt 527 kan anvendes for å informere om at en veg er blindveg. Skiltet skal bare brukes når det ikke er åpenbart for trafikantene at vegen er en blindveg og vegnettet er slik at det er nærliggende å forsøke å bruke vegen til gjennomkjøring.

Skilt 527.1 anvendes for å vise at en veg er fysisk stengt for gjennomkjøring.

Skilt 527.2 anvendes foran vegkryss der sideveg til venstre eller til høyre er blindveg, og skilt 527.1 er vanskelig å se fra den veg blindvegen tar av.

Skiltene 527.1 og 527.2 skal ikke brukes for å angi "blindveger" som ikke er fysisk stengt, men hvor gjennomkjøring hindres av trafikkregulerende skilting som ikke er synlig fra innkjøringen i vegen. I stedet anvendes da skilt 306.1 "Forbudt for motorvogn" med underskilt 808 "Tekst", f.eks. 808.301 "Gjelder gjennomkjøring".

Skilt 527.3 og 527.4 anvendes i stedet for 527.1 og 527.2 dersom syklende kan kjøre gjennom til annen veg, f.eks. dersom sykkelveg eller gang- og sykkelveg fortsetter i forlengelsen av blindvegen. Er videreføringen av vegen bare farbar for gående, kan skiltene anvendes med symbol for gående.

527.1 Skiltet viser at vegen er fysisk stengt.

527.2 Skiltet viser at kryssende veg er fysisk stengt. Skiltets utforming tilpasses forholdene på stedet.

527.3 Skiltet viser at vegen er stengt for biltrafikk, men åpen for gående og syklende.

527.4 Skiltet viser at kryssende veg er stengt for biltrafikk, men åpen for gående og syklende. Skiltets utforming tilpasses forholdene på stedet.

Sykkelsymbolet på skiltene 527.3 og 527.4 kan erstattes av symbol for gående dersom vegen videre bare er beregnet for gående.

Størrelse:
500 x 600 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde: 12 mm

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Plassering

Skiltene 527.1 og 527.3 plasseres på vegens høyre side der den tar av fra det øvrige vegnett. Skiltene 527.2 og 527.4 settes opp umiddelbart foran krysset der blindvegen tar av.

Utforming

Skilt 527.1 og 527.3 har fast utforming (skiltmønster).

Skiltene 527.2 og 527.4 har fast utforming (skiltmønster) som kan speilvendes, for blindveg som tar av i tilnærmet rettvinklet kryss. Symbolet kan tilpasses kryssform eller kryssplassering dersom dette er nødvendig for å forstå skiltet riktig.

Dersom skilt 527.3 eller 527.4, skal vise symbol for gående i stedet for sykkelsymbol, brukes samme symbol som på skilt 518 ”Gangveg”.

528 Valgfritt kjørefelt

Anvendelse

Skilt 528 anvendes for å markere øyspiss der kjørefelt som fører i samme retning, skilles ved hjelp av refuge, trafikkdeler e.l.

Skiltet skal ikke anvendes mellom kjørebaner som grener ut fra hverandre.

Plassering

Skilt 528 bør brukes i kombinasjon med skilt 906VH "Hindermarkering", og plasseres over dette. Høyden fra kjørebanen til underkant av skilt 528 skal ikke være mindre enn 1,2 m.

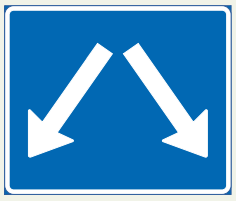

528

Størrelse:
500 x 500 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
12 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

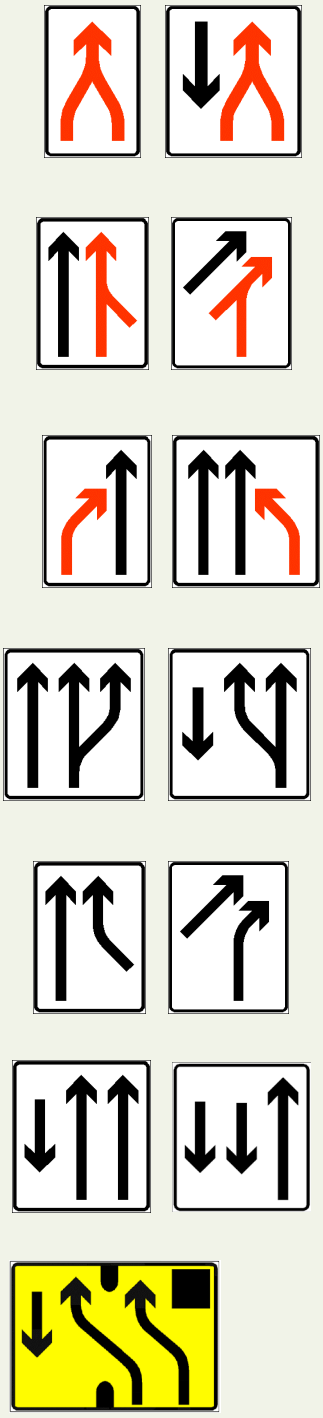

Skiltene 530 – 539 har utforming som er tilpasset kjørefeltenes antall og retning på stedet. Når skiltene nyttes til midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid, kan de ha gul bunnfarge.

Skiltene 530 – 539 Fellesbestemmelser

530-gruppen består av følgende skilt som på ulike måter regulerer eller informerer om bruken av kjørefelt:

530 Sammenfletting
531 Felt for fartsøkning
532 Kjørefelt slutter
534 Kjørefelt begynner
536 Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt
538 Kjørefeltinndeling
539 Endret kjøremønster

De ulike skiltvariantene i 530-gruppen nummereres etter følgende system:

Skiltnummeret suppleres med to siffer (for skiltene 530 og 538 som første og andre siffer etter desimalpunktum, for skiltene 531, 532, 534 og 536 som andre og tredje siffer etter desimalpunktum), hvor
- første siffer angir antall motgående felt
- andre siffer angir antall gjennomgående felt i kjøreretningen

For skiltene 532 og 534 betyr H/V som første tegn etter desimalpunktum at kjørefeltavslutning/-start er på høyre/venstre side av gjennomgående felt.

Skiltene har hvit bunnfarge og sort bord for permanente skilt, og gulgrønn fluorescerende bunnfarge og sort bord for midlertidige skilt i forbindelse med vegarbeid. Skiltsymbolene varierer etter kjørefeltenes antall og bruk, og settes sammen av følgende standardiserte pilsymboler - se figur 3-3.9:

10. Gjennomgående kjørefelt i kjøreretningen
11. Kjørefelt for motgående trafikk
12. Sammenfletting
13. Fartsøkningsfelt, hovedveg
14. Fartsøkningsfelt, sideveg
15. Kjørefeltslutt, høyre
16. Kjørefeltslutt, venstre
17. Påkjøring i eget felt, hovedveg
18. Påkjøring i eget felt, sideveg
19. Gjennomgående felt på hovedveg

20. Motgående felt på hovedveg
21. Kjørefelt begynner, venstre
22. Kjørefelt begynner, høyre

Standardsymbolene for sammenfletting, fartsøkningsfelt og kjørefelt-slutt (symbol 12-16) har rød farge. De andre pilsymbolene er sorte.

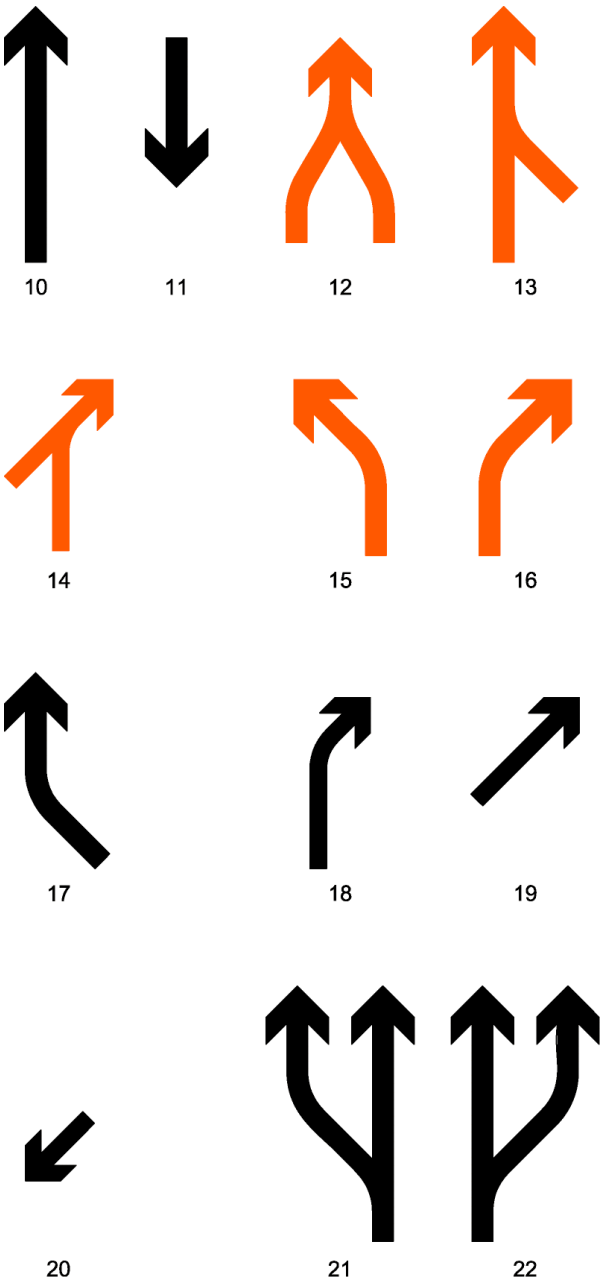

Figur 3-3.9 Standardsymboler for skiltene 530-538

Symbolene kombineres etter følgende regler:

a) Alle kjørefelt i kjøreretningen skal vises
b) Når motgående trafikk benytter samme kjørebane (ingen form for fysisk skille), skal alle motgående kjørefelt også vises.

Det er laget skiltmønstre for de mest vanlige skiltutformingene - se under hvert enkelt skilt. En del av de vanligste symbolkombinasjonene er vist i figur 3-3.10.

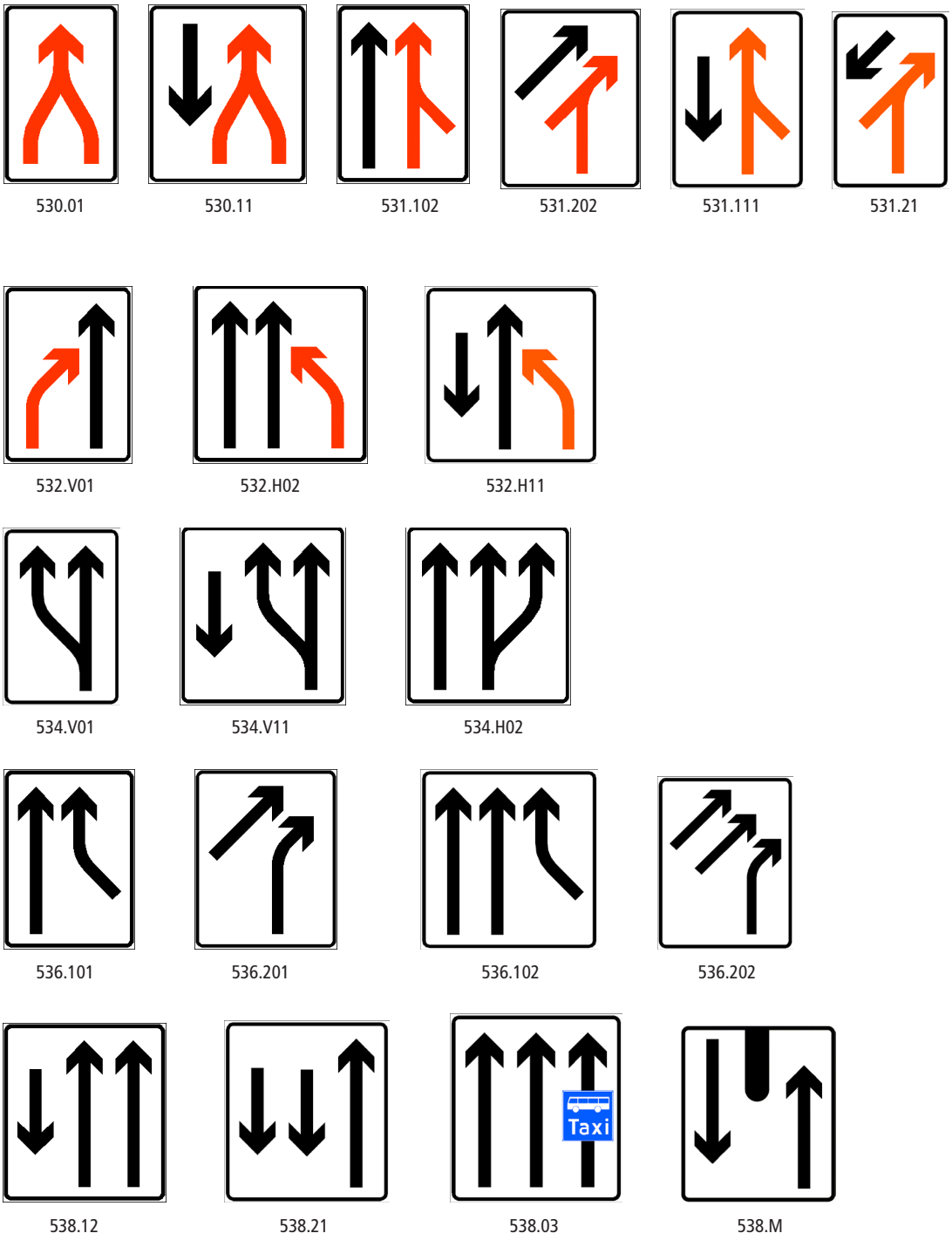

Figur 3-3.10 Eksempler på symbolkombinasjoner for skiltene 530-538

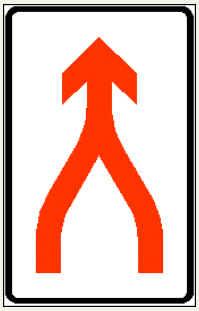

530.01

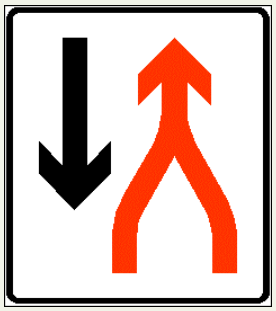

530.11

Skiltet angir at kjørefelt føres sammen til ett med gjensidig tilpassing i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser (fletting).

Størrelse:
530.01:

MS	800 x 1260 mm
SS	1000 x 1500 mm
530.11	1200 x 1260 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:

MS	25 mm
SS	30 mm

Vedtaksmyndighet:

Rv	Regionvegkontoret
Fv	Regionvegkontoret
Kv	Kommunen
Pv	Regionvegkontoret

530 Sammenfletting

Anvendelse

Skilt 530 anvendes for å varsle om at to vanlige kjørefelt føres sammen til ett, og at det skal flettes etter trafikkreglenes bestemmelser. Det innebærer at når antallet vanlige kjørefelt i samme retning reduseres, skal farten:

"… gjensidig tilpasses slik at de kjørende vekselvis kan fortsette uten unødig hinder eller forstyrrelse" (trafikkreglene § 8 nr. 1).

Skilt 530 skal brukes når kjørefelt avsluttes på veg med to vanlige kjørefelt i samme kjøreretning. På veg med tre eller flere kjørefelt i samme retning skal avslutning av kjørefelt varsles med skilt 532 "Kjørefelt slutter" i stedet for skilt 530.

Forbikjøringsfelt regnes som vanlig kjørefelt. Ved avslutning av kollektivfelt og sambruksfelt skal skilt 532 "Kjørefelt slutter" benyttes i stedet for skilt 530. (Se også skilt 534 "Kjørefelt begynner".) Ved innføring av kollektivfelt og sambruksfelt i ett av feltene, skal ikke skilt 530 benyttes.

Skilt 530.11 benyttes når det er motgående trafikk på samme kjørebane. Ellers benyttes skilt 530.01.

Piler som angir feltskifte (oppmerking 1034) skal ikke merkes foran eller på flettestrekninger. Kjørefeltlinje (oppmerking 1000) skal avsluttes ved flettestrekningens begynnelse. Nærmere bestemmelser er gitt i N302 Vegoppmerking.

Skilting av forbikjøringsfelt og overgang mellom firefelts og tofelts veg er vist i figur 3-3.11, 3-3.12 og 3-3.13 (se også skilt 534 "Kjørefelt begynner" og 538 "Kjørefeltinndeling").

Skilt 530 skal ikke anvendes etter bomstasjoner med flere felt.

Underskilt

På motorveger skal flettestrekningen forvarsles i en avstand på 200-300 m med skilt 530 og underskilt 802 "Avstand". Forvarsling bør også oppsettes på andre veger med høyt fartsnivå eller stor trafikk.

Plassering

Skilt 530 plasseres der sammenfletting skal begynne. Flettestrekningen bør ha full kjørebanebredde over en strekning på 150 m ved fartsgrense 80 km/t og 200 m ved slutt på motorveg.

På veger med lavere fartsnivå bør flettestrekningen ikke være kortere enn ca 100 m. For flettestrekninger som er anlagt umiddelbart etter signalregulert vegkryss eller rundkjøring kan lengden reduseres, men ikke under 50 m.

Skilt 530 bør settes opp på begge sider av vegen, også som forvarsel.

Størrelse og utforming

Skiltene 530.01 og 530.11 utformes etter skiltmønster. Andre symbolkombinasjoner skal ikke brukes. Skiltene har hvit bunn og sort bord. Flettesymbolet er rødt, pil for motgående trafikk er sort.

Størrelse SS for skilt 530.01 skal brukes på motorveger og andre flerfeltsveger med fartsgrense 80 km/t eller høyere.

Ved midlertidig bruk i forbindelse med vegarbeid skal skilt 530 ha gul-grønn fluorescerende bunnfarge, se Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

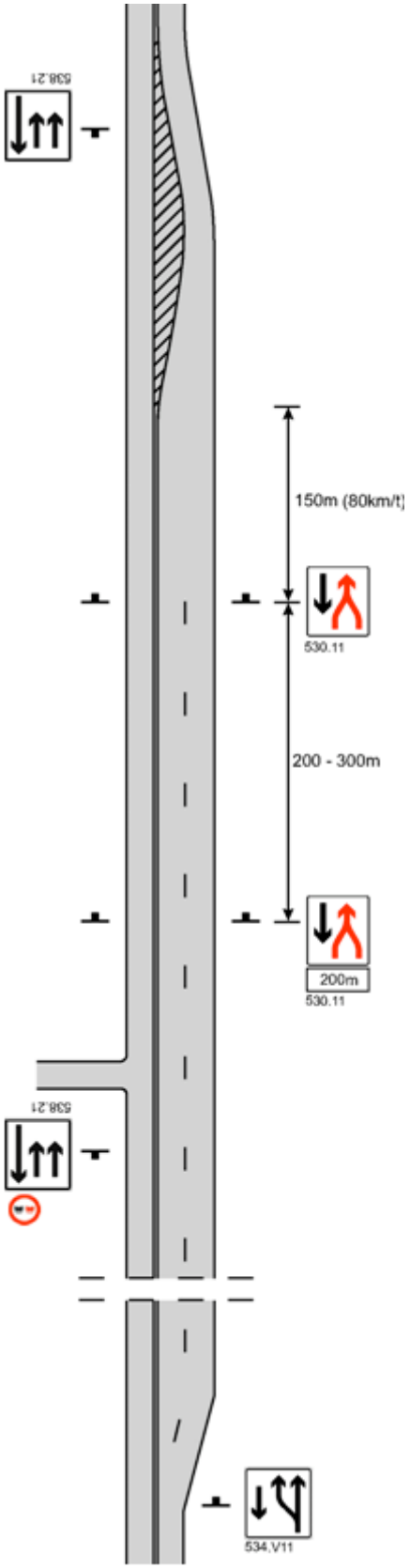

Figur 3-3.11 Skilting av forbikjøringsfelt

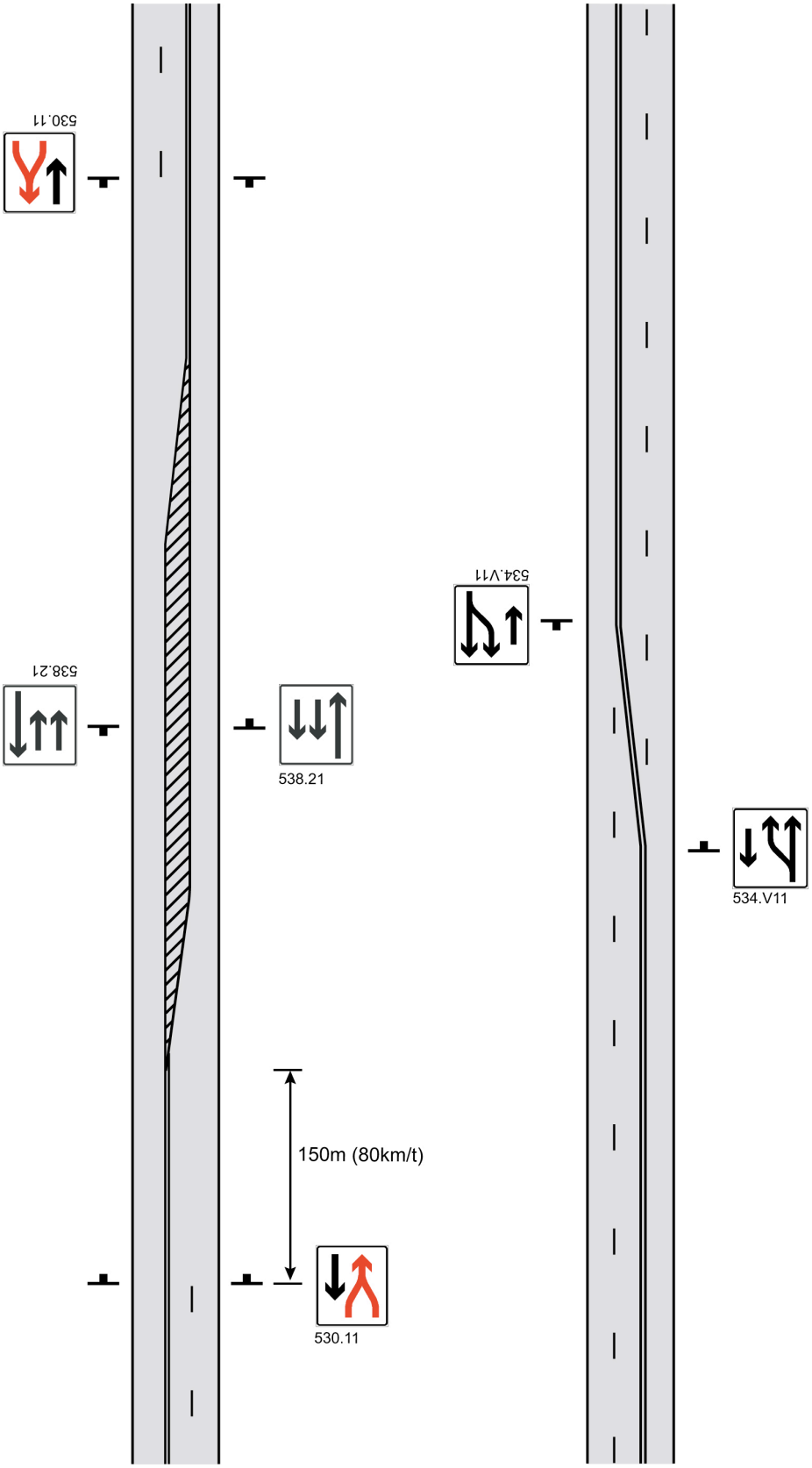

Figur 3-3.12 Skilting av forbikjøringsfelt i motsatte retninger

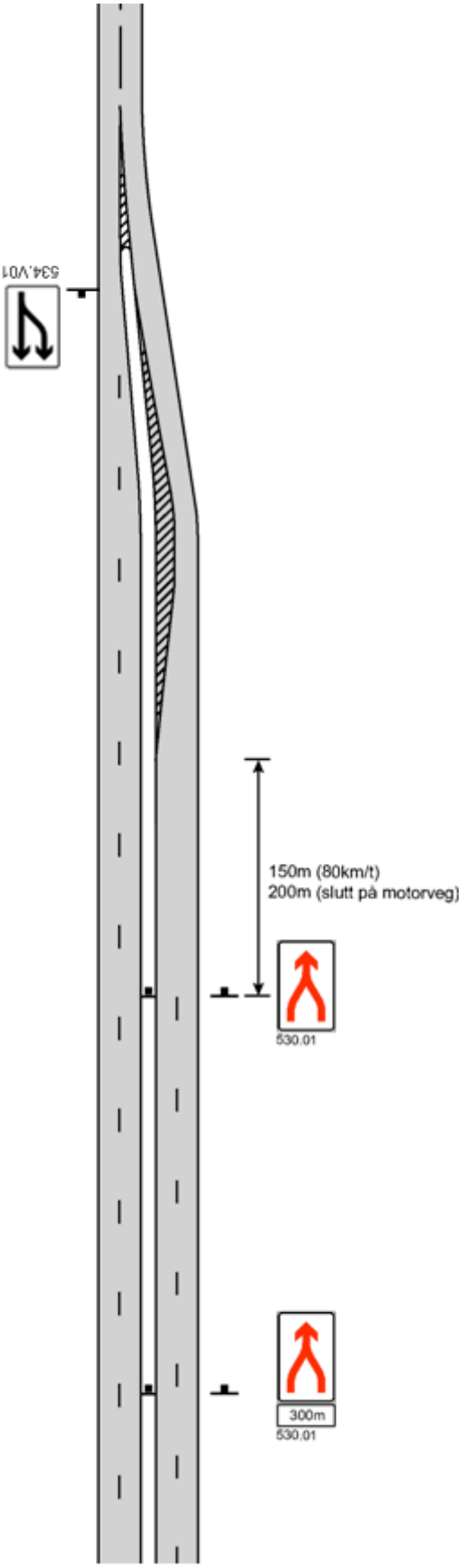

Figur 3-3.13 Skilting av overgang mellom firefelts og tofelts veg
(V ≥ 80 km/t)

531 Felt for fartsøkning

Anvendelse

Skilt 531 anvendes der en veg føres inn på annen veg via fartsøkningsfelt, slik at bestemmelsene i trafikkreglene § 8 nr. 2 gjelder:

Kjørende i felt for fartsøkning skal tilpasse farten til trafikken i det kjørefelt det skal kjøres inn i. Kjørende i dette feltet skal lette utkjøringen fra feltet for fartsøkning.

Skilt 531 skal bare anvendes for fartsøkningsfelt i planskilte kryss.

Akselerasjonsstrekningen skal ha en lengde som oppfyller vegnormal-enes krav, se Håndbok N100 Veg- og gateutforming.

Fartsøkningsfeltet skal være minimum 3,0 m bredt fra det punkt hvor kjørefeltene møtes og over hele akselerasjonsstrekningen.

Hvis disse krav ikke oppfylles, skal innkjøringen skiltes med skilt 202 "Vikeplikt".

Eksisterende skilt som er satt opp etter tidligere minimumskrav til akselerasjonslengde (Del 3, 1999), kan likevel beholdes inntil videre dersom fartsøkningsfeltet anses å fungere tilfredsstillende for fletting i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser.

Skiltene 531.1 og 531.2 skal alltid brukes sammen. Skilt 531.1 skal stå på gjennomgående veg og skilt 531.2 på rampe eller tilkjøringsveg til fartsøkningsfeltet, se figur 3-3.14.

Plassering

Skilt 531.1 settes opp på den gjennomgående veg. Skiltet plasseres på høyre side av kjørebanen, 50-100 m foran det punkt hvor fartsøkningsfeltet slutter seg til det gjennomgående kjørefeltet. På flerfelts veg kan skiltet settes opp på begge sider av kjørebanen.

Skilt 531.2 settes opp på rampen eller tilkjøringsvegen til fartsøkningsfeltet. Skiltet plasseres på høyre side av kjørebanen, i så god avstand foran fartsøkningsfeltet at det ikke kan sees eller misoppfattes fra gjennomgående veg.

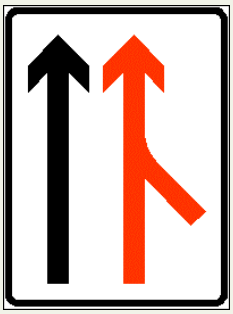

531.102

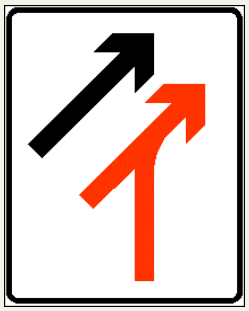

531.202

Skiltet angir at felt for fartsøkning føres inn på annet kjørefelt med gjensidig tilpassing i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser (fletting).

Størrelse:
Varierer

Utforming:
Se teksten

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

På lange ramper kan skiltet stå inntil 50 m foran det punkt hvor fartsøkningsfeltet slutter seg til det gjennomgående kjørefeltet.

Eksempler på plassering av skilt 531 er vist i figur 3-3.14.

På forkjørsveg varsler skilt 531 om at trafikkreglenes bestemmelser om kjøring ved fartsøkningsfelt gjelder, det vil si at trafikk i fartsøkningsfeltet ikke er pålagt vanlig vikeplikt. For å unngå misforståelser bør skilt 206 "Forkjørsveg" ikke gjentas umiddelbart etter avslutning av fartsøkningsfelt. Dersom alle kryss på en vegstrekning har fartsøkningsfelt med skilt 531, skal skilt 206 ikke gjentas mellom kryssene.

Størrelse og utforming

Skilt 531 utformes med standardsymbolene 13 og 14, se figur 3-3.9. Disse kombineres med pilsymbolene 10, 11, 19 og 20 etter de regler som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-539. Skiltene har hvit bunn og sort bord. Symbolene 13 og 14 er røde, andre pilsymboler er sorte.

Det er utarbeidet skiltmønstre for følgende symbolkombinasjoner:

531.102 Størrelse: 1120 x 1500 mm
531.202 Størrelse: 1000 x 1260 mm

Ved andre symbolkombinasjoner skal avstandene mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord være de samme som på skiltmønstrene.

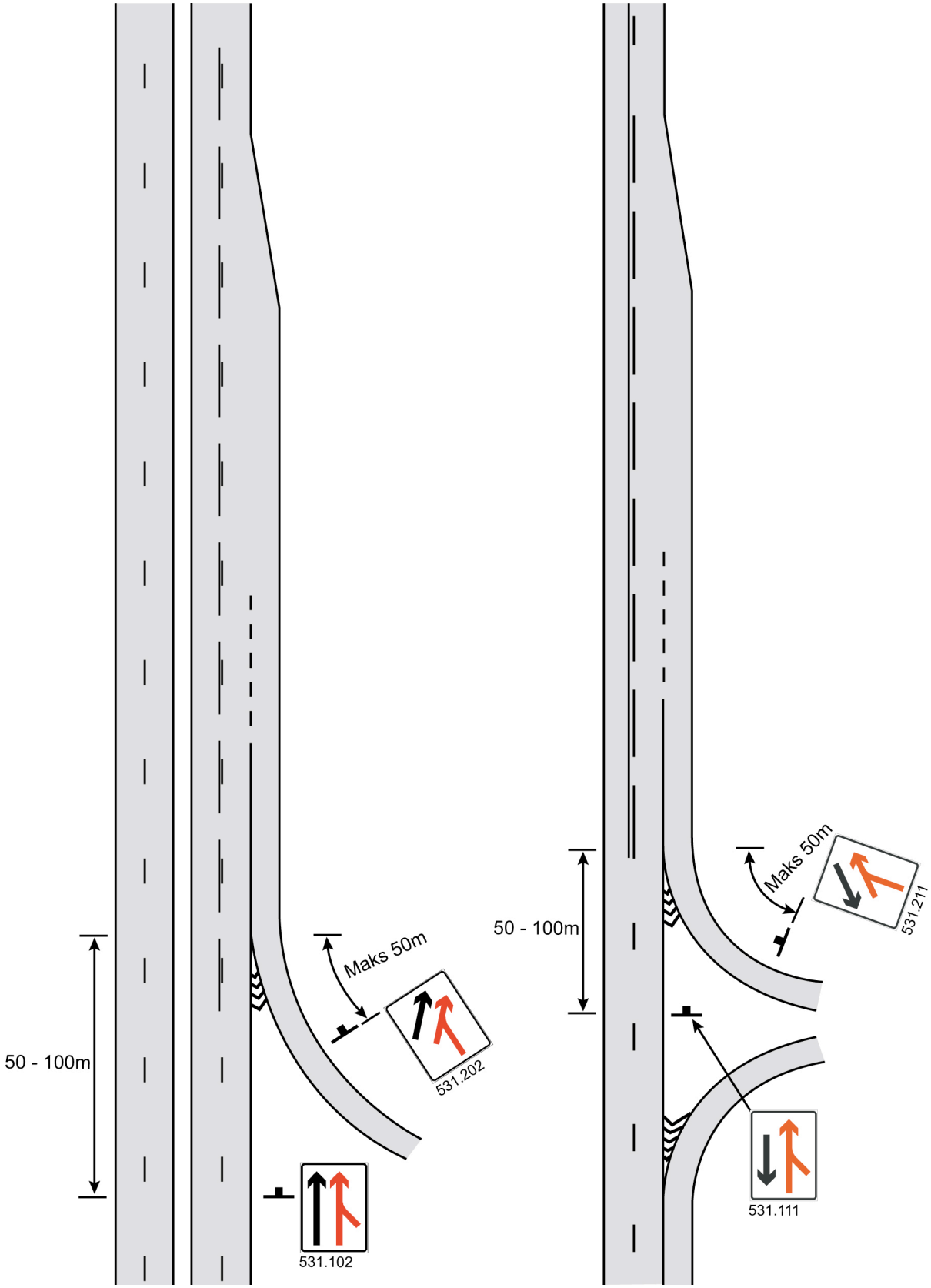

Figur 3-3.14 Skilting av fartsøkningsfelt

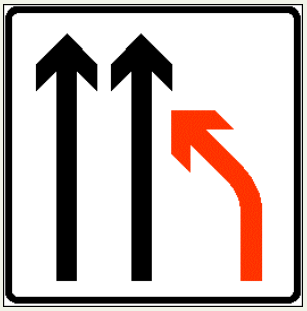

532.H02

Kjørende i felt som slutter, skal skifte felt og har vikeplikt i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser.

Størrelse:
Se teksten

Utforming:
Se teksten

Bordbredde:
30 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

532 Kjørefelt slutter

Anvendelse

Skilt 532 anvendes for å varsle om at kjørefelt slutter ved kjørefeltavslutninger hvor trafikkreglenes bestemmelser om fletting ikke skal gjelde. Skiltet pålegger de kjørende i feltet som slutter å foreta feltskifte med vikeplikt i samsvar med trafikkreglene § 8 nr. 1:

Kjørende som vil skifte kjørefelt, har vikeplikt for kjørende som befinner seg i det felt det skal kjøres inn i eller som først må krysses.

Skilt 532 skal brukes når kjørefelt avsluttes på veg med tre eller flere kjørefelt i samme kjøreretning, se figur 3-3.15. På veg med bare to vanlige kjørefelt i samme retning skal avslutning av kjørefelt varsles med skilt 530 ”Sammenfletting”.

Skilt 532 skal også brukes når kollektivfelt eller sambruksfelt opphører mellom vegkryss, slik at all trafikk i dette feltet må foreta feltskifte, se figur 3-3.15.

Piler som angir feltskifte (oppmerking 1034) skal oppmerkes og eventuell kjørefeltlinje (1000) skal gå over til skillelinje (1008) foran kjørefeltavslutning som er varslet med skilt 532, se detaljbestemmelser i Håndbok N302 Vegoppmerking.

Underskilt

Avstanden fram til kjørefeltavslutningen bør angis på underskilt 802 ”Avstand”, og skal angis ved forvarsling, se nedenfor under plassering.

Plassering

Skilt 532 plasseres 50-200 m før kjørefeltet avsluttes, avhengig av fartsnivået på stedet. På motorveger skal skiltet forvarsles i en avstand på 200-300 m (400-500 m foran kjørefeltavslutningen) med skilt 532 og underskilt 802 “Avstand”. Forvarsling kan også benyttes på andre veger.

Skiltene skal settes opp på begge sider av kjørebanen når de varsler om avslutning av vanlig kjørefelt.

Størrelse og utforming

Skilt 532 utformes med standardsymbolene 15 eller 16 kombinert med pilsymbolene 10 og 11, se figur 3-3.9. Symbolene kombineres etter de regler som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-538. Skiltet har hvit bunn og sort bord. Symbolene 15 og 16 er røde, andre pilsymboler er sorte.

Ved midlertidig bruk i forbindelse med vegarbeid skal skilt 532 ha gul-grønn fluorescerende bunnfarge, se Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

Det er utarbeidet skiltmønstre for følgende symbolkombinasjoner:

532.V01 Størrelse: 1080 x 1500 mm
532.H02 Størrelse: 1480 x 1500 mm

Ved andre symbolkombinasjoner skal skilthøyden, og avstandene mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord, være de samme som på skiltmønstrene.

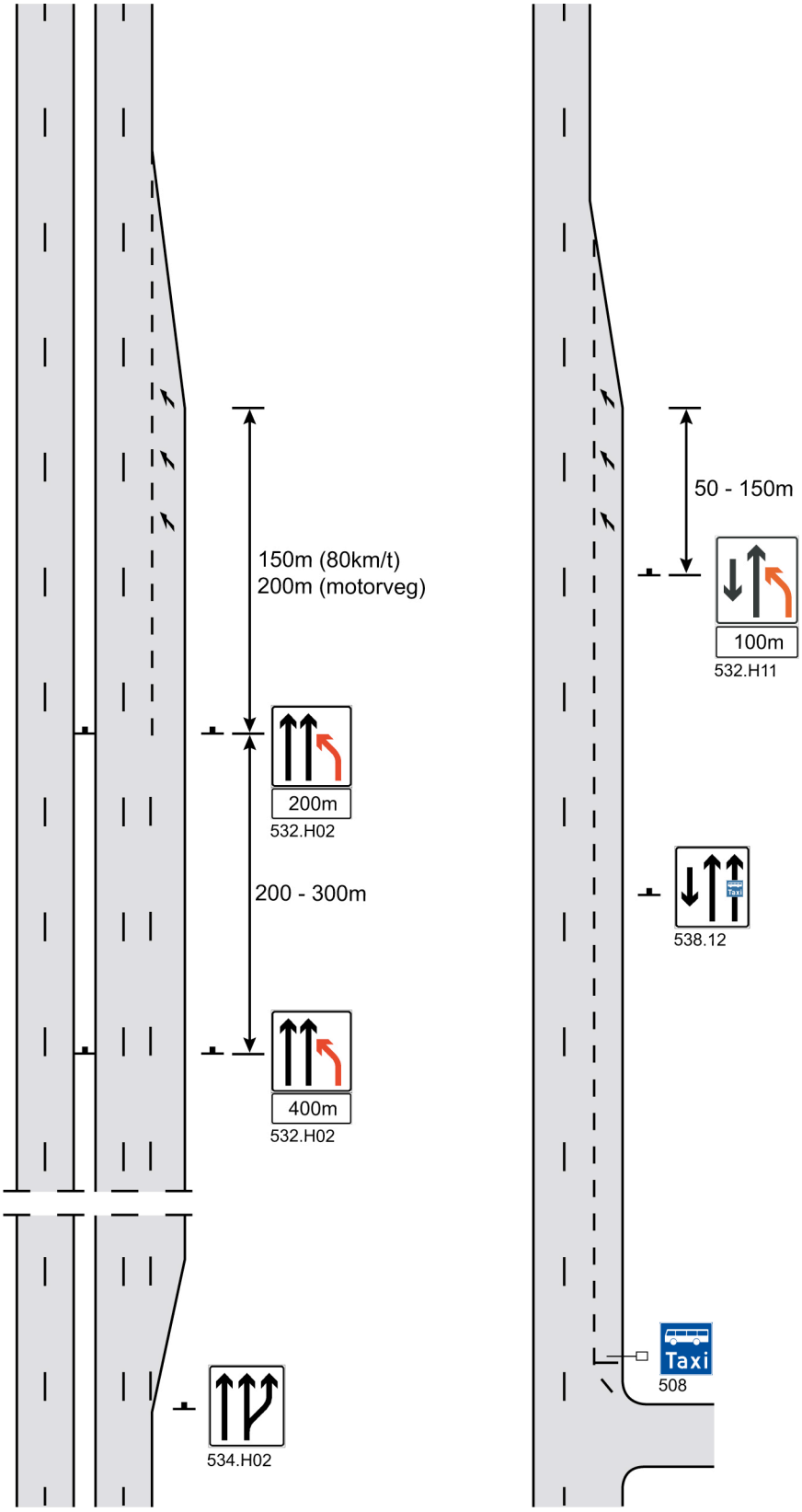

Figur 3-3.15 Skilting av avslutning av vanlig kjørefelt og kollektivfelt

534 Kjørefelt begynner

Anvendelse

Skilt 534 anvendes for å vise at ekstra kjørefelt begynner på vegstrekning utenom vegkryss.

Skilt 534 skal settes opp ved begynnelsen av vanlig forbikjøringsfelt på tofeltsveg (skilt 534.V11), og foran ekstra kjørefelt på veg med to eller flere kjørefelt i kjøreretningen (f.eks. skilt 534.H02). Eksempler på skilting av slike felt er vist i figurene 3-3.11, 3-3.12, 3-3.13 og 3-3.15.

Skilt 534 skal ikke brukes for å angi kollektivfelt eller sambruksfelt som begynner utenom vegkryss. Skiltet skal heller ikke brukes for å angi ekstra kjørefelt foran vegkryss - jf. skilt 707 "Kjørefeltorienteringstavle" (Del 4).

Underskilt

Skilt 534 skal ikke ha underskilt. For å unngå misforståelser om hvor ekstra kjørefelt begynner, skal skilt 534 ikke brukes til forvarsling.

Plassering

Skilt 534 plasseres på høyre side av vegen, umiddelbart foran det sted vegutvidelsen starter.

Størrelse og utforming

Skilt 534 utformes med standardsymbolene 21 eller 22, eventuelt kombinert med pilsymbolene 10 og 11, se figur 3-3.9. Symbolene kombineres etter de regler som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-538. Skiltet har hvit bunn, sort bord og sorte symboler.

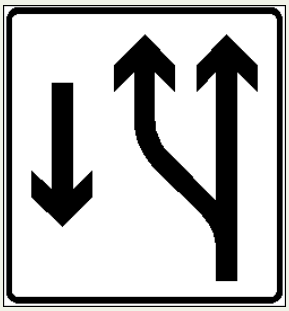

534.V11

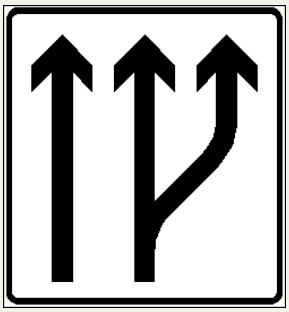

534.H02

Størrelse:
Se teksten

Utforming:
Se teksten

Bordbredde:
30 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Det er utarbeidet skiltmønstre for følgende symbolkombinasjoner:

534.H02 Størrelse: 1400 x 1500 mm
534.H11 Størrelse: 1400 x 1500 mm

Ved andre symbolkombinasjoner skal skilthøyden, og avstandene mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord, være de samme som på skiltmønstrene.

536 Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt

Anvendelse

Skilt 536 anvendes for å vise at kjørebanen føres sammen med annen kjørebane i samme kjøreretning, og at alle kjørefelt i kjøreretningen føres videre som egne felt. Det vanligste tilfellet er at påkjøringsrampe fortsetter i eget kjørefelt parallelt med kjørefeltene på den gjennomgående veg.

Skilt 536 kan anvendes når kjørefeltene fortsetter parallelt over en lengde på minst 300 m. Dersom fortsettelsen av påkjøringsrampe avsluttes tidligere, bør den betraktes som fartsøkningsfelt og skiltes med skilt 531 "Felt for fartsøkning". Dersom den går direkte over i avkjøringsrampe, bør den oppmerkes og skiltes som vekslingsstrekning (skillelinje og vegvisningsskilt).

Eksempler på anvendelse av skilt 536 er vist i figur 3-3.16.

Plassering

Skilt 536.1 settes opp på den gjennomgående veg, og skilt 536.2 settes opp på den tilsluttende veg. Symbolene tilpasses den aktuelle situasjon. Dersom ingen av kjørebanene kan betraktes som gjennomgående i forhold til den andre, kan skilt 536.2 settes opp på begge veger i "speilvendte" utgaver.

Skiltene plasseres på høyre side av kjørebanen, 50-100 m foran sammenføringen av vegene. På flerfelts veg kan skiltet settes opp på begge sider av kjørebanen.

Størrelse og utforming

Skilt 536 utformes med standardsymbolene 17 og 18, se figur 3-3.9. Disse kombineres med pilsymbolene 10, 11, 19 og 20 etter de regler som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-538. Skiltene har hvit bunn, sort bord og sorte symboler.

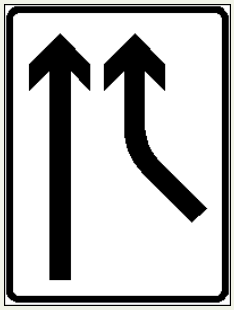

536.101

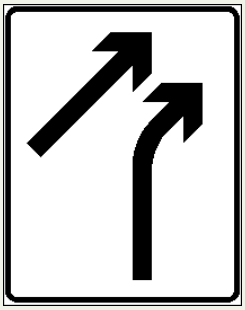

536.201

Størrelse:
Se teksten

Utforming:
Se teksten

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Det er utarbeidet skiltmønstre for følgende symbolkombinasjoner:

536.101 Størrelse: 1120 x 1500 mm
536.201 Størrelse: 1000 x 1260 mm

Ved andre symbolkombinasjoner skal avstandene mellom standard-symbolene og mellom symboler og bord være de samme som på skilt-mønstrene.

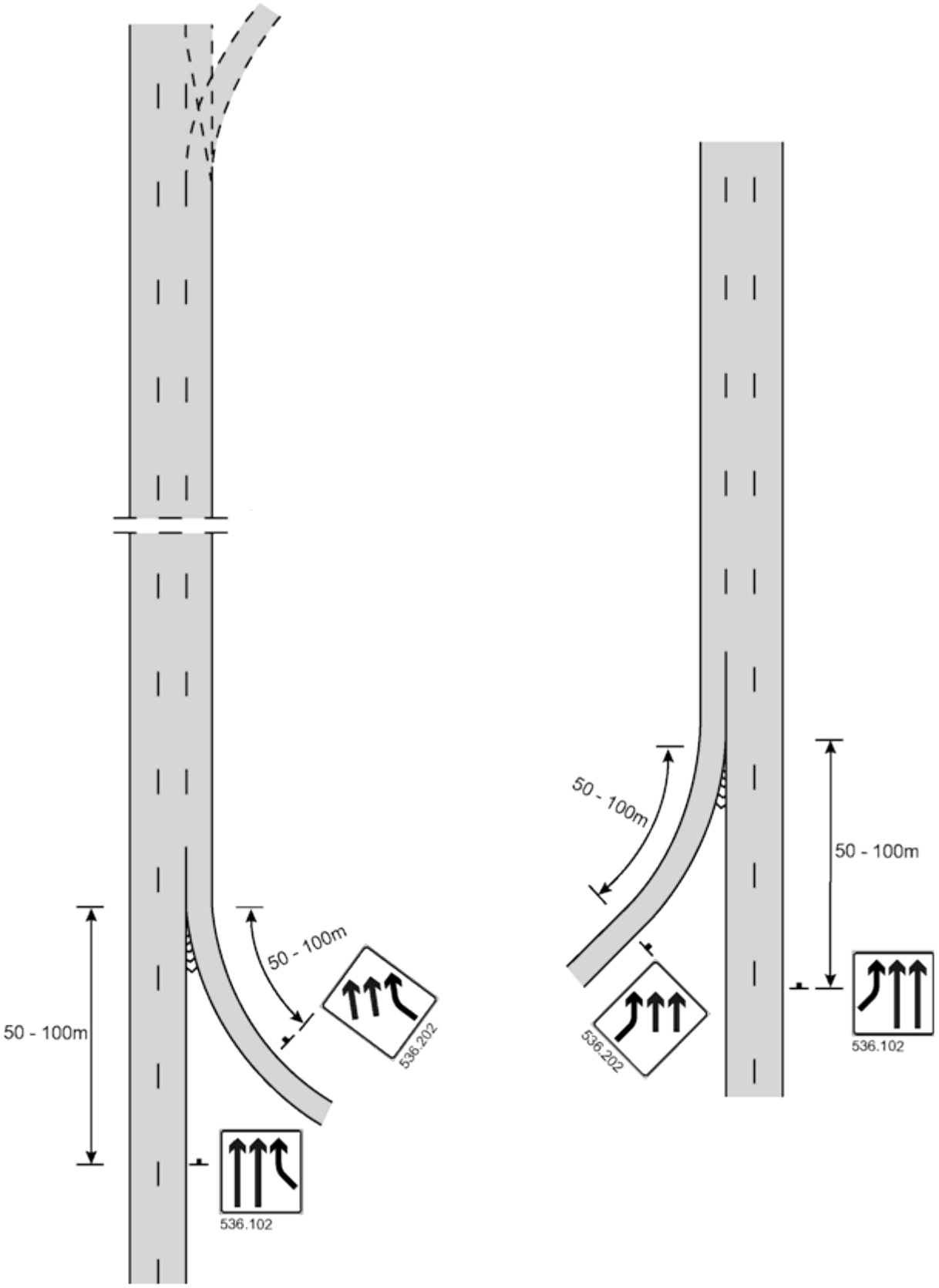

Figur 3-3.16 Eksempler på anvendelse av skilt 536

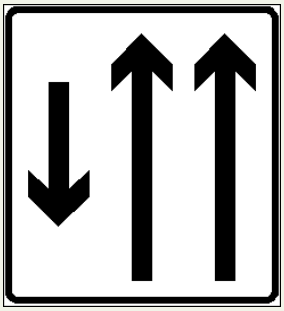

538.12

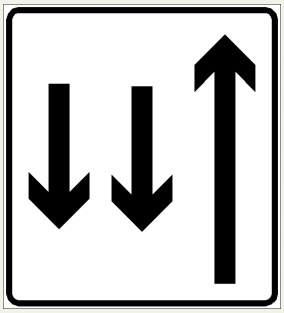

538.21

Skiltet angir antall kjørefelt på kjørebanen, og kjøreretningen for de enkelte felt. Spesielle reguleringer som gjelder for enkelte felt, kan være vist på skiltet.

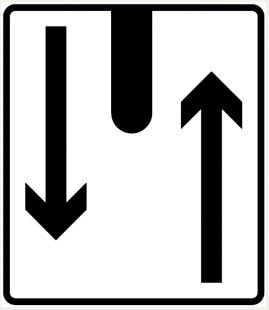

538.M

Størrelse:
Se teksten

Utforming:
Se teksten

Bordbredde:
30 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

538 Kjørefeltinndeling

Anvendelse

Skilt 538 anvendes for å vise uvanlig bruk av kjørebanen på vegstrekning utenom vegkryss. Skiltet skal ikke brukes for å angi antall kjørefelt og bruken av disse foran vegkryss - jf. skilt 707 "Kjørefeltorienteringstavle".

På veg med tre kjørefelt og tovegstrafikk benyttes skilt 538 for å vise antall kjørefelt i hver retning. Skiltet skal ikke settes opp for å vise at forbikjøringsfelt eller annet ekstra kjørefelt begynner - jf. skilt 534 "Kjørefelt begynner".

På strekning med kollektivfelt kan pilsymbolet for kollektivfeltet suppleres med miniatyr av skilt 508 "Kollektivfelt" for å minne trafikantene om feltbruken. Tilsvarende kan f.eks. miniatyr av skilt 314 "Høydegrense" benyttes for å forvarsle om spesiell høydebegrensning for ett av flere felt i samme retning.

Skilt 538 kan imidlertid ikke benyttes for å innføre spesielle reguleringer av feltbruken. Dette må skje med de ordinære trafikkregulerende skilt på det sted reguleringen gjelder eller begynner å gjelde. Kollektivfelt må altså innføres med skilt 508 "Kollektivfelt", og eventuell høydebegrensning med skilt 314 "Høydegrense".

Eksempler på bruk av skilt 538 er vist i figurene 3-3.11, 3-3.12 og 3-3.15.

Varsling av midtrekkverk

Start av midtrekkverk på tofelts og trefelts veg skal varsles med skilt 538.M. Skiltet kan også brukes til varsling av midtrekkverk på flerfeltsveg der dette anses nødvendig.

Antall piler og pilretninger på skilt 538.M skal svare til kjørefeltinndelingen på det sted skiltet er plassert.

Underskilt

Skilt 538.M kan ha underskilt 802 "Avstand" med angivelse av avstanden fram til start av midtrekkverk. Skilt 538 skal ikke ha andre underskilt.

Plassering

Skilt 538 settes opp på høyre side av kjørebanen og plasseres der det anses nødvendig å minne trafikantene om kjøreretningen i de enkelte felt. Skilt 538.21 kan settes opp sammen med skilt 334 "Forbikjøringsforbud", og skal da stå under dette.

Skilt 538.M settes opp foran start av midtrekkverk i avstand tilsvarende fareskilt, og skal settes opp på begge sider av kjørebanen. Skiltet kan kombineres med skilt 334 "Forbikjøringsforbud". Foran midtrekkverk i kurve kan skilt 538.M også kombineres med skilt 100 "Farlig sving" eller 102 "Farlige svinger".

Størrelse og utforming

Skilt 538 utformes med standardsymbolene 10 og 11, se figur 3-3.9. Symbolene kombineres etter de reglene som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-538. Skiltet har hvit bunn, sort bord og sorte pilsymboler.

Det er utarbeidet skiltmønster for følgende symbolkombinasjon:

538.12 Størrelse: 1400 x 1500 mm

Ved andre symbolkombinasjoner skal skilthøyden, og avstandene mellom pilsymbolene og mellom symboler og bord, være de samme som på skiltmønstret.

Miniatyrskilt for spesiell regulering av et kjørefelt skal felles inn midt på pilarmen for den aktuelle kjørefeltpil. Miniatyrskiltet skal ha sine riktige farger, og bredde (diameter) lik 36 cm.

Skilt 538.M utformes etter eget skiltmønster og har størrelse:
MS: 1100 x 1260 mm Bordbredde: 25 mm
SS: 1300 x 1500 mm Bordbredde: 30 mm

Størrelse SS bør brukes ved fartsgrense 80 km/t eller høyere.

539 (Eksempler)

Størrelse:
Se teksten

Utforming:
Se teksten

Bordbredde:
30 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

539 Endret kjøremønster

Anvendelse

Skilt 539 kan benyttes for å vise ekstraordinær føring av kjørefelt i forbindelse med vegarbeid, for eksempel at kjørefelt føres over på motsatt side av midtdeler eller at kjørefelt svinges utenom et arbeidssted.

Nærmere bestemmelser om bruken av skilt 539 er gitt i Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

Størrelse og utforming

Skilt 539 skal ha gulgrønn fluorescerende bunn, sort bord og sorte symboler. Pilene utformes med samme grunnform (pilhode) som for skilt 538 "Kjørefeltinndeling", men tilpasset den aktuelle situasjon.

Nærmere bestemmelser om størrelse og utforming av skilt 539 er gitt i Håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

540 Gatetun

Anvendelse

Skilt 540 anvendes for å etablere gatetun. Oppsetting av skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- *Kjørende som kommer fra gatetun, har vikeplikt for annen trafikant (§ 7 nr. 4).*
- *Kjørende på gatetun har vikeplikt for gående (§ 9 nr. 2).*
- *På gatetun må det ikke kjøres fortere enn i gangfart (§ 13 nr. 3).*
- *Det er forbudt å parkere på gatetun utenom særskilt anviste plasser (§ 17 nr. 2).*
- *Sykkel kan stanses eller parkeres på gatetun dersom den ikke er til unødig hinder eller ulempe (18 nr. 4).*

Skilt 540 skal bare anvendes for boliggater hvor det er iverksatt spesielle fysiske tiltak for å etablere et uteareal for alle trafikantkategorier hvor all kjøring skjer på fotgjengernes vilkår. Reguleringen kan omfatte en enkelt gatestrekning eller flere gater eller kvartaler.

Før skilt 540 kan tas i bruk, skal følgende betingelser være oppfylt:

1. Området skal ikke ha gjennomgangstrafikk.
2. Ingen bolig innenfor sonen bør ha lengre kjøreavstand enn 300 m langs den mest hensiktsmessige veg ut av sonen.
3. Vegene i området skal være utformet uten oppdeling i kjørebane og gangbane (fortau). Det skal derfor ikke være noe gjennomgående høydeforskjell i vegens tverrprofil.
4. Fartsdempende tiltak som tillater passasje av alle kjøretøykategorier med behov for å kjøre i området, skal være etablert.
5. Biloppstillingsplasser skal være spesielt markert med skilt eller annen markering slik at parkeringsreguleringen kan håndheves.
6. Inn- og utkjøringstilknytning til vegnettet utenom området skal skje ved kryssing av kantstein.

Skilt 540 oppheves bare av skilt 542 "Slutt på gatetun". Skilt 542 må derfor oppsettes i alle utkjøringer fra område skiltet med skilt 540.

540

Skiltet angir grense for område hvor trafikkreglenes bestemmelser om gatetun gjelder. Hindringer er ikke særlig merket eller varslet. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 542 "Slutt på gatetun".

Størrelse:
600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
14 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Underskilt

Skilt 540 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Skilt 540 settes opp der gatetun eller gatetunområde begynner. Skiltet skal plasseres på høyre side av gata, og bør også settes opp på venstre side dersom gatebredden er over 6 m eller skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk.

542 Slutt på gatetun

Anvendelse

Skilt 542 angir at trafikkreglenes bestemmelser om gatetun slutter å gjelde.

Skilt 542 skal settes opp ved alle utkjøringer fra område skiltet med skilt 540 ”Gatetun”.

Underskilt

Skilt 542 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Ved utkjøring fra gatetun gjelder vikeplikt for annen trafikk (trafikkreglene § 7 nr. 4). Skilt 542 må derfor plasseres slik at det er godt synlig for alle kjørende som skal forlate gatetunet.

Skilt 542 kan plasseres på baksiden av skilt 540 ”Gatetun” dersom dette gir tilfredsstillende synlighet. I motsatt fall skal skiltet settes opp på høyre side av gata.

Dersom utkjøring fra gatetun skjer til område med fartsgrensesone, kan skilt 542 settes opp på samme stolpe som skilt 366 ”Fartsgrensesone”. Skilt 542 skal da stå over skilt 366.

542

Størrelse:
600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
14 mm

Vedtaksmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

548

Skiltet angir grense for område hvor det er forbudt å kjøre motorvogn og hvor trafikkreglenes bestemmelser om gågate gjelder. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 550 "Slutt på gågate".

Størrelse:
600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
14 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

548 Gågate

Anvendelse

Skilt 548 anvendes for å etablere gågate. Oppsetting av skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- *Kjørende som kommer fra gågate har vikeplikt for annen trafikant (§ 7 nr. 4).*
- *Kjørende på gågate har vikeplikt for gående (§ 9 nr. 2).*
- *På gågate må det ikke kjøres fortere enn i gangfart (§ 13 nr. 3).*
- *Det er forbudt å parkere på gågate (§ 17 nr. 2).*
- *Sykkel kan stanses eller parkeres på gågate dersom den ikke er til unødig hinder eller ulempe (§ 18 nr. 4).*

Skilt 548 skal bare anvendes for gater som er utformet slik at de klart framstår som områder for gående. Reguleringen kan omfatte en enkelt gatestrekning eller flere gater eller kvartaler.

Det kan være nødvendig å tillate varetransport og unntaksvis også annen kjøring i gågate. Politiet kan gi dispensasjon for kjøring, men bare for en enkelt gang og for bestemt kjøretøy (skiltforskriften § 28 nr. 1). Generelle unntak må gis på underskilt til skilt 548, se nedenfor.

Forbudet mot kjøring i gågate gjelder bare motorvogn. Hvis kjøring med sykkel også skal forbys, må skilt 548 suppleres med forbudsskilt 306.6 "Forbudt for syklende".

Skilt 548 oppheves bare av skilt 550 "Slutt på gågate". Skilt 550 må derfor oppsettes i alle utkjøringer fra område skiltet med skilt 548.

Underskilt

Skilt 548 kan ha underskilt for å gi begrenset adgang til kjøring med motorvogn i gågata. Det kan gjøres unntak for varetransport og for kjøring til et begrenset antall eiendommer eller virksomheter.

Varetransport

Unntak for varetransport gjøres med underskilt 808.545 "Varetransport tillatt (tidsrom)" – se figur 3-3.17. Varetransport bør begrenses til tidsrom med lav gangtrafikk.

Kjøring til eiendommer og virksomheter

Unntak kan gjøres med følgende underskilt, se figur 3-3.17:

- 808.519 "Kjøring til eiendommene tillatt"
- 808.541 "Kjøring til (adresse, virksomhet) tillatt"

Ved unntak med underskilt 808.519 eller 808.541 bør behovet for kjøring ikke overstige det som tilsvarer normal trafikk til og fra ca 10 boenheter.

Det må finnes tilstrekkelig med parkeringsplasser utenfor gategrunn for all kjøring som ikke bare gjelder av- og pålessing eller av og påstigning.

808.545

808.519

808.541

Figur 3-3.17 Eksempler på underskilt til skilt 548

Plassering

Skilt 548 settes opp der gågate eller gågateområde begynner. Skiltet bør plasseres på høyre side av gata, men kan plasseres annet sted i gatetverrsnittet dersom dette er hensiktsmessig ut fra synlighet, gangtrafikk og nødvendig adkomst til gågata.

550

Størrelse:
600 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
14 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

550 Slutt på gågate

Anvendelse

Skilt 550 angir at trafikkreglenes bestemmelser om gågate slutter å gjelde.

Skilt 550 skal settes opp ved alle utkjøringer fra område skiltet med skilt 548 "Gågate".

Underskilt

Skilt 550 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Ved utkjøring fra gågate gjelder vikeplikt for annen trafikk (trafikkreglene § 7 nr. 4). Skilt 550 må derfor plasseres slik at det er godt synlig for alle kjørende som skal forlate gågata.

Skilt 550 kan plasseres på baksiden av skilt 548 "Gågate" dersom dette gir tilfredsstillende synlighet. I motsatt fall skal skiltet settes opp på høyre side av gata.

Dersom utkjøring fra gågate skjer til område med fartsgrensesone, kan skilt 550 settes opp på samme stolpe som skilt 366 "Fartsgrensesone". Skilt 550 skal da stå over skilt 366.

552 Parkering

552

Skiltet angir at parkering er tillatt på stedet, dersom parkeringen ikke er i strid med trafikkreglenes bestemmelser om stans eller parkering.

Har skiltet underskilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering" er det likevel tillatt å parkere i anvist retning selv om parkeringen er i strid med trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.

Dersom underskilt angir at parkering er forbeholdt bestemte kjøretøy- eller trafikantgrupper, er parkering forbudt for andre.

Er skiltet plassert på eller ved særskilt avgrenset område, f.eks. parkeringsplass, gjelder skiltet for hele området. Ellers gjelder skiltet bare på den side av vegen hvor det er satt opp. Skiltet gjelder da fram til nærmeste vegkryss eller til nytt skilt 552 "Parkering", skilt 370 "Stans forbudt", skilt 372 "Parkering forbudt" eller til skilt 376 "Parkeringssone".

Dersom miniatyr av skiltet, eventuelt med underskilt, er anbrakt på parkometer, er parkering tillatt i overensstemmelse med særlige regler om avgiftsparkering. Skiltet gjelder da for vedkommende parkeringsfelt uten hensyn til trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.

Størrelse:
US 400 x 400 mm
LS 500 x 500 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
US 10 mm
LS 12 mm

Vedtaksmyndighet:
Politiet
Regionvegkontoret

Anvendelse

Bestemmelser om anvendelse og plassering av skilt 552 "Parkering" er gitt i kapittel 3-1 etter skilt 372 "Parkering forbudt".

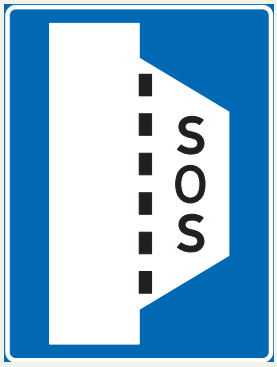

555

Størrelse:
US 450 x 600 mm
MS 600 x 800 mm
SS 750 x 1000 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde
US 10 mm
MS 14 mm
SS 16 mm

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Figur 3-3.18 Skilt 555 med serviceskilt 600.21H

555 Havarilomme

Anvendelse

Skilt 555 angir veg- eller tunnelutvidelse beregnet for nødstopp.

Havarinisjer i tunnel skal merkes med skilt 555. I tillegg skal serviceskilt 600.21H med symbolene 605 "Nødtelefon" og 606 "Brannslokningsapparat" settes opp sammen med skilt 555 dersom havarinisjen har nødtelefon og brannslukker.

Skilt 555 kan også brukes utenfor tunnel for å angi vegutvidelser anlagt for nødstopp, f.eks. på sterkt trafikkerte vegstrekninger med utilstrekkelig skulderbredde.

Underskilt

Skilt 555 kan ha underskilt 802 "Avstand" for forvarsling av havarilomme. Skiltet suppleres ikke med serviceskilt 600.21H ved forvarsling.

Plassering

Skilt 555 plasseres umiddelbart foran havarinisjen eller havarilommen, og slik at det er synlig på lengst mulig avstand. Skilt 555 skal være tosidig.

Skilt 600.21H plasseres under skilt 555, se figur 3-3.18.

Størrelse

Skilt 555 har blå bunn, hvit bord og hvitt symbolfelt med svart, stiplet linje og svart tekst SOS. Skiltet utformes etter skiltmønster.

Understørrelse US skal bare brukes i tunneler og bare dersom tunnelprofilet ikke gir plass til skilt i normalstørrelse.

Størrelse SS skal brukes på motorveger og andre flerfeltsveger.

Serviceskilt 600.21H skal ha samme bredde som skilt 555. For størrelse US (skiltbredde 450 mm) skal skilt 600.21H ha utforming som vist i figur 3-3.19. For størrelse MS (skiltbredde 600 mm) og SS (skiltbredde 750 mm) økes dimensjonene i figur 3-3.19 lineært, men bordbredden skal være den samme som på skilt 555.

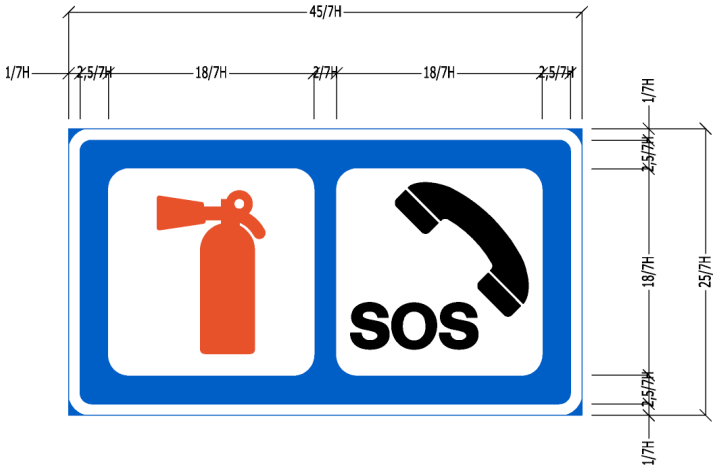

Figur 3-3.19 Utforming av skilt 600.21H når det står sammen med skilt 555 i størrelse US (avvik fra normalutformingen for serviceskilt)

556

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

556 Automatisk trafikkontroll

Anvendelse

Skilt 556 anvendes for å varsle om at det på vedkommende sted eller vegstrekning er automatisk trafikkontroll (ATK) med fotoboks.

Alle vegstrekninger med fotobokser skal varsles med skilt 556. Det er tilstrekkelig å sette opp skilt for den trafikkretningen fotoboksene betjener.

Underskilt

Skilt 556 kan ha underskilt 810 "Svingpil" når skiltet er plassert på sideveg (se nedenfor).

Skilt 556 skal ha underskilt 804 "Utstrekning" dersom skiltet varsler om gjennomsnittsmåling på en strekning.

Plassering

Skilt 556 skal settes opp etter siste vegkryss før fotoboksen. Dersom avstanden fra siste vegkryss til fotoboksen er slik at det er vanskelig å plassere skiltet, skal dette i stedet settes opp på sidevegen. Skilt 556 skal da også settes opp på gjennomgående veg etter nest siste vegkryss før fotoboksen.

På veg hvor fartsgrense er angitt med skilt 362, kan skilt 556 settes opp sammen med og under dette der skilt 362 ellers står alene. Der skilt 362 er satt opp sammen med forkjørsvegskilt (206) og/eller vegruteskilt (723) skal skilt 556 settes opp alene ca 50 m etter disse.

På flerfeltsveg bør skilt 556 settes opp på begge sider av kjørebanen.

Størrelse

Størrelse LS kan brukes på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere.
Størrelse MS skal brukes dersom fartsgrensen er 70 km/t eller høyere.

558

Størrelse:
LS 600 x 600 mm
MS 800 x 800 mm

Utforming:
Skiltmønster

Bordbredde:
LS 12 mm
MS 16 mm

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

558 Videokontroll/-overvåking

Anvendelse

Skilt 558 anvendes for å varsle om at det på vedkommende sted eller vegstrekning er kontroll eller overvåking av trafikken med videokamera.

Skilt 558 skal settes opp foran bomstasjoner med videokontroll av betalingsfeltene. Skiltet skal også settes opp på andre steder med videokontroll eller videoovervåking dersom personer eller kjøretøyer kan identifiseres gjennom opptakene, jf personopplysningsloven.

Skilting er ikke nødvendig for trafikkovervåking eller trafikkregistrering hvor personer og kjøretøyer ikke kan gjenkjennes i videoopptakene.

Underskilt

Skilt 558 kan ha underskilt 804 "Utstrekning" dersom videoovervåkingen gjelder en vegstrekning over ca. 1 km. Underskiltet er ikke nødvendig for videoovervåking i tunnel.

Plassering

Skilt 558 settes opp 100 - 200 m foran det sted eller den strekning som dekkes av videokontrollen eller videoovervåkingen. På flerfeltsveg skal skiltet settes opp på begge sider av kjørebanen.

For bomstasjoner bør skilt 558 settes opp før utvidelsen for innkjøringsområdet. Dersom skiltet må plasseres inne på innkjøringsområdet, skal det så langt det er mulig settes opp på begge sider av kjørearealet.

Størrelse

Størrelse LS kan brukes på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere. Størrelse MS skal brukes dersom fartsgrensen er 70 km/t eller høyere.

560 Opplysningstavle

Anvendelse

Skilt 560 kan anvendes for å gi trafikantene informasjon som ikke kan formidles på en tilfredsstillende måte med andre trafikkskilt. Det skal bare gis informasjon om veg- eller trafikkforhold. Informasjonen skal være viktig for trafikksikkerhet eller trafikkavvikling, og relevant for trafikantene på det sted skiltet står eller henviser til. Skilt 560 skal ikke brukes som kampanjeskilt.

Før skilt 560 tas i bruk skal det vurderes om det aktuelle informasjonsbehov kan løses med andre trafikkskilt. Opplysningstavler kan lett misbrukes til lettvinte løsninger, dårlig utforming av informasjonsinnholdet og ulike løsninger for samme forhold fra sted til sted.

Skilt 560 skal derfor ikke benyttes til andre formål enn de som er nevnt nedenfor uten at dette er godkjent av Vegdirektoratet.

Skilt 560 kan brukes for informasjon om både permanente og midlertidige forhold. Skiltene kan ha fast eller variabelt innhold og være permanent eller midlertidig oppsatt.

Permanente 560-skilt med fast innhold

Permanente 560-skilt (blå bunnfarge) kan anvendes for følgende forhold:

- Informasjon om generelle fartsgrenser – skilt 560.1.
- Informasjon om at det er forbudt å gå og sykle på motorveg og motortrafikkveg – skilt 560.2.
- Forvarsling om fartsmåling – skilt 560.3.
- Forvarsling om kjettingplass – skilt 560.4

Nærmere bestemmelser om anvendelse og utforming av godkjente 560-skilt med blå bunnfarge og fast utforming er gitt under det enkelte skilt.

560

Skiltet kan gi opplysning om veg- og trafikkforhold som ikke kan formidles ved andre trafikkskilt. Ved opplysning om planlagt eller pågående vegarbeid kan aktuell vegmyndighet angis ved bruk av navn.

Ved opplysning av særlig interesse for turisttrafikk kan skiltet ha brun bunnfarge.

Ved midlertidig opplysning kan skiltet ha gul bunn, sort bord og sort symbol eller tekst. Ved opplysning om omkjøring kan skiltet ha oransje bunn, sort bord og sort symbol eller tekst.

Størrelse og utforming:
Se teksten

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Permanente 560-skilt med brun bunnfarge skal bare anvendes i forbindelse med nasjonale turistveger. Bestemmelser om anvendelse og utforming blir gitt i egne retningslinjer for skilting av nasjonale turistveger.

Midlertidige 560-skilt med fast innhold

Arbeidsvarsling

I forbindelse med vegarbeid kan skilt 560 anvendes for å gi viktig informasjon til trafikantene om forhold ved arbeidsstedet. Nærmere retnings-linjer er gitt i Håndbok - N301 Arbeid på og ved veg.

Omkjøringsskilting

Skilt 560 kan anvendes som et supplement til vegvisningsskiltingen for omkjøring dersom det er behov for å gi opplysninger om hvor vegen er stengt, eller om hvilket vegruteskilt som skal følges på omkjøringsruten. Nærmere bestemmelser vil bli gitt i egne retningslinjer for omkjøringsskilting.

Annen midlertidig skilting

Skilt 560 kan anvendes for å:

- informere om at en veg eller del av veg er eller vil bli stengt for trafikk
- varsle om forestående endringer ved større permanente eller midlertidige trafikkomlegginger
- varsle om forestående endring av trafikkregulering, f.eks. innføring av forkjørsveg
- informere om endret kjøremønster ved endring av geometrisk utforming eller trafikkregulering, f.eks. ved ombygging av vegkryss
- informere om at det er innført midlertidig reduksjon av fartsgrensen (vinterfartsgrense, miljøfartsgrense)

Variable 560-skilt

Variable 560-skilt omfatter:

- Opplysningstavler for varsling om vegarbeid eller andre planlagte hendelser på etterfølgende vegstrekning
- Opplysningstavler for varsling eller informasjon om uforutsette hendelser på etterfølgende vegstrekning eller vegnett
- Opplysningstavler for informasjon om stengning eller kolonne-kjøring på fjelloverganger
- Fartsmålingstavler

Retningslinjer for bruk av variable opplysningstavler er gitt i Håndbok V321 Bruk av variable trafikkskilt.

Innhold og budskap

Skilt 560 skal bare inneholde trafikkrelatert informasjon, se ovenfor under anvendelse.

Skilt 560 kan vise både tekst og symboler. Kombinasjoner av tekst og symboler kan imidlertid være vanskelige å forstå for trafikantene, og må brukes med varsomhet.

Det kan bare brukes symboler som er fastsatt i skiltforskriften (som del av trafikkskilt eller som eget symbol) og detaljbestemt ved skiltmønster.

Budskapet skal utformes slik at det er målrettet, kortfattet og presist, og bygges opp med færrest mulig ord. Det bør som hovedregel ikke brukes mer enn 8 ord (én tallgruppe eller ett symbol regnes som ett ord).

Oppbyggingen av budskap bør være mest mulig standardisert for at det skal være lettest mulig å oppfatte. Prinsipper for oppbyggingen av budskap på variable 560-skilt er gitt i Håndbok V321. De samme prin-sippene bør legges til grunn for budskap på skilt med fast innhold.
Under utformingen av budskap skal nødvendig leseavstand, og dermed nødvendig teksthøyde og skiltstørrelse, kontrolleres ved beregning som angitt i vedlegg 1 i Del 1.

Plassering

Skilt 560 som skal oppfattes under fart, skal plasseres slik at trafikant-ene har nok tid til å lese skiltbudskapet uten at oppmerksomheten i for stor grad trekkes bort fra andre viktige forhold. Dette krever blant annet at skiltet plasseres

- minst 100 m fra vegkryss, akselerasjonsfelt eller flettestrekning
- minst 100 m fra vanskelige kurver, innsnevringer og andre forhold som krever særlig oppmerksomhet
- minst 50 m, helst 100 m, fra andre trafikkskilt

Skilt som må inneholde mer informasjon enn det som kan leses under fart, skal plasseres på egnet plass med parkeringsmulighet utenfor vegen, og slik at det ikke tiltrekker seg oppmerksomhet fra passerende trafikk. Slike skilt må forvarsles.

Størrelse og utforming

Enkelte 560-skilt har fast, standardisert utforming – se under det enkelte skilt.

Farge

Permanente 560-skilt som informerer om permanente forhold skal ha blå bunn og hvit tekst og bord. Unntatt er spesielle opplysningstavler for nasjonale turistveger. Disse har brun bunn og hvit tekst og bord.

Midlertidige 560-skilt skal ha gulgrønn fluorescerende bunn og svart tekst og bord.

Skilt som står oppe en hel sesong om gangen regnes ikke som midlertidige og skal ha blå bunnfarge og hvit tekst og bord. Dette kan gjelde bl.a. skilt for kjettingplasser og skilt som informerer om vinterstengte veger.

For variable 560-skilt er bestemmelser om farge gitt i Håndbok V321 Bruk av variable trafikkskilt.

Teksthøyde og dimensjoner

Størrelsen av skiltet bestemmes av den plass tekst og eventuelle symboler krever. Nødvendig teksthøyde (H) skal bestemmes som angitt i vedlegg 1 i Del 1. Minste teksthøyde som kan anvendes, er H = 105 mm. På motorveger og andre flerfeltsveger skal det ikke brukes mindre teksthøyde enn H = 210 mm. Symboler skal ha høyde minst lik 12/7 H.

Borden skal ha bredde lik 1/7 H og standard utforming med avrundede hjørner, se kapittel 1-4.2 i Del 1.

Avstanden mellom vertikal bord og tekst eller symbol skal være minst 5/7 H. Avstanden mellom horisontal bord og tekst eller symbol skal være minst 4/7 H til øvre bord, og minst 5/7 H til nedre bord. Avstanden mellom ord, tallgrupper m.m. og mellom tekstlinjer skal være som angitt i vedlegg 2 i Del 1.

Andre dimensjoner kan være fastsatt for enkelte skilt, se under det enkelte skilt.

560.1

Størrelse:
MS 1750 x 2500 mm
SS 2100 x 3000 mm

Utforming:
Skiltmønster

560.1 Generelle fartsgrenser

Anvendelse

Skilt 560.1 skal settes opp etter alle grenseoverganger på riksveger og viktige fylkesveger, og etter utkjøring fra terminaler for bilferjer fra utlandet.

Skilt 560.1 erstatter det tidligere informasjonsskiltet om "Kjørelys påbudt/Daytime headlights mandatory/Abblendlich am Tage vorgeschrieben" (Vegdirektoratets brev av 28. juni 1988 til vegkontorene). Dette skiltet utgår.

Plassering

Skilt 560.1 plasseres minst 100 m etter tollstasjon eller skilt som markerer grenseovergang, fylkesgrense og kommunegrense, på et sted der trafikantene har god tid til å oppfatte informasjonen på skiltet. Dersom det er særskilt fartsgrense på stedet, skal fartsgrensen gjentas ca 50 m etter skilt 560.1.

Størrelse og utforming

Skilt 560.1 utformes etter skiltmønster i to størrelser, MS og SS. Størrelse SS skal brukes på motorveger og andre flerfeltsveger.

560.2 Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg

560.2

Størrelse:
MS 750 x 400 mm
SS 900 x 480 mm

Utforming:
Se figur 3-3.20

Bordbredde:
MS 16 mm
SS 20 mm

Anvendelse

Skilt 560.2 anvendes sammen med skilt 502 "Motorveg" og 503 "Motortrafikkveg" der det er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motorvegen eller motortrafikkvegen.

Plassering

Skilt 560.2 settes alltid opp sammen med skilt 502 eller skilt 503, og plasseres under disse.

Størrelse og utforming

Skilt 560.2 utformes i to størrelser, MS og SS, med samme bredde som skiltene 502 og 503. Størrelse MS har teksthøyde H = 70 mm, SS har teksthøyde H = 84 mm. Borden skal ha samme bredde som det skilt 502 eller 503 det står sammen med. Teksten plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-3.20.

Figur 3-3.20 Utforming av skilt 560.2

560.3

Størrelse:
MS 1200 x 750 mm
SS 1440 x 900 mm

Utforming:
Se figur 3-3.21

Bordbredde:
MS 25 mm
SS 30 mm

560.3 Forvarsling om fartsmåling

Anvendelse

Retningslinjer for bruk av fartsmålingstavler er gitt i NA-rundskriv nr. 09/9.

Fartsmålingstavler kan forvarsles med skilt 560.3 på steder hvor fartsgrensen er 70 km/t eller høyere, og det vurderes slik at forvarsling er gunstig for trafikksikkerhet og trafikkavvikling.

Plassering

Skilt 560.3 plasseres 200 - 300 m foran fartsmålingstavlen.

Størrelse og utforming

Skilt 560.3 utformes som vist i figur 3-3.21, i to størrelser:

- MS med teksthøyde H = 175 mm
- SS med teksthøyde H = 210 mm

Størrelse SS skal brukes på motorveger og andre flerfeltsveger med fartsgrense 80 km/t eller høyere.

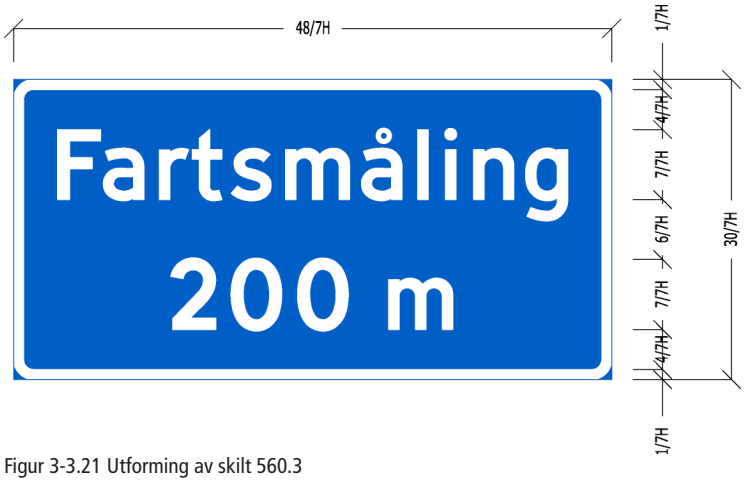

Figur 3-3.21 Utforming av skilt 560.3

560.4 Forvarsling om kjettingplass

Anvendelse

Skilt 560.4 brukes for å forvarsle kjettingplasser.
På strekninger hvor tunge kjøretøy har problemer på vinterføre, bør bakken forvarsles med skilt 104 Bratt bakke slik at tunge kjøretøy kan stoppe og legge på kjetting (se skilt 104).

Plassering

Skilt 560.4 plasseres 300 - 500 m foran kjettingplassen og plasseres etter skilt 104 Bratt bakke.

Størrelse og utforming

Skilt 560.4 utformes som vist i figur 3-3.22.

565

Størrelse: 900 x 1200 mm

Utforming: Skiltmønster

Bordbredde: 20 mm

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen

565 Feil kjøreretning

Anvendelse

Skilt 565 inngår i et sett av flere tiltak på en rampe for å avverge kjøring i feil kjøreretning ut på motorveg/motortrafikkveg. Skiltet brukes sammen med skilt 302 "Innkjøring forbudt" og oppmerking 1034 "Piler".

Skiltet bør settes opp på enveisrettede ramper i planskilte kryss, hvor rampens kjørebaner i hver sin retning er fysisk separert med en viss avstand. Skiltet skal ikke settes opp på rampestrekninger hvor kjøreretningene kun er adskilt med oppmerking eller midtdeler/midtrekkverk.

Underskilt

Skilt 565 skal ikke ha underskilt.

Plassering

På enveisrettede ramper i planskilte kryss plasseres skilt 565 slik at det i størst mulig grad er synlig kun for kjørende i feil kjøreretning.

I kløverblad- og trompetkryss er det viktig at skilt 565 settes opp etter at rampen er splittet i to, og at skiltet er minst mulig synlig for de som kjører i riktig kjørebane mot hovedvegen.

Skiltets plassering må tilpasses plasseringen av skilt 302 "Innkjøring forbudt". På lengre ramper som kan skiltes med skilt 302 over to snitt, plasseres skilt 565 mellom disse to snittene. Det anbefales at skilt 565 står omtrent midt mellom siste plankryss og tilslutningen til hovedvegen. Det bør unngås at skiltet plasseres ved rampens tilslutning til hovedvegen.

Skilt 565 bør plasseres på begge sider av kjørebanen.

Størrelse og utforming

Skilt 565 skal være rektangulært med en bredde på 900 mm og en høyde på 1200 mm.

570 Nødutgangsskilt for tunnel

570.1 Nødutgang

570.2 Retning og avstand til nødutgang

Anvendelse

Skilt 570.1 angir beliggenheten av nødutgang i tunnel. Skiltet skal settes opp ved alle tverrforbindelser og andre rømningsveger i tunneler.

Skilt 570.2 angir retning og avstand til nærmeste nødutgang i tunnel. Skiltet skal settes opp i alle tunneler med tverrforbindelser eller andre rømningsveger.

Plassering

Skilt 570.1 settes opp vinkelrett på kjøreretningen, og slik at figuren på skiltet løper mot nødutgangen. Skiltet plasseres slik i tunneltverrsnittet at det er synlig i lengst mulig avstand fra begge retninger.

Skilt 570.2 monteres på tunnelveggen hvor nødutgangen er plassert og parallelt med tunnelens lengderetning. Skiltet skal settes opp med maksimalt 25 meters mellomrom gjennom hele tunnelen. Høyden fra kjørebanen til underkant skilt 570.2 skal ikke være mindre enn 1 m, og høyden fra kjørebanen til overkant skilt 570.2 skal ikke være mer enn 1,5 m.

På strekning mellom nødutganger skal begge retninger angis:

570.1V

570.1H

570.2V

570.2H

Størrelse og utforming:
Se teksten

Skiltmyndighet:
Rv Regionvegkontoret
Fv Regionvegkontoret
Kv Kommunen
Pv Regionvegkontoret

Størrelse og utforming

Skilt 570 har grønn bunn, hvit bord og avstandsangivelse og hvite symboler.

Skilt 570.1 utformes etter skiltmønster. Skiltet er kvadratisk og skal ha størrelse på minst 400 x 400 mm.

Skilt 570.2 skal ha størrelse og utforming som vist i figur 3-3.23. Symbolene utformes etter skiltmønster.

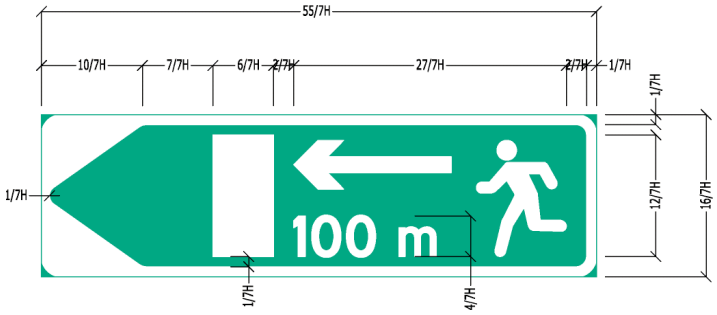

Dim. H (mm)	Tallhøyde (mm)	Bredde x høyde(mm)
91	52	715 x 208
105	60	825 x 240
140	80	1100 x 320

Figur 3-3.23 Utforming av skilt 570.2

3-4 Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon 590

3-4.0 Skiltmyndighet

Myndighet for oppsetting og nedtaking av skilt med trafikksikkerhetsinformasjon er fastsatt i skiltforskriften § 29 nr.1.

Skilt	Skiltforskriften	Vegkategori	Skiltmyndighet
Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon (590)	§ 29 nr. 1	Riksveg Fylkesveg Kommunal veg Privat veg	Regionvegkontoret[1)] Regionvegkontoret[1)] Kommunen[1)] Regionvegkontoret[1)]

[1)] Utforming og bruk av skilt 590 skal godkjennes av Vegdirektoratet før det treffes vedtak om oppsetting, jf. skiltforskriften § 29 nr. 3.

Figur 3-4.1 Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon – oversikt over skiltmyndigheter

3-4.1 Anvendelse

Generelle bestemmelser om anvendelsen av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapitlene 1-1.4 og 1-1.5.

Skiltforskriften § 12a Alminnelige bestemmelser om skilt med trafikksikkerhetsinformasjon

1. *Skiltet viser budskap knyttet til trafikksikkerhet*
2. *Skiltet har ikke underskilt.*

Skilt 590 skal brukes til formidling av trafikksikkerhetsinformasjon, fortrinnsvis atferdsrettet informasjon. Bruken av skilt 590 skal begrenses til noen få uttrykk/temaer om gangen samt tidsbegrenses. Nasjonale kampanjer skal prioriteres.

Budskapet som formidles skal være lett å oppfatte slik at det ikke trekker oppmerksomheten vekk fra vegen mer enn nødvendig. Skiltets budskap skal ikke henlede oppmerksomheten videre på etterfølgende skilt 590. Skilt 590 skal bestå av maksimalt åtte ord, symboler, bilder eller tallkombinasjoner til sammen. Vanskelige ord eller tallkombinasjoner skal unngås. Eventuelle kommersielle aktører skal ikke synliggjøres på skiltet ved navn, logo el. Dersom budskapet brukes i en annen sammenheng enn som skilt 590, må dette gis en grafisk utforming som skiller seg fra skilt 590.

3-4.2 Underskilt

Skilt 590 skal ikke ha underskilt.

3-4.3 Plassering

Nødvendig frisikt skal ivaretas i henhold til gjeldende vegnormaler. Det skal også sikres frisikt og god avstand (vanligvis 100 meter) til andre trafikkskilt. Skiltene skal ikke stå for tett, og de må være godt lesbare for trafikantene, jf. Del 1. Hele skiltet skal være synlig over nødvendig leseavstand.

Skilt 590 skal ikke plasseres ved ulykkespunkter, kryss, tunneler eller uoversiktlig veg (bakketopp, skarp kurve), eller slik at skiltkonstruksjonen blir et farlig sidehinder.

Husk bilbelte

Figur 3-4.2 590 Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon (eksempel)

3-4.4 Størrelse og utforming

Skilt 590 skal være rektangulært. Det skal ikke ha unødvendig store dimensjoner eller tekst, skrifttyper, symboler og fargekombinasjoner som kan forveksles med andre trafikkskilt.

Teksthøyden skal oppfylle kravene i vedlegg 1 i Del 1. Skrifttypen kan fravike trafikkalfabetet, men må være enkel og lettlest, og det skal være god kontrast mellom tekst og bakgrunn.

Skilt, stolper, fundamenter og øvrig oppsettingsutstyr skal tilfredsstille de generelle tek-niske krav gitt i Håndbok R310 Trafikksikkerhetsutstyr.

På vegstrekning som ikke er belyst skal skiltet ikke ha utvendig eller innvendig belysning. På belyste strekninger skal opplyste eller lysende skilt ikke ha et lysnivå som er høyere enn det generelle lysnivået i omgivelsene.

3-5 Underskilt til forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt

3-5.0 Generelt

I dette kapitlet omtales bare de underskilt som kan brukes til forbudsskilt, påbudsskilt og opplysningsskilt. Underskilt til fareskilt, vikepliktskilt og forkjørsskilt omtales i Del 2, kapittel 2-4.

Skiltmyndighet

Underskilt er ikke selvstendige trafikkskilt. Den myndighet som kan treffe vedtak for hovedskiltet, treffer også vedtak for eventuelle underskilt til hovedskiltet.

Skiltmyndigheter og skiltvedtak er nærmere omtalt i Del 1, kapitlene 1-1.4 og 1-1.5.

3-5.1 Anvendelse

Generelle bestemmelser om anvendelsen av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapittel 1-2.

Skiltforskriften § 17 Alminnelige bestemmelser om underskilt:

1. *Underskilt er bare gyldig når det nyttes sammen med hovedskilt, og gir nærmere klargjøring, utviding, utfylling eller begrensning av hovedskiltets betydning eller gyldighetsområde.*
2. *Underskilt til hovedskilt som nyttes til midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid, kan ha gul bunnfarge.*

Underskilt skal bare brukes sammen med et hovedskilt, for å gi tilleggsopplysninger til hovedskiltet som angitt i skiltforskriften § 17 nr. 1 (se ovenfor). Underskilt som utvider et hovedskilts betydning, skal bare brukes etter godkjenning fra Vegdirektoratet.

Det bør ikke brukes mer enn to underskilt til samme hovedskilt.

Nærmere bestemmelser om anvendelsen av underskilt er gitt under de enkelte skiltgrupper og hovedskilt i kapitlene 3-1, 3-2 og 3-3. Detaljbestemmelser for de enkelte underskilt er gitt i kapittel 3-5.4.

3-5.2 Plassering

Generelle bestemmelser om plassering av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapittel 1-3.

Underskilt plasseres under hovedskiltet, uten avstand mellom hovedskilt og underskilt. Anvendes to underskilt til samme hovedskilt, skal det mellom underskiltene være en avstand lik bordbredden.

Når to hovedskilt plasseres på samme stolpe eller skiltoppsett, skal eventuelle underskilt plasseres slik at det ikke kan oppstå tvil om hvilket hovedskilt underskiltene gjelder for.

Når hovedskiltet er plassert over kjørebanen, kan eventuelt underskilt plasseres på høyre side av hovedskiltet. Dette gir plass til underskilt med tilstrekkelig størrelse for den tekst- eller symbolhøyde som er nødvendig for overhengende skilt.

3-5.3 Størrelse og utforming

Generelle bestemmelser om størrelse og utforming av trafikkskilt er gitt i Del 1, kapittel 1-4.

Underskilt er rektangulære eller kvadratiske. Underskilt til hovedskilt som har gulgrønn fluorescerende bunnfarge (midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid), skal ha gulgrønn fluorescerende bunn, svart bord og svarte symboler eller tekst. Alle andre underskilt skal ha hvit bunn, svart bord og svarte symboler eller tekst, med mindre annet er fastsatt for det enkelte skilt.

Borden skal ligge helt inntil kanten av skiltet og skal ikke ha avrundede hjørner. Bordbredden er angitt for de enkelte underskilt i kapittel 3-5.4.

Underskilt med tekst

Høyden av underskilt med tekst bestemmes av teksthøyden og antall tekstlinjer, se figur 3-5.1. Teksthøyde H for vanlige underskilttekster avhenger av hovedskiltets størrelse. Teksthøyder og skilthøyder er angitt for de enkelte underskilt i kapittel 3-5.4.

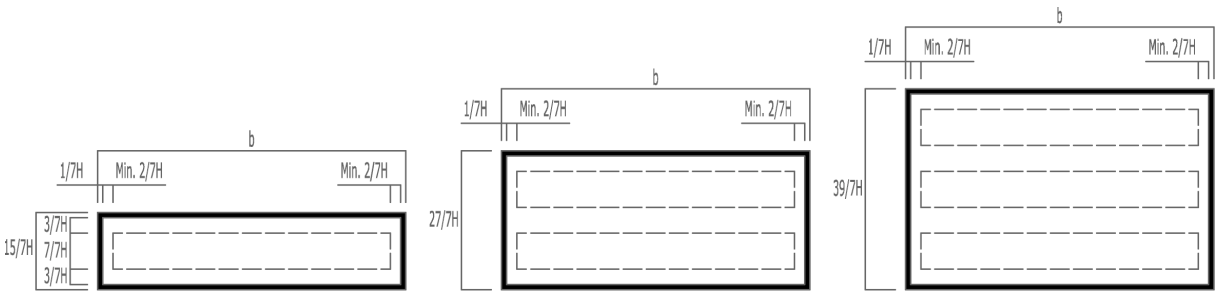

Figur 3-5.1 Underskilt med tekst - grunnform

Bredden av underskilt med tekst bestemmes etter hovedskiltets størrelse og er gitt i figur 3-5.2. Etter beregning av den plass tekst og andre elementer krever, fordeles eventuell overskytende bredde likt på begge sider mellom tekst og border.

Skiltform	Bredde b (mm) for underskilt til:		
	Hovedskilt LS	Hovedskilt MS	Hovedskilt SS
Fareskilt	650	850	1150
Skilt 202	500	700	900
Runde skilt	600	800	1000
Firkantete skilt	Som hovedskilt	Som hovedskilt	Som hovedskilt

Figur 3-5.2 Bredde av underskilt med tekst (mål i mm)

Underskilt med symbol

Symboler som kan brukes på underskilt, er gitt ved skiltmønstre fastsatt av Vegdirektoratet (se Del 1, kapittel 1-4.2). Skiltmønstre kan lastes ned fra www.vegvesen.no. Nærmere bestemmelser om størrelse og utforming er gitt under de aktuelle underskilt i kapittel 3-5.4.

3-5.4 Bestemmelser for de enkelte underskilt

Skiltforskriften § 18 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte underskilt. Disse bestemmelsene er gjengitt i dette kapitlet under de aktuelle skilt.

Videre er det gitt nærmere bestemmelser og retningslinjer for anvendelse, størrelse og utforming av hvert enkelt underskilt. Utfyllende bestemmelser om underskilt er også gitt under de enkelte skiltgrupper og skilt i kapitlene 3-1, 3-2 og 3-3.

802 Avstand

Anvendelse

Skilt 802 kan brukes som underskilt til trafikkregulerende skilt for å forvarsle reguleringer.

Forvarsling av reguleringer med forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt

Følgende reguleringer kan forvarsles med underskilt 802:

306 Trafikkforbud
308 Forbudt for transport av farlig gods
310 Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt
312 Breddegrense
314 Høydegrense
316 Lengdegrense
318 Totalvektgrense
320 Aksellastgrense
322 Boggilastgrense
324 Stopp for angitt formål
326 Stopp for toll
362 Fartsgrense
406 Påbudt rundkjøring (bare sammen med skilt 202 "Vikeplikt")
502 Motorveg
503 Motortrafikkveg
504 Slutt på motorveg
505 Slutt på motortrafikkveg
530 Sammenfletting
532 Kjørefelt slutter
539 Endret kjøremønster
555 Havarilomme

Nærmere bestemmelser om forvarsling er gitt under enkelte hovedskilt.

802

Underskiltet angir avstanden til det sted hvor hovedskiltet begynner å gjelde, eller til sted hvor tilsvarende hovedskilt er satt opp (forvarsling).

Størrelse:
Se figur 3-5.3

Utforming:
Se figur 3-5.4

Når en regulering er forvarslet, må samme hovedskilt være satt opp i den angitte avstand, og reguleringen gjelder fra dette skiltet.

Avstandsangivelser

Avstander under én kilometer skal være angitt i meter med det nærmeste av følgende avstandstall med benevning m:

25 - 50 - 75 - 100 - 150 - 200 - 250 - 300 - 400 - 500 - 600 - 700 - 800 - 900 (m)

Er avstanden én kilometer eller mer, skal dette angis i kilometer med benevningen km. Avstanden angis med én desimal. Hele kilometer angis uten desimal.

Størrelse og utforming

Underskilt 802 utføres i tre standardstørrelser som angitt i figur 3-5.3. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm) når hovedskiltet er:			Høyde h (mm)	Tekst-høyde H (mm)	Bord-bredde (mm)
	Fareskilt	Skilt 202	Rundt eller firkantet			
LS MS SS	650 850 1150	500 700 900	Hovedskiltets diameter eller bredde	150 225 300	70 105 140	10 15 20

Figur 3-5.3 Standardstørrelser for underskilt 802

Avstandsangivelse og benevning plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.4. Tallene skal ha full teksthøyde (7/7H).

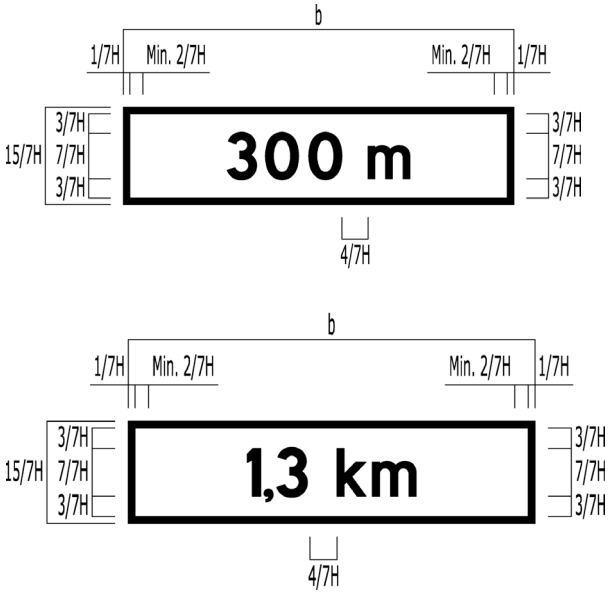

Figur 3-5.4 Plassering av tekst på underskilt 802

804

Underskiltet angir at hovedskiltet gjelder for bestemt vegstrekning. Tallene angir avstanden til vegstrekningens begynnelse og slutt.

Størrelse:
Se figur 3-5.5

Utforming:
Se figur 3-5.6

804 Utstrekning

Anvendelse

Skilt 804 kan brukes som underskilt til følgende forbudsskilt for å angi utstrekningen av forbudet:

330 "Svingeforbud" – se bestemmelsene for skilt 330

334 "Forbikjøringsforbud"
335 "Forbikjøringsforbud for lastebil"

Underskiltet angir utstrekningen av forbikjøringsforbudet, og kan brukes dersom forholdene er slik at det ikke er hensiktsmessig å sette opp skilt 336 "Slutt på forbikjøringsforbud " eller skilt 337 "Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil". Underskilt bør bare brukes for forbikjøringsforbud kortere enn ca 500 m.

Avstandsangivelser

Utstrekningen av forbudsreguleringen skal angis i meter, fra 0 til det nærmeste av følgende avstandstall med benevning m:

25 - 50 - 75 - 100 - 150 - 200 - 250 - 300 - 400 - 500 (m)

Størrelse og utforming

Underskilt 804 utføres i tre standardstørrelser som angitt i figur 3-5.5. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm) når hovedskiltet er:		Høyde h (mm)	Tekst-høyde H (mm)	Bord-bredde (mm)
	Fareskilt	Forbudsskilt			
LS	650	600	150	70	10
MS	850	800	225	105	15
SS	1150	1000	300	140	20

Figur 3-5.5 Standardstørrelser for underskilt 804

Avstandsangivelser og benevning plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.6. Tallene skal ha full teksthøyde (7/7H).

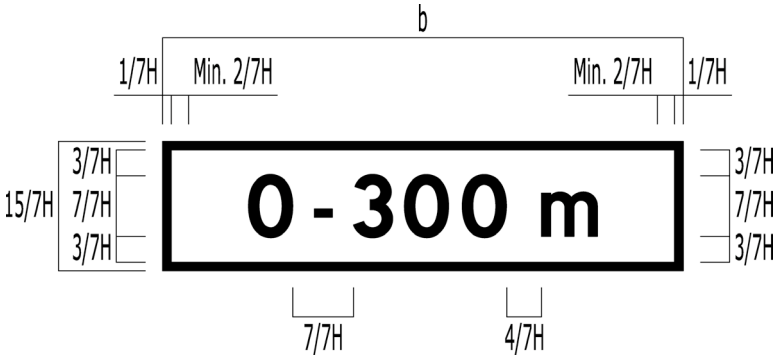

Figur 3-5.6 Plassering av tekst på underskilt 804

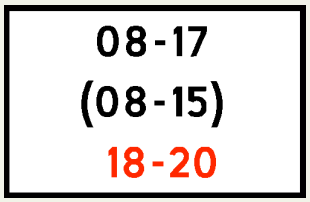

806

Underskiltet angir at hovedskiltet bare gjelder i det eller de tidsrom som er angitt med klokkeslett. Sorte tall gjelder hverdag unntatt lørdag, sorte tall i parentes gjelder lørdag, røde tall gjelder søndag, helligdag og offentlig høytidsdag.

Størrelse:
Se figur 3-5.8

Utforming:
Se figur 3-5.9

806 Tid

Anvendelse

Skilt 806 brukes som underskilt til regulerende skilt når hovedskiltets regulering ikke skal gjelde hele døgnet alle dager.

Skilt 806 kan brukes som underskilt til følgende skilt:

306.1 "Forbudt for motorvogn"
306.4 "Forbudt for motorsykkel og moped"
306.5 "Forbudt for lastebil og trekkbil"
308 "Forbudt for transport av farlig gods"
310 "Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt"
330 "Svingeforbud"
362 "Fartsgrense"
370 "Stans forbudt"
372 "Parkering forbudt"
508 "Kollektivfelt"
509 "Sambruksfelt"

Skilt 806 skal angi tidsrommet for gyldigheten av reguleringen angitt på hovedskiltet. Gjelder en regulering hele døgnet og alle ukedager, brukes ikke skilt 806.

Tiden for reguleringens gyldighet skal angis i hele timer mellom 00 - 24, og med:

- svarte tall for hverdager unntatt lørdag
- svarte tall i parentes for lørdager
- røde tall for søndager, helligdager og offentlige høytidsdager.

Dersom samme gyldighetstid skal gjelde for alle ukedager, brukes bare én tidsangivelse med svarte tall og teksten "Alle dager" i stedet for tre like tidsangivelser med svarte og røde tall, se figur 3-5.9.

Dersom gyldighetstiden skal begrenses bare for enkelte hverdager, angis disse med navn. Følgende forkortelser skal da brukes:

- Bokmål: man tir ons tor fre lør søn
- Nynorsk: mån tys ons tor fre lau sun

Bemerk at når ukedag angis med navn, gjelder vedkommende regulering også på helligdager og offentlige høytidsdager som faller på en av de angitte dager.

Eksempler på bruk av underskilt 806 er vist i figur 3-5.7.

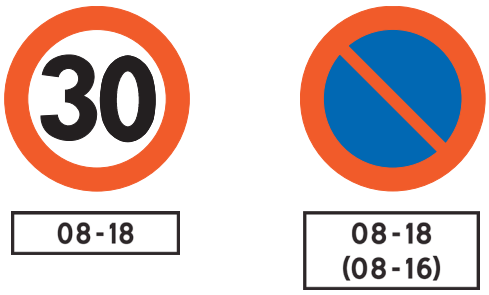

Figur 3-5.7 Eksempler på bruk av underskilt 806

Størrelse og utforming

Underskilt 806 utføres i tre standardstørrelser som angitt i figur 3-5.8. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe. Skilt 806 skal være tosidig dersom hovedskiltet er det.

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm):			Tekst-høyde H (mm)	Bord-bredde (mm)
		1 linjer	2 linjer	3 linjer		
US	400	105	189	273	49	7
LS	600	150	270	390	70	10
MS	800	225	405	585	105	15

Figur 3-5.8 Standardstørrelser for underskilt 806

Tidsangivelsene plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.9. Tallene skal ha full teksthøyde (7/7H). Tekst ”Alle dager” eller forkortelser for ukedager skal ha teksthøyde 7/7H.

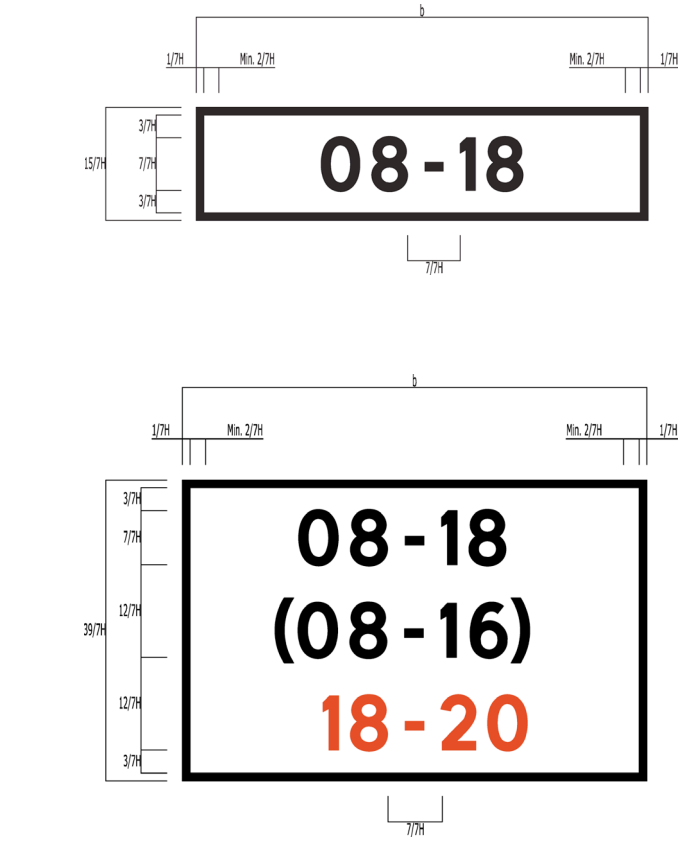

Figur 3-5.9 Plassering av tidsangivelser og tekst på underskilt 806

807 Symbol

807.1

807.2

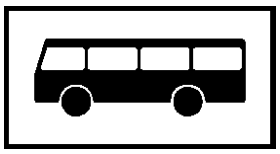

807.3

807.4

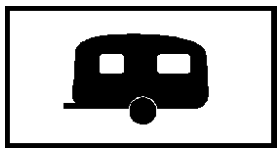

807.5

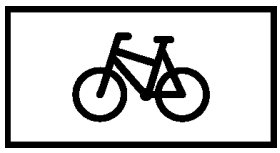

807.6

807.7

807.8

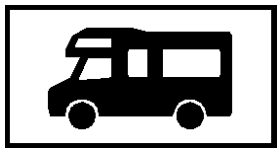

807.9

807.1 Personbil
807.2 Varebil, lastebil og trekkbil
807.3 Buss

807.4 Vogntog
807.5 Tilhenger særskilt innredet til campingbruk, samt eventuell trekkvogn
807.6 Sykkel

807.7 Motorsykkel og moped
807.8 Forflytningshemmede med parkeringstillatelse
807.9 Kjøretøy særskilt innredet til campingbruk (bobil)

Symbolene 807.1-807.9 benyttet på underskilt betyr at hovedskiltets regulering eller informasjon gjelder vedkommende kjøretøy- eller trafikantgruppe. Vektangivelse på symbol 807.2 betyr at reguleringen gjelder kjøretøy med tillatt totalvekt høyere enn angitt.

Symbol på underskilt til skilt 552 "Parkering" betyr at parkeringen er reservert vedkommende kjøretøy- eller trafikantgruppe.

Kjøretøy- eller trafikantgruppe kan unntas fra hovedskiltets regulering med symbol brukt sammen med teksten "Gjelder ikke" eller "Unntatt".

Størrelse:
Se figur 3-5.11

Utforming:
Se figur 3-5.12

Anvendelse

Skilt 807 brukes for å angi at hovedskiltets regulering eller informasjon bare gjelder for bestemte kjøretøy- eller trafikantgrupper.

807.2a

Vektangivelse på symbol 807.2 (underskilt 807.2a) kan brukes for å vise at reguleringen bare gjelder kjøretøy med tillatt totalvekt høyere enn angitt.

Skilt 807 kan også brukes for å angi at hovedskiltet ikke gjelder for bestemte kjøretøy- eller trafikantgrupper, ved at "unntatt" føyes til under symbolet. Skiltet betegnes da med U etter undernummeret, f.eks. 807.6U "Sykkel unntatt".

Eksempler på bruk av underskilt 807 er vist i figur 3-5.10.

Skilt 807 brukes hovedsakelig som underskilt til skilt 552 "Parkering". Annen bruk av underskilt 807 er angitt under bestemmelsene for de aktuelle hovedskilt.

Begrepet "motorsykkel" som er nevnt i symbol 807.7 innebærer at det er snakk om 2-hjulede motorsykler, med eller uten sidevogn.

Skilt 807 som underskilt til skilt 552 "Parkering"

Skilt 807 brukes som underskilt til skilt 552 "Parkering" når parkering skal reserveres for én eller flere av de angitte trafikant- eller kjøretøy-gruppene hele døgnet alle dager.

Dersom gyldighetstiden for den reserverte parkeringen skal være begrenset, eller det skal gjelde andre begrensninger for parkeringen, brukes underskilt 834 "Kombinert regulering" – se bestemmelsene for dette underskiltet.

Parkeringsplass reservert med underskilt 807.8 kan bare benyttes av forflytningshemmede som har særlig parkeringstillatelse i henhold til forskrift om parkering for forflytningshemmede.

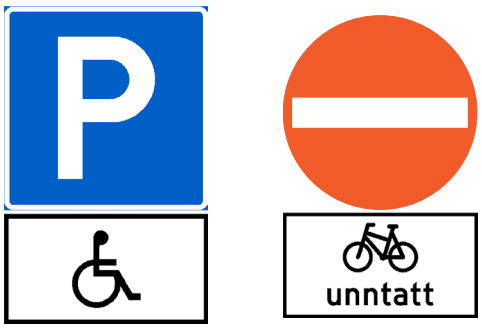

807.8 807.6U

Figur 3-5.10 Eksempler på bruk av underskilt 807

Størrelse og utforming

Underskilt 807 utføres i fire standardstørrelser som angitt i figur 3-5.11. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm) når skiltet har:		Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		bare symbol	symbol + tekst		
US	400	189	224	49	7
LS1*	500	270	-	70	10
LS2*	600	270	320	70	10
MS	800	405	480	105	15

* LS1 for underskilt til skilt 552 "Parkering" i størrelse LS
LS2 for underskilt til forbuds- og påbudsskilt i størrelse LS

Figur 3-5.11 Standardstørrelser for underskilt 807

807-symbolene utformes og plasseres på skiltflaten etter skiltmønster. Underskilt med tekst "unntatt" (807.U) utformes som vist i figur 3-5.12.

Dersom hovedskiltet eller unntak fra hovedskiltet skal gjelde to eller flere kjøretøy- eller trafikantgrupper, skal alle symbolene settes på samme skiltflate og høyden på skiltet økes med symbolhøyden pluss 3/7 H.

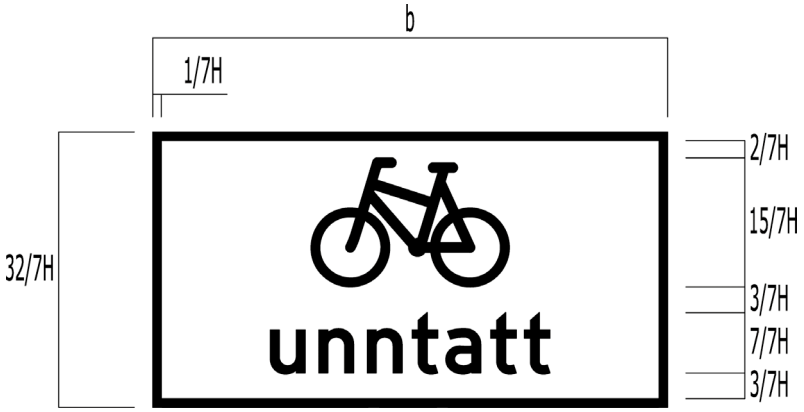

Figur 3-5.12 Plassering av symbol og tekst på underskilt 807

Underskiltet brukes når det ikke er hensiktsmessig å gi vedkommende regulering eller informasjon med underskilt med symbol, tall eller annet.

Størrelse og utforming:
Se teksten

808 Tekst

Anvendelse

Skilt 808 kan brukes som underskilt til enkelte forbudsskilt, påbudsskilt og opplysningsskilt. Tillatte underskilttekster er gitt i etterfølgende tekst og figurer. Det skal ikke brukes andre tekstvarianter for de angitte forhold.

Skilt 808 som underskilt til forbudsskilt

Regulering med forbudsskilt kan utfylles eller begrenses med underskilt 808 som angitt i figur 3-5.13.

Underskilt nr.	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan brukes til skilt nr.
808.301	Gjelder gjennomkjøring Gjeld gjennomkøyring	306.1 306.5
808.303	Gjelder gjennomkjøring til (vegnavn) Gjeld gjennomkøyring til (vegnamn)	306.1
808.305	Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse) Gjeld ikkje køyring til (verksemd eller adresse)	306.1 306.5
808.307	Gjelder ikke varetransport (tidsrom) Gjeld ikkje varetransport (tidsrom)	306.1
808.311	Gjelder ikke moped/Gjeld ikkje moped	306.1 306.4
808.313	Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss	306.1
808.315	Gjelder ikke taxi/Gjeld ikkje taxi	306.1
808.317	Gjelder ikke/Gjeld ikkje buss og taxi	306.1
808.319	Gjelder ikke (motorvogntype)* Gjeld ikkje (motorvogntype)*	306.1
808.321	Gjelder/Gjeld (motorvogntype)*	306.1
808.331	Gjelder (bru, undergang) ved (sted) Gjeld (bru, undergang) ved (stad)	312-322
808.333	Gjelder i (by eller sted) Gjeld i (by eller stad)	312-322
808.339	Høgspenning Livsfare	314
808.341	.... m ved sentrisk kjøring/køyring	314
808.343	Minste kjøretøyavstand .... m	318
808.345	(Lastkategori) B-E	308
808.351	Gjelder/Gjeld (snuplass, torg o.l.)	370 372
808.515	Gjelder.....felt/Gjeld.....felt	310

* Se også underskilt 807 "Symbol"

Figur 3-5.13 Underskilt 808 for bestemte forbudsskilt

Skilt 808 som underskilt til påbudsskilt

Regulering med påbudsskilt kan begrenses med underskilt 808 som angitt i figur 3-5.14.

Underskilt nr.	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan brukes til skilt nr.
808.313	Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss	402 404
808.317	Gjelder ikke buss og taxi Gjeld ikkje buss og taxi	402 404

Figur 3-5.14 Underskilt 808 for bestemte påbudsskilt

Skilt 808 som underskilt til opplysningsskilt

Regulering med opplysningsskilt kan begrenses med underskilt 808 som angitt i figur 3-5.15.

Underskilt nr.	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan brukes til skilt nr.
808.515	Gjelder ..... felt/Gjeld ..... felt	508 509
808.519	Kjøring til eiendommene tillatt Køyring til eigedomane tillete	518-522 548
808.541	Kjøring til (adresse, virksomhet) tillatt Køyring til (adresse, verksemd) tillete	548
808.545	Varetransport tillatt/tillete (tidsrom)	548
808.551	For (kjøretøy- eller trafikantgruppe)	552
808.553	Med særskilt tillatelse	552
808.555	Mot avgift	552
808.557	Maks (tidsangivelse) mot avgift	552
808.559	Takstsone (nummer)	552
808.561	El-motorvogn	552

Figur 3-5.15 Underskilt 808 for bestemte opplysningsskilt

808.301

808.303

808.305

808.339

808.343

Underskilt 808 kan også brukes til enkelte fareskilt – se Del 2 for underskilt til permanente skilt (serie 808.100-200), og Håndbok N301 Arbeid på og ved veg for underskilt til midlertidige skilt (serie 808.700-999).

Underskiltserien 808.600-699 er forbeholdt underskilt til trafikksignaler –se Håndbok N303 Trafikksignalanlegg.

Skilt 808 for andre forhold

Dersom det oppstår behov for å bruke underskilt 808 for andre forhold enn angitt i figurene 3-5.13-15, skal dette godkjennes av regionvegkontoret som fastsetter underskiltteksten og gir melding om ny tekst til Vegdirektoratet. Eventuelle nye undernummer fastsettes av Vegdirektoratet.

Underskilttekster som utvider hovedskiltets regulering skal bare brukes etter godkjenning fra Vegdirektoratet.

Størrelse og utforming

For underskilt til forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt kan tekst og avstand eller utstrekning ikke kombineres på samme underskilt. Dersom reguleringen skal forvarsles eller angis som utstrekning, skal skilt 802 "Avstand" eller 804 "Utstrekning" settes opp som separat underskilt under skilt 808.

Underskiltene 808.301-307, 808.339 og 808.343

Underskiltene 808.301-307, 808.339 og 808.343 utføres i to standardstørrelser som angitt i figur 3-5.16. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm):		Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		2 linjer	3 linjer		
LS	600	189	273	49	7
MS	800	270	390	70	10

Figur 3-5.16 Standardstørrelser for underskiltene 808.301-305, 808.339 og 808.343

Teksten plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.17. Skilt 808.339 utformes etter skiltmønster.

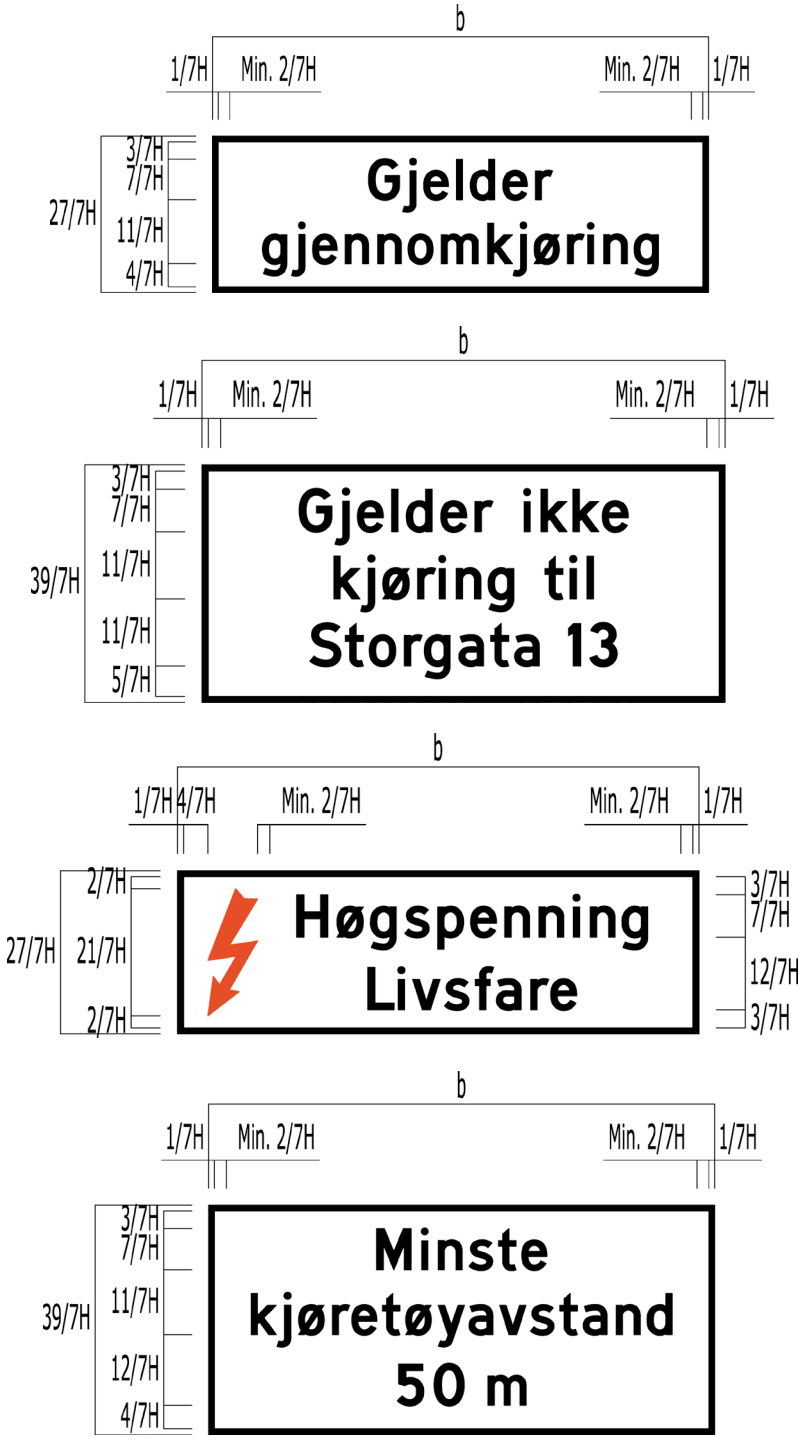

Figur 3-5.17 Plassering av tekst på underskiltene 808.301-305, 808.339 og 808.343

Gjelder ikke moped

808.311

Gjelder ikke buss

808.313

Gjelder ikke buss og taxi

808.317

Gjelder ikke personbil

808.319

Gjelder personbil

808.321

4,5 m ved sentrisk kjøring

808.341

Gjelder snuplass

808.351

Underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351

Underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351 utføres i to standardstørrelser som angitt i figur 3-5.18. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm):		Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		2 linjer	3 linjer		
LS	600	270	390	70	10
MS	800	351	507	91	13

Figur 3-5.18 Standardstørrelser for underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351

Teksten plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.19.

Figur 3-5.19 Plassering av tekst på underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351

Underskiltene 808.515-557

Underskiltene 808.515-545 og 808.551-557 utføres i standardstørrelser som angitt i figur 3-5.20. Underskiltene skal ha samme bredde som hovedskiltet.

Skilt nr.		Bredde b (mm)	Høyde h (mm)	Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
808.515	LS MS	600 800	270 351	70 91	10 13
808.519	(US)[1] (LS)[2]	400 600	195 273	35 49	5 7
808.541 808.545	(LS)	600	273	49	7
808.551	US LS	400 500	75 105	35 49	5 7
808.553	US LS	400 500	135 189	35 49	5 7
808.555	US LS	400 500	75 105	35 49	5 7
808.557	US LS	400 500	135 189	35 49	5 7

[1] For skiltene 518, 520 og 522
[2] For skilt 548

Figur 3-5.20 Standardstørrelser for underskiltene 808.515-557

Teksten plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.21.

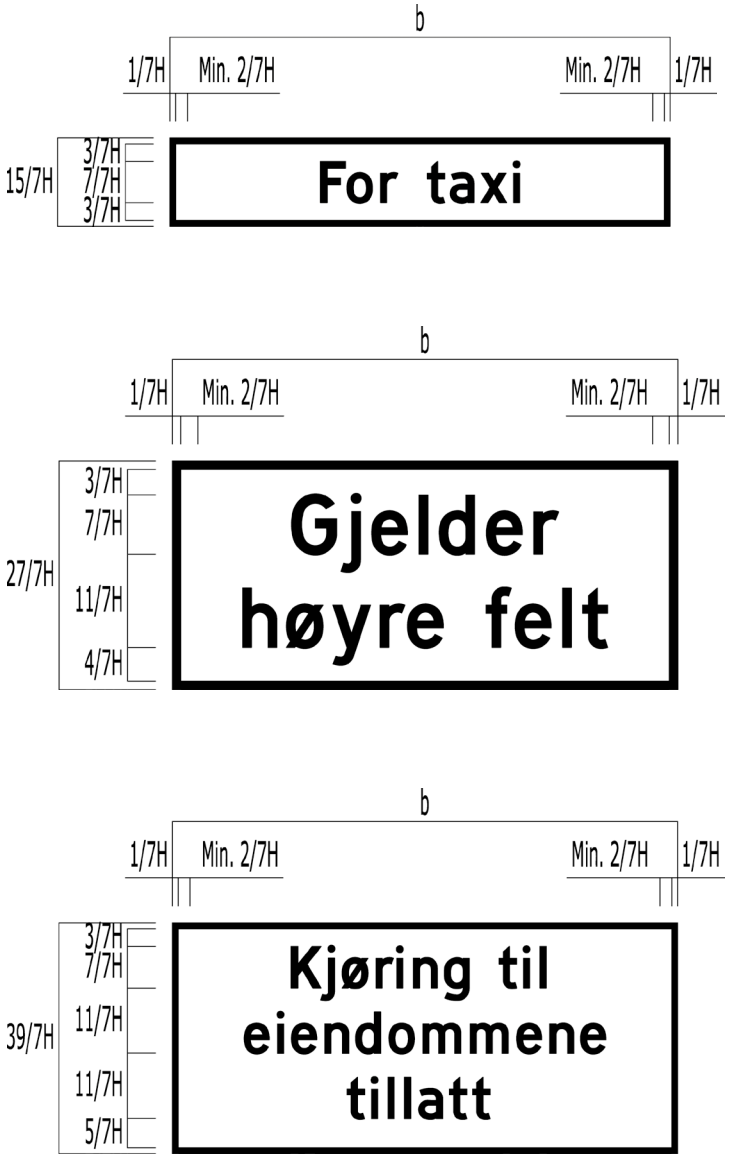

Figur 3-5.21 Plassering av tekst på underskiltene

810 Svingpil

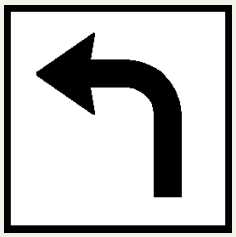

810

Underskiltet angir at hovedskiltet gjelder etter sving i vegkryss.

Størrelse og utforming:
Se figur 3-5.22

Anvendelse

Skilt 810 anvendes som underskilt til forbudsskilt, sammen med underskilt 802 "Avstand", når det er nødvendig å forvarsle regulering på kryssende veg og avstanden fra krysset til reguleringen er for kort til forvarsling etter sving i krysset. Skilt 810 skal stå under skilt 802.

Skilt 810 alene kan brukes som underskilt til skilt 556 "Automatisk trafikkontroll".

Størrelse og utforming

Underskilt 810 utføres i tre standardstørrelser som vist i figur 3-5.22. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

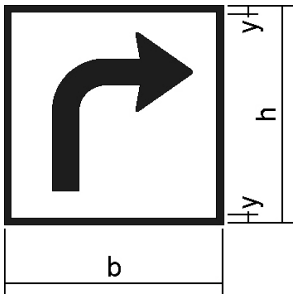

	b	h	y	Pilsymbol
LS	260	260	10	Skiltmønster
MS	325	325	15	
SS	390	390	20	

Figur 3-5.22 Størrelse og utforming av underskilt 810 (mål i mm)

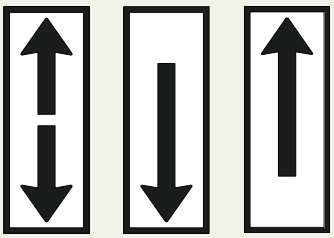

828.1 828.2 828.3

Underskiltet angir at reguleringen gjelder i pilens retning, eventuelt i den avstand som er angitt.

828.1 Gjelder i begge kjøreretninger
828.2 Gjelder mot kjøreretningen
828.3 Gjelder i kjøreretningen

Skiltet kan være plassert vannrett. Pilsymbolene kan også plasseres på andre underskilt som regulerer stans eller parkering.

Størrelse:
150 x 400 mm

Utforming:
Skiltmønster

828 Utstrekning av stans- og parkeringsregulering

Anvendelse

Skilt 828.1 kan brukes som underskilt til skilt 370 "Stans forbudt", skilt 372 "Parkering forbudt" og skilt 552 "Parkering" dersom hovedskiltet står på en plass eller et område der kjøreretningen ikke er klart definert, eller det av andre grunner kan oppstå tvil om hvor reguleringen gjelder.

Skilt 828.2 kan brukes som underskilt til skilt 370 "Stans forbudt", skilt 372 "Parkering forbudt" og skilt 552 "Parkering" for å angi slutt på en strekning med regulering som angitt på hovedskiltet, dersom denne reguleringen skal opphøre før vegkryss uten å bli avløst av annen skiltet parkeringsregulering eller av parkometerplass.

Skilt 828.3 kan brukes som underskilt til skilt 552 "Parkering" for å oppheve trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering, se normalbestemmelsene for skilt 552. Skiltkombinasjonen 552/828.3 skal ikke brukes for andre formål enn dette. Skiltkombinasjonen skal heller ikke brukes for å oppheve parkeringsforbud foran gangfelt (Trafikkreglene § 17 nr. 1 d).

Plassering

Underskilt 828 plasseres normalt vertikalt, vinkelrett på kjøreretningen, og skal stå under eventuelle andre underskilt.

Unntaksvis kan underskilt 828 plasseres horisontalt, parallelt med kjøreretningen.

829 Oppstilling av parkert kjøretøy

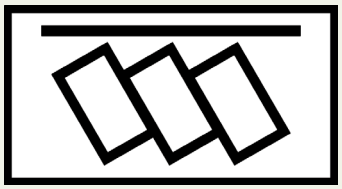

829

Størrelse:
US 400 x 189 mm
LS 500 x 270 mm

Utforming:
Se teksten.

Bordbredde:
US 8 mm
LS 10 mm

Anvendelse

Skilt 829 kan brukes som underskilt til skilt 552 "Parkering" for å angi hvordan kjøretøy skal parkeres (oppstilles) dersom dette ikke er tilstrekkelig tydelig gjennom parkeringsarealets utforming og oppmerking.

Plassering

Skilt 829 plasseres under eventuelle andre underskilt til skilt 552 (med unntak av skilt 828 "Utstrekning av stans- og parkeringsregulering").

Størrelse og utforming.

Underskilt 829 skal ha samme bredde som skilt 552.

Angivelsen på skiltet tilpasses den situasjon som skal illustreres, for eksempel skråparkering. Skiltsymbolet skal ikke kombineres med elementer fra andre underskilt. Skiltet utformes ellers i samsvar med eksemplene i figur 3-5.23.

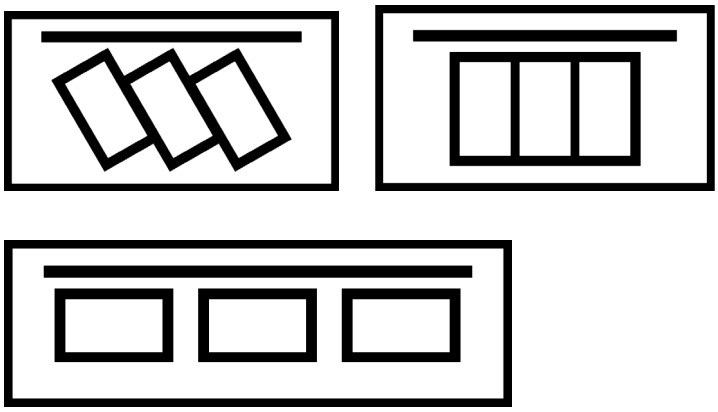

Figur 3-5.23 Eksempler på utforming av underskilt 829

831

Underskiltet angir at parkering bare er tillatt på stedet når anordning som angir tidspunktet for når kjøretøyet er parkert, er plassert godt synlig bak frontruten i kjøretøyet.

Størrelse:
Se figur 3-5.25

Utforming:
Se figur 3-5.26

Figur 3-5.24 Eksempel på bruk av 831 Parkeringsskive på underskilt 834 Kombinert regulering

831 Parkeringsskive

Anvendelse

Skilt 831 brukes som underskilt til skilt 552 "Parkering" når parkeringstiden skal begrenses og det er påbudt å bruke parkeringsskive for å angi parkeringstidspunkt, jf parkeringsforskriften § 11, første ledd.

Dersom reguleringen bare skal gjelde til visse tider av døgnet, brukes underskilt 834 "Kombinert regulering".

Størrelse og utforming

Underskilt 831 utføres i to standardstørrelser som angitt i figur 3-5.25. Underskiltet skal ha samme bredde som hovedskiltet.

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm)	Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
US	400	135	35	5
LS	500	189	49	7

Figur 3-5.25 Standardstørrelser for underskilt 831

Symbolet for parkeringsskive er hvitt på blått felt, og utformes etter skiltmønster. Symbol og tekst plasseres på skiltflaten som vist i figur 3-5.26.

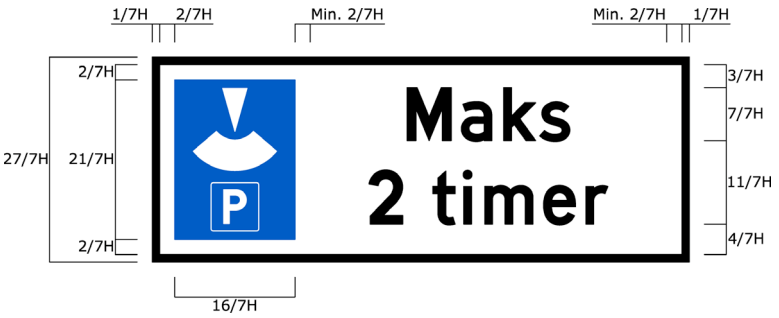

Figur 3-5.26 Utforming av underskilt 831

Dersom reguleringen bare skal gjelde til visse tider av døgnet, angis dette øverst på underskiltet i hele timer – se bestemmelsene for underskilt 834 "Kombinert regulering".

834 Kombinert regulering

Anvendelse

Skilt 834 brukes som underskilt til skilt 552 "Parkering" for å angi begrensninger av parkeringsadgangen.

Skiltet kan også anvendes som underskilt til skiltene 370 "Stans forbudt" og 372 "Parkering forbudt".

Skilt 834 som underskilt til skilt 370 "Stans forbudt"

Skilt 834 kan bare brukes som underskilt til skilt 370 i kombinasjon med underskilt 806 "Tid", slik at reguleringen på underskilt 834 gjelder i et annet tidsrom enn gyldighetstiden for skilt 370. Det eneste unntak fra denne regelen er underskilt for lasteplass (se skilt 372 "Parkering forbudt").

Hvis samme sted i enkelte tidsrom skal ha forbud mot stans, og i andre tidsrom parkeringsforbud, skal skilt 370 brukes som hovedskilt. Gyldighetstiden for skilt 370 angis på underskilt 806 "Tid". Parkeringsforbudet angis på underskilt 834 med skilt 372 "Parkering forbudt" i miniatyr, og tidsrommet for gyldigheten av parkeringsforbudet, se figur 3-5.27 (Eksempel 1 og 2). Underskiltene kan settes på én plate, men skal da være adskilt med dobbel linje slik at de klart framstår som to separate reguleringer i ulike tidsrom.

Unntaksvis kan underskilt 834 brukes (sammen med underskilt 806) for etablering av begrenset parkering i de tidsrom forbud mot stans ikke gjelder. Reguleringen angis på samme måte som tilsvarende underskilt for skilt 372, se nedenfor og figur 3-5.27 (Eksempel 3 og 4).

Skilt 834 som underskilt til skilt 372 "Parkering forbudt"

Skilt 834 skal ikke brukes for å angi begrenset parkeringsadgang i hovedskiltets gyldighetstid.

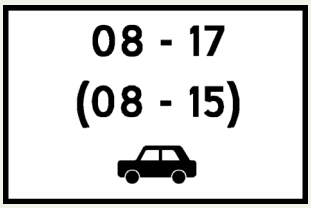

834

Underskiltet angir parkeringsregulering ved kombinasjon av tekst, tall, symbol m.v. som nyttes på andre underskilt.

Skiltforskriften § 18 B Spesielle underskilt:

III. Underskilt til stans- og parkeringsskilt.

På underskilt til skilt som regulerer stans eller parkering, kan brukes miniatyr av skilt 370 "Stans forbudt", skilt 372 "Parkering forbudt" og skilt 552 "Parkering". Miniatyrskiltet har samme betydning som om det var satt opp i full størrelse.

Størrelse og utforming:
Se teksten

Hvis et sted unntaksvis skal ha parkeringsforbud i enkelte tidsrom, og i andre tidsrom begrenset parkering, skal skilt 372 brukes som hovedskilt. Gyldighetstiden for skilt 372 angis på underskilt 806 "Tid". Parkeringsbegrensningen angis på underskilt 834 med skilt 552 "Parkering" i miniatyr, tidsrommet for gyldigheten av reguleringen, og reguleringens innhold (reservert parkering, begrenset parkeringstid, eller avgiftsparkering), se figur 3-5.27 (Eksempel 3 og 4). Underskiltene kan settes på én plate, men skal da være adskilt med dobbel linje slik at de klart framstår som to separate reguleringer i ulike tidsrom.

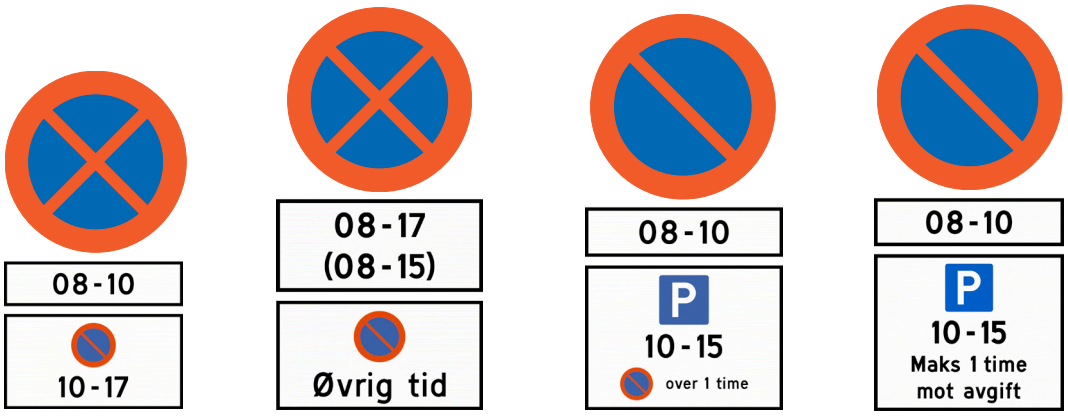

Figur 3-5.27 Eksempler på underskilt 834 til skilt 370 og 372

Hovedregelen om at skilt 372 skal være hovedskilt kan fravikes dersom parkeringsforbudet skal gjelde i "øvrig tid", eller hovedregelen gir kompliserte angivelser av gyldighetstidene – se nedenfor.

Skilt 834 som underskilt til skilt 552 "Parkering"

Skilt 834 skal brukes som underskilt til skilt 552 for å angi følgende reguleringer, se figur 3-5.28:

- Reservert parkering hvis reguleringen har begrenset gyldighetstid (Eksempel 1).
- Begrensning av tillatt parkeringstid (Eksempel 2).
- Avgiftsparkering hvis reguleringen har begrenset gyldighetstid (Eksempel 3).

Tidsrommet for reguleringens gyldighet settes øverst på underskiltet i hele timer fra 00 til 24. Under angis den aktuelle regulering ved symbol, tekst, eller kombinasjon av tekst og skilt 372 i miniatyr, som beskrevet under skilt 552 (se også figur 3-5.28).

Takstsonenummer, f.eks "Takstsone 3", kan angis.

Dersom et sted skal ha begrenset parkering i visse tidsrom og stanseforbud i andre tidsrom, skal skilt 370 "Stans forbudt" være hovedskilt.

Dersom det i visse tidsrom skal være begrenset parkering og i andre tidsrom parkeringsforbud, skal skilt 372 "Parkering forbudt" være hovedskilt – se figur 3-5.27.

I noen tilfeller vil imidlertid skilt 372 som hovedskilt kunne gi kompliserte angivelser av gyldighetstidene. Skilt 552 kan da brukes som hovedskilt, se figur 3-5.28 (Eksempel 4).

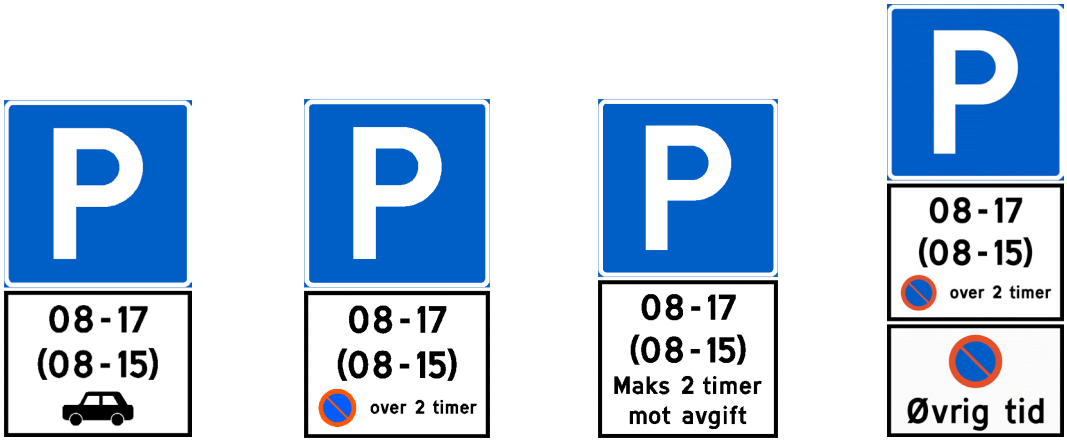

Eksempel 1 | Eksempel 2 | Eksempel 3 | Eksempel 4 (Unntaksvis, jf. figur 3-5.27)

Figur 3-5.28 Eksempler på underskilt 834 til skilt 552

Størrelse og utforming

Underskilt 834 har hvit bunnfarge, sort bord og tekst. Tidsangivelser angis etter reglene for skilt 806 "Tid". Miniatyrskilt har farger som tilsvarende skilt i full størrelse. Symboler for kjøretøy- og trafikantgrupper er svarte, og utformes etter skiltmønstrene for underskilt 807 "Symbol". Symbol for parkeringsskive er hvitt på blått felt og utformes etter skiltmønster.

Underskiltet skal være tosidig når hovedskiltet er tosidig.

Som underskilt til skilt 370 og 372

Underskilt 834 utføres i tre standardstørrelser som angitt i figur 3-5.29. (US bare for skilt 372). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm)	Høyde h	Teksthøyde H (mm)		Bordbredde (mm)
			Gyldig-hetstid	Annen tekst	
US LS MS	400 600 800	Varierer, se figur 3-5.30	49 70 105	Varierer, se figur 3-5.30	7 10 15

Figur 3-5.29 Standardstørrelser for underskilt 834 når det brukes til skilt 370 og 372

Høyden h varierer med skiltets innhold. Vertikal avstand mellom de ulike skiltelementene er angitt i eksemplene i figur 3-5.30.

Miniatyrskiltene for ny hovedregulering (372 eller 552) skal stå øverst på underskiltet, og sentrisk i forhold til skiltets vertikale sider. Tidsangivelser for gyldighetstid plasseres under miniatyrskiltet, og begrensningen av parkeringsadgangen plasseres nederst.

Skilt 834 plasseres under skilt 806 "Tid", og skal adskilles fra dette med en dobbel linje hvis skiltene settes på én plate (se eksempler i figur 3-5.27).

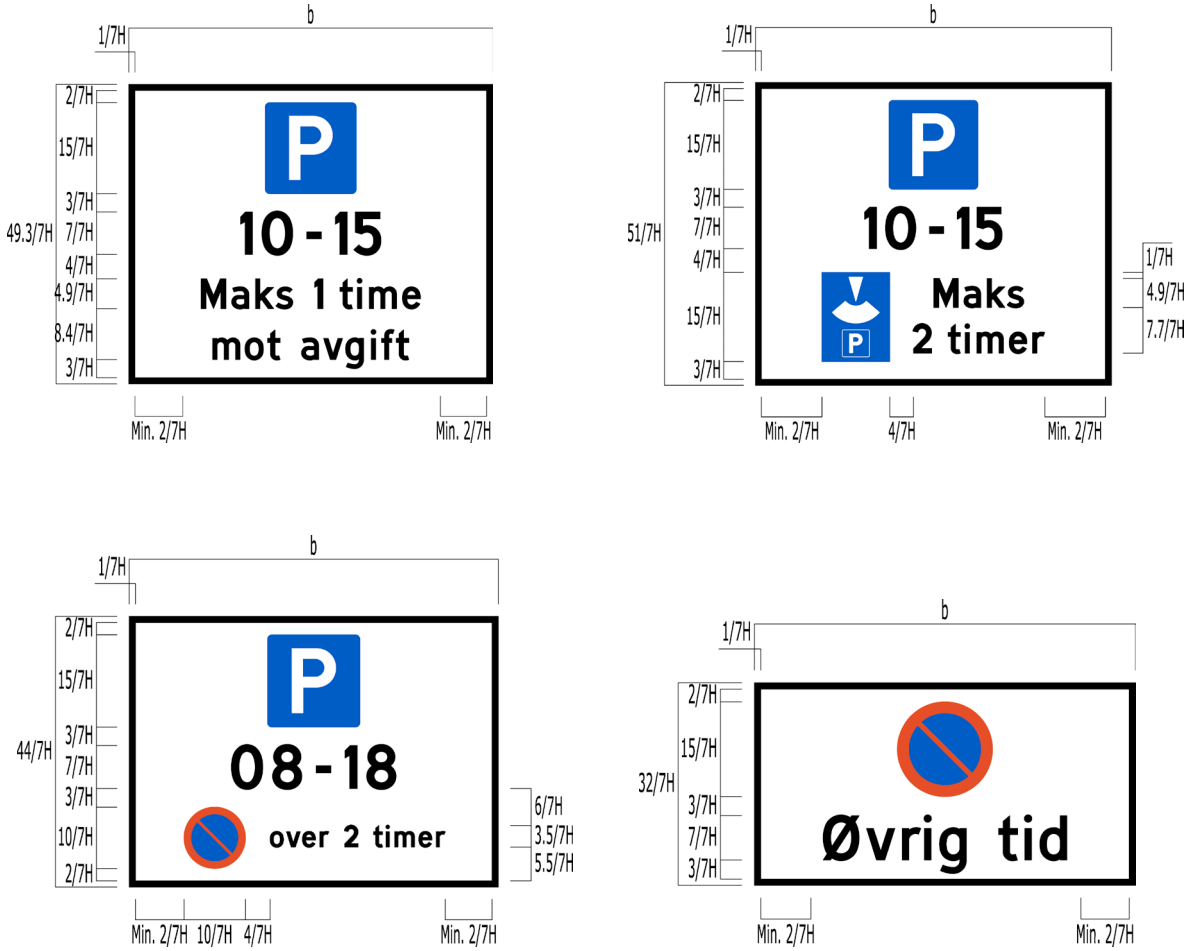

Figur 3-5.30 Utforming av underskilt 834 når det brukes til skilt 370 og 372

Som underskilt til skilt 552

Underskilt 834 utføres i to standardstørrelser som angitt i figur 3-5.31. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

	Bredde b (mm)	Høyde h	Teksthøyde H (mm)		Bordbredde y (mm)
			Gyldig-hetstid	Annen tekst	
US LS	400 500	Varierer, se figur 3-5.32	49 70	Varierer, se figur 3-5.32	7 10

Figur 3-5.31 Standardstørrelser for underskilt 834 når det brukes til skilt 552

Høyden h varierer med skiltets innhold. Vertikal avstand mellom de ulike skiltelementene er angitt i eksemplene i figur 3-5.32.

Tidsangivelser for gyldighetstid skal stå øverst på underskiltet. Miniatyr av skilt 372 skal stå til venstre for den tilhørende tekst.

Hvis det unntaksvis skal gjelde ulike reguleringer i to ulike tidsrom, skal reguleringene angis på hvert sitt underskilt. Skiltene kan settes på én plate, og skal da adskilles av en enkel linje.

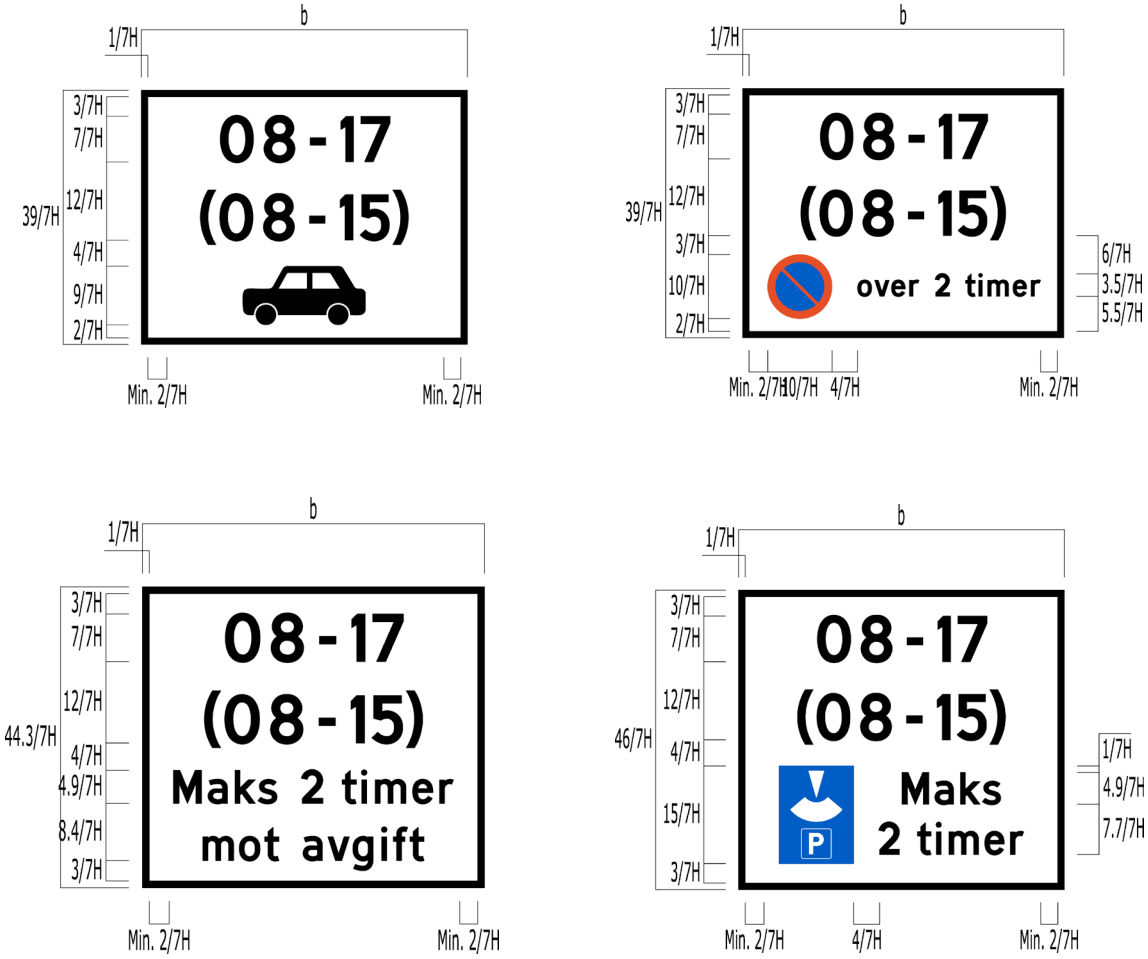

Figur 3-5.32 Utforming av underskilt 834 når det brukes til skilt 552

Vedlegg 1

Spesielle forhold nevnt i parkeringsforskriften

Boligsoneparkering

§ 7. Boligsoneparkering
Kommunen kan i nærmere avgrensede områder etter behovsprøving reservere parkering for personer bosatt i området eller for andre med særlig behov for slik parkering.

I forskrift 1. oktober 1993 nr. 921 om offentlig parkeringsregulering og parkeringsgebyr (parkeringsforskriften) er det i § 7, med hjemmel i vegtrafikkloven § 8, gitt hjemmel til at kommuner i nærmere avgrensede områder etter behovsprøving kan reservere parkering for personer bosatt i området eller andre med særlig behov for slik parkering, kalt boligsoneparkering.

Innføring av boligsoneparkering skjer ved særskilt lokal forskrift. En forskrift om boligsoneparkering kan ikke innsnevre beboernes adgang til å kunne parkere i det området de bor.

Boligsoneparkering kan være med og uten avgift, jf. § 4 annet ledd i parkeringsforskriften. Det kan også være avgiftsfritt for en gruppe, mens andre skal betale avgift. Med "andre" tenker en på for eksempel firma i området eller hjemmehjelp/helsesøster. En kan få generell eller tidsbegrenset tillatelse. For håndverkere på oppdrag vil det siste være aktuelt.

Egne regler (retningslinjer) for tildeling av boligsoneparkeringskort, som ofte kan bli å anse som egen forskrift, kan verken være i strid med § 7 i parkeringsforskriften, andre bestemmelser i denne forskriften eller selve den lokale forskrift som vedtar omfanget og generelle vilkår for boligsoneparkeringen. Den lokale forskriften må selvfølgelig også være i overensstemmelse med de bestemmelser som framkommer av parkeringsforskriften.

Det vil ikke være adgang til å gi forskrifter som begrenser adgangen til å disponere kjøretøy til kjøretøy eid og derved registrert på søker. Det må være tilstrekkelig at det forefinnes nødvendig dokumentasjon på at søker virkelig disponerer kjøretøyet og at vedkommende bor eller har tilhold i sonen.

Det vil heller ikke med hjemmel i § 7 i parkeringsforskriften være adgang til å begrense boligsonekort til bestemt(e) kjøretøygruppe(r). Slik begrensning kan kun skje ved hjelp av offentlige skilt fastsatt av skiltmyndigheten.

Ved tap av boligsoneparkeringskort må det kunne utstedes nytt kort for den resterende periode. Misbruk av tapt kort kan sanksjoneres på annet vis, jf parkeringsforskriften.

Både den lokale forskriften som fastsetter boligsoneparkeringen, og eventuelle retningslinjer for tildeling av boligsoneparkeringskort av forskrifts karakter, skal kunngjøres i Norsk Lovtidend avdeling II.

Reservert parkering

§ 5. Reservert parkering
Kommunen kan utstede tillatelse til parkering på parkeringsplass for bestemte kjøretøy, kjøretøygrupper eller personer med behov for særskilt parkeringsadgang, jf bl.a. forskrift om parkering for bevegelseshemmede. Skiltmyndigheten avgjør i hvilken grad slike parkeringsplasser skal opprettes.

Adgangen til å reservere parkeringsplasser er her gitt. Meningen er imidlertid ikke at det skal være fri adgang til å reservere plasser for ulike personer og formål. Det kreves at det må være særlig behov for slike plasser. Utgangspunktet er at parkering på offentlig veg skal være tilgjengelig for folk flest, men at privatpersoner eller institusjoner skal kunne opparbeide egne parkeringsplasser på sin private grunn.

Ordningen forutsetter at skilt er satt opp. På skiltet vil det av underskilt kunne framgå hvem reservasjonen gjelder, for eksempel politiets eller postens kjøretøy eller kjennemerke på aktuelt kjøretøy. Dersom det ikke kan framgå eksakt av skiltet hvem reservasjonen gjelder, bør underskilt "Med særskilt tillatelse" benyttes. Da må kommunen utstede særskilt tillatelse, jf. § 8 i parkeringsforskriften.

Det er kun en bestemt kommunal instans som skal utstede tillatelser.

Unntak fra maksimaltid

§ 6. Unntak fra maksimaltid
Kommunen kan gi bruker med særskilt behov tillatelse til å parkere kjøretøy ut over eventuell maksimaltid på steder regulert for parkering med skiltene 552 "Parkering" eller 376 "Parkeringssone".

Kommunen får ikke i § 6 i parkeringsforskriften generell fullmakt til å "selge" eller "gi bort" unntak fra skiltforskriften. Unntak må begrenses til der det er særskilt behov. Det er for såkalt "serviceparkering" denne regelen skal få anvendelse. For eksempel kan en tenke seg rørleggere, hjemmehjelper eller lignende som i enkelte situasjoner har problem med å overholde maksimaltiden.

Unntaket fra maksimaltiden gjelder bare ved skilt 552-regulering (eventuelt som symbol på skilt 376). Der det er lovlig å parkere, skal en etter skiltnormalen bruke skilt 552, eventuelt på underskilt 834 "Kombinert regulering" i perioder når skilt 372 ikke gjelder.

Tillatelsen kan gjelde for én eller flere dager (måneder) og være uten maksimal parkeringstid eller for overskridelse inntil en viss tid. Det kan også gjelde i forbindelse med tillatelse etter §§ 5 og 7 i parkeringsforskriften. Det bør understrekes at tillatelsene bare kan nyttes til de formål de er utstedt.

Utstedelse av særskilt parkeringstillatelse

§ 8. Utstedelse av særskilt parkeringstillatelse
Tillatelse etter §§ 5 til 7 utstedes for det tidsrom kommunen mener det er behov for. Når tillatelsen løper ut, skal kommunen foreta en ny behovsvurdering.

Tillatelsen skal inneholde navnet på kommunen, og kjøretøyets kjennemerke eller navnet på person eller næringsbedrift som tillatelsen gjelder for.

Ved misbruk, endrede forutsetninger, omdisponering av areal e.l. kan kommunen trekke tillatelsen tilbake.

Den som har særskilt parkeringstillatelse, har plikt til å underrette kommunen om endrede forhold som kan ha betydning for tillatelsen.

Avslag på søknad om særskilt parkeringstillatelse kan påklages til kommunestyret eller en særskilt klagenemnd oppnevnt av kommunestyret. Vegdirektoratet er likevel klageinstans når vedtak om avslag er truffet i kommunestyret.

Kommunene må selv vurdere tillatelser etter §§ 5 – 7. Kommunestyret, eller en særskilt klagenemnd oppnevnt av kommunestyret, er derfor som hovedregel fastsatt som klageorgan. Dette er også i overensstemmelse med kommunelovens bestemmelser.

Person eller næringsbedrift har ikke noe krav på å få tillatelse på navn (til bruk på flere kjøretøy) i stedet for kjennemerke. Det er kommunen som bestemmer dette i de tilfellene det er praktisk.

Dersom kommunen vil trekke tilbake tillatelsen, må reglene i forvaltningsloven følges med forhåndsvarsling, tilsvarsfrist m.m. Plikten for de som har tillatelse, til å underrette om endrede forutsetninger er mer til opplysning, da en ikke kan reagere på eventuelle "brudd".

Avgiftsparkering – kompetanseforhold mellom skiltmyndighet og kommune når det gjelder endring av tider og maksimaltider

Kap. II. Avgiftsparkering

§ 2. Innføring av avgiftsparkering

En kommune kan, etter å ha hørt politiet, vedta at det på bestemte steder i kommunen bare skal være tillatt å parkere mot betaling. Innføring av avgiftsparkering forutsetter at kommunen i samsvar med reglene i § 18 har overtatt håndhevingen av ordningen med gebyr etter § 14.

Kommunal avgiftsparkering på riksveg eller fylkesveg krever samtykke fra regionvegkontoret. Kommunal avgiftsparkering på privat veg forutsetter samtykke fra eier av vegen.

Forskriften begrenser ikke grunneiers rett til utleie av grunn til parkering på privatrettslig grunnlag.

§ 3. Administrasjon

Når avgiftsparkering er innført, fastsetter kommunen avgiftssatsene. Kommunen er ansvarlig for kunngjøring, og innkjøp og vedlikehold av utstyr, samt rettledning, tilsyn og klagebehandling, jf § 19.

Ansvaret kan overføres til et eget parkeringsselskap, dersom dette eies helt av kommuner.

§ 4. Innkreving av avgift

Parkeringsavgift kreves inn ved bruk av parkometer eller parkeringsautomat. I tillegg kan kommunen innføre alternative betalingsordninger som bruk av parkeringskort, brikke o.l. Avgiften kan også innkreves i forbindelse med betaling for andre statlige eller kommunale tjenester.

Gis parkeringstillatelse med hjemmel i §§ 5 til 7, kan parkeringsavgiften innkreves i forbindelse med utstedelsen av tillatelsen.

Utgangspunktet er at det er kommunen som bestemmer om og i tilfelle hvor det skal stilles opp parkometre/parkeringsautomater, tiden en kan stå parkert og den avgiften en skal betale, jf. kap. II, Avgiftsparkering, i parkeringsforskriften.

Det er imidlertid nødvendig å ha et visst samarbeid med regionvegkontor/politi i slike saker. Hensynet til trafikale forhold vil i enkelte tilfeller kunne medføre at regionvegkontor/politi, som skiltmyndighet, kommer til at kommunens vedtak ikke kan gjennomføres. Regionvegkontor/politi har imidlertid ikke adgang til å nekte gjennomførte avgiftsmessige vedtak (også tidsrommet for avgiften) i kommunen ut fra kun egne avgiftsmessige vurderinger.

Ovennevnte medfører at kommunene antakelig i flere tilfeller enn det praktiseres, bør ta kontakt med regionvegkontor/politi før de fatter avgiftsmessige reguleringer som eventuelt kan ha trafikale konsekvenser.

www.vegvesen.no/Fag/Publikasjoner/Handboker

ISBN 978-82-7207-622-0

Trygt fram sammen